

HRAUNHEIMUR

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	Autor obálky
Peter Štec	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2024)	Peter Štec

O knihe

Gylfi Svanbjörnsson, bežný obyvateľ ostrova Island, sa po nešťastnom páde do podzemia preberie vo svete Hraunheimuru, Lávového sveta, v ktorom neplatí nič, čo pozná z domova. Jeho hlavným cieľom je vymotať sa z tohto tajomného a temného miesta predtým, než sa zblázni od strachu. Na svojom putovaní spozná okrem zvláštnych tvorov i kútiky svojej vlastnej duše.

PREDSLOV

Ostrov Island je popretkávaný rôznymi bájkami a ságami. Je to vulkanicky činný ostrov uprostred Atlantického oceánu, v mieste, kde sa na povrch dostáva stredoatlantický chrbát, ktorý formoval tento ostrov a ľudí na ňom. V čase písania tejto knihy sa o Island nesmierne zaujímam. Oblasť polostrova Reykjanes a jeho vulkanická činnosť vo mne oprášila moju záľubu v geologických javoch a procesoch, prospeli tomu i početné on-line kamery, ktoré neustále a v každom počasí snímajú islandskú prírodu a okolie vulkanickej činnosti. Zaujalo ma to natoľko, že som si o týchto procesoch čítaval novinky na islandských stránkach a interaktívnych mapách.

Od prvej veľkej erupcie, ktorú som sledoval v decembri roku 2023, som sa dokázal zorientovať v miestnych názvoch, špecifikách a zaujímavostiach. Množstvo informácií vo mne vzbudilo záujem nielen o vulkanizmus, ale i ľudí, ktorí na ostrove žijú. Legendy, ságy, poverky. Hovorí sa, že nenájdete Islandčana, ktorý neverí v trollov alebo iné nadprirodzené bytosti. Unikátna kombinácia poloha ostrova a miestnych pomerov vytvorila špecifickú kultúru, ktorá v Európe nemá obdobu. Islandský jazyk je doslova prevzatý zo starých ság a noviel, keďže v minulosti hrozilo, že sa pôvodný jazyk nezachová. Preto je dnes v Európe zvláštne, že súčasní Islandčania nemajú problém prečítať päťsto rokov staré texty a dokonale im porozumieť. Výslovnosť sa síce počas rokov značne zmenila, napriek tomu, že súčasná verzia jazyka bola prijatá len v roku 1973.

V knihe som sa snažil vyhýbať zložitým islandským slovám a toponymám, ale predsa sa len musím zmieniť o výslovnosti niektorých hlások, ktoré nám môžu znieť inak a neprirodzene. Najmä v jazykoch, kde sa používa znak pre dĺžeň – v islandskom jazyku dĺžeň totiž neznamená dĺžku, ale kvalitatívne inú hlásku. Napríklad vlastné meno „Pál“ sa číta ako „Paul“, slovo „léttur“ sa zase vyslovuje „leuchtur“, s podobne zdvojeným „t“ sa často stretávame v slove „dóttir“, čo je „dcéra“ a číta sa „touchtir“, a to je častá koncovka ženských priezvisk, ktoré sú používané skôr symbolicky, Islandčania sa totiž oslovujú len krstným menom, priezviská sú zásadne patronymické, i keď sa môžeme stretnúť i s priezviskom po mame, napríklad „Kristínsson“, doslova „Krstínin syn“ a špeciálna samohláska „æ“ sa vyslovuje ako „aj“, „ö“ podobne ako nemecké „ö“.

To bol len úplný úvod do výslovnosti, ktorá je niekedy tak zložitá, že jedna hláska sa môže vysloviť i trojakým spôsobom na základe toho, v akej skupine hlások sa vyskytne – niečo podobné, ako v slovenčine spodobovanie, avšak pre nás veľmi atypické, napríklad otázka: „Af hverju?“, ktorá znamená „Prečo?“, sa vyslovuje „Af kverju?“ – „h“ sa spodobuje na „k“. Alebo v názve mesta „Keflavík“ sa „f“ spodobuje na „p“, takže Islandčania hovoria „Keplavik“ – dlhé „í“ je proste naše krátke „i“. Ale tento predslov som nechcel venovať jazykovede, iba som chcel priblížiť výslovnosť islandských mien a toponym, ktoré sa v diele vyskytnú, pre ten správny islandský nádych. Najmä si zvyknúť, že

ich dlhá hláska sa dlho nečíta, to chce len tréning. Dokonca i meno celej knihy sa číta inak, v skupine hlások „au“ sa „a“ nečíta, takže názov knihy sa vyslovuje „Hrunheimur“

Dielo „Hraunheimur“ som pôvodne koncipoval ako fantasy, čím v zásade aj je, ale objavíte tu časté prvky hororu, psychologického románu s veľkým vplyvom symbolizmu a dokonca a možno i trochu robinzonády? To u mňa často tak býva: poviem si – chcem napísať knihu, ktorá sa bude odohrávať na Islande a bude to možno fantasy, možno sci-fi – a zo sci-fi v knižke toho veľa nenájdete, aj keď sa hlavný hrdina občas rozhovorí o vulkanizme. Knihou som si chcel vyskúšať popisovať prvky symbolizmu, ktoré občas logiku majú, občas nie, ale symboly nájdete takmer všade, len nie sú vždy každému jasné. To, či sa to podarilo, uzná však nakoniec až čitateľ sám.

Autor

UPOZORNENIE: Kniha „Hraunheimur“ je dielom autorovej fikcie. Mená, postavy, udalosti a príhody sú výsledkom autorovej fantázie. Akákoľvek podobnosť so skutočnými osobami, živými alebo mŕtvymi, alebo skutočnými udalosťami je čisto náhodná. Môžu sa vyskytnúť mená, značky, javy alebo udalosti, korešpondujúce s reálnym svetom, ale autorovi nejde o žiadne zosmiešňovanie alebo hanobenie, prípadne skrytú alebo neskrytú propagáciu daných mien alebo značiek. Môžu sa vyskytnúť prvky rasizmu, násilia, neznášanlivosti alebo inej intolerancie na základe politického názoru, farby pleti, jazyka, náboženstva, občianstva, etnického či národnostného pôvodu, sexuálnej orientácie a rodovej identity. Autor vyhlasuje, že knihou žiadne tieto prvky neznášanlivosti nepropaguje, ani sa k nim nehlási, žiaľ, v reálnom svete sú však tieto prejavy bežné a mnohokrát dokresľujú kolorit príbehu.

Text neprešiel jazykovou úpravou. Za obsah zodpovedá autor.

REYKJAVÍK

Reprodukovaná hudba rinčala v plnej paráde jednou z reštaurácií na okraji Reykjavíku. Baviaci sa ľudia sa nahlas rozprávali, ponúkali sa jedlom, pili víno, pivo, nie zriedka aj medovinu a užívali si večierok. Vkusná a priestranná reštaurácia strohého škandinávského štýlu dnes slúžila uzavretej spoločnosti, ktorá slávila svoje jubileum. Jedlo a pilo sa do sýtosti všetkých účastníkov. Nie všetci si však večierku užívali. Jeden z týchto zamestnancov sa len nezaujato díval vôkol seba a viac študoval priestory reštaurácie, než by sa zabával. Och, ako ja neznášam tieto povrchné večierky, nadával v duchu ten zamestnanec s menom Gylfi Svanbjörnsson. Upil si z fľaše vína a s odporom sa podíval na jej prázdne dno, dopíjal už len zvyšky. Zatváril sa znechutene a fľašu položil späť na stôl. Fľaša pristála na drevenom stole s takým rachotom, že mal pocit, že sa rozbila. Ale to sa mu len zdalo, mierne mu z toho alkoholu šibkalo v hlave.

Mal sotva tridsaťpäť a práve sa ocitol na výročnom stretnutí jeho zamestnávateľa. Bol to malý podnik, ktorý spracovával drevo, ktorých je na Islande požehnané. Dvadsiate výročie založenia firmy si teraz mohol jej zakladateľ osláviteľ ako sa patrí, keďže posledným rokom obchodovala firma s rekordným ziskom. To však neznamená, že tu budem trčať ako tĺk s pohárom vína v ruke, hovoril si Gylfi. Pracoval tu, lebo musel a ostatne mu to celkom vynášalo. Nemal však žiadnych kolegov v láske, poväčšine šlo o akýchsi „horalov“, drsných týpkov, ktorí zjavne nič iné v živote ani nerobili, s vetrom ošľahanými tvármi a nie vždy desiatimi prstami na rukách. Vždy sa snažil byť k nim prívetivý a čo možno najneutrálnejší – nikdy nevie, kedy ich ešte bude v živote potrebovať.

Už dlhšie hľadel na vchodové dvere, hľadajúc príležitosť, kedy sa zdekovať. Síce aj tak dnes večer iné plány nemal, ale mal pocit, že mu už v hlave hučí ako do hory. A ešte tie reči kolegov! Nikdy sa nezaujímal o ich osudy, ale oni sa mu radi zverovali s čímkoľvek - Gylfimu totiž dôverovali a považovali ho za „bútlavú vrbu“. Gylfi však len vedel dobre pritakávať a držať tajomstvá, to je všetko. A hlavne, ani im nerozumel. Pohybovali sa v akejsi inej realite, o ktorej Gylfi nikdy neuvažoval. Počúval, koľko miliónov islandských korún stálo to a to, aký pozemok sa oplatí kúpiť a podobné megalomanské záležitosti. Gylfi vyrastal aj na islandské pomery v chudobnej rodine a nikdy takto neuvažoval a ani nechcel. Niekedy sa len pousmial, keď zistil, aké problémy si týmto spôsobom myslenia a hospodárenia sami spôsobili. Počúvať ostatných ľudí je niekedy zbytočne ubíjajúce. Gylfi však takéto reči nikam neukladal. Tie informácie ďalej veselo filtroval a ani sa nepotreboval nijak ventilovať. Veď kolegovci sa aj tak radi pochvália ešte raz. Tie informácie možno niekde uložené má, ale nijak ho netrápili.

Dnes už aj tak na odchode. Gylfi mal však plán, ako z zdrhnúť čo možno najrýchlejšie aj z tejto práce. Podarilo sa mu aspoň na čiastočný úväzok zamestnať sa v národnej islandskej meteorologickej službe. Keďže mu však chýba dodatočné vzdelanie, zamestnali ho skôr na

kontrolné práce a administratívu - aj to je lepšie, ako sa moriť s ťažkým drevom. Zato si aj dokúpil mnoho kníh, aj v angličtine a meteorológom sľúbil, že sa veľa vecí doučí, čo aj dodržiaval a nielenže čítal a vzdelával sa, ale účastnil sa aj online schôdzok, ba vyslali ho aj na menšiu konferenciu osobne. Gylfi si tam pripadal veľmi dôležitý. A práve na tej konferencii zistil, že konečne našiel odbor, pre ktorý sa dokáže nadchnúť. Počúvať konečne múdrych ľudí, ktorí sa na múdrych nehrali - to bolo konečne niečo pre neho. Tam nepotreboval závoj sebakontroly - tam dokázal hlboko konverzovať s kapacitami v geológii a meteorológii na národnej, aj medzinárodnej úrovni na témy, ktoré ho zaujali. Často sa tam síce cítil ako mladý a trochu naivný študent, ale práve preto ho tie kapacity mali radi - každý diamant sa musí brúsiť, aby žiaril. Povzbudzovali ho do ďalšieho štúdia a navrhli mu zopár spoluprác. Na takých konferenciách sa práve získavajú dôležité koneckie na ešte dôležitejších ľudí. Tam si konečne pripadal ako doma.

Inak to ale nie je veľmi spoločenský človek. Dnes síce vydržal niekoľko nudných a často silených konverzácií s kolegami, ale snažil sa vyhýbať dlhšiemu kontaktu s nimi. Už keď sa aj s niekým dal do reči, vždy prišiel niekto tretí, téma sa razom zmenila a Gylfi ostal vypojený z konverzácie. A tak sa už častejšie díval do telefónu a skúšal odhadnúť tú správnu chvíľu, kedy odísť z tejto párty, kde hrala hudba tak nahlas, že sa s nikým ani len nedalo poriadne rozprávať. Ľudia sú zvláštni - zapnú hudbu na plné gule a potom sa chcú rozprávať. Upil si z vína, ktoré mu ešte ostalo v pohári. Malo takú jemne drevenú pachuť, akoby ho vyrábali priamo v dielni a obzeral sa po okolí. Z reproduktorov sa ďalej bláznivo rinuli nejaké popové šlágre s otravnou melódiou a hlúpym textom. Gylfi tomu nevenoval pozornosť a chvíľami túkal do telefónu. Alkoholom omámený však ani do toho telefónu nevládal dlho pozerieť a štípali ho oči. Ostatne, všetko ho začalo štváť. Asi nastal ozaj najvyšší čas ísť, povedal si. Odhodlaný zdrhnúť zo spoločnosti sa ešte zastavil na toalete, aby z tela vypudil prebytočnú vodu a potom sa na seba poďíval do zrkadla, keď si umýval ruky. Líca mal červené a keďže hlasnej hudbe sa nedalo vyhnúť ani v miestnosti, kam i kráľ musí pešo, nezdržal sa tam dlho a vyšiel von. Naozaj sa všetci snažia, aby som mal v hlave len tú hudbu a nezamýšľal sa nad ničím dôležitým.

Toaleta bola umiestnená netradične na poschodí tohto podniku a tak zliezol schodmi dole, rozhodnutý potichúčky sa vytratiť. Už-už si bral čapicu z vešiaku, keď sa pri ňom zastavil jeho kolega - rovesník, ktorého poznal od detstva a ktorého by mohol považovať za priateľa. Gylfi nevedel o nikom v práci, s kým by mal nejaký konflikt, vždy sa snažil byť nad vecou a profesionálny, ale za priateľov by ich nepovažoval. Vysoký blondiak Bjarnar si ho tak obzrel a nadhodil: „Vyzeráš tak, ako sa ja cítim.

„Že? Už by som to aj zabalil.“

„No tak, Gylfi, nikdy nebolo tak zle, aby nemohlo byť ešte horšie!“ veselo nadhodil a upil si z vína. Keď si Bjarnar vypije viac, je veľmi vtipný. Vtedy mu stačí len prikyvovať. A to Gylfi dobre poznal. Len sa prispôsobovať ostatným. To je jeho národným športom.

„Ostatne, čo robíš cez víkend? Chcel by som ísť na volejbal a nemám s kým.“

„Ja cez víkend chcem ísť do Grindavíku. Preskúmavačky a tak ďalej, vieš.“

„Jáj, teba zaujímajú sopky, že? A čo keby si teraz spravil výnimku?“

„Je mi ľúto, ale asi nie. Nemáme údaje z niektorých GPS meračov. Každú chvíľu čakám, že ma to vyšlú omrknúť.“

„Dobre, ako chceš.“

Chvíľami sa ešte bavili o sopkách a potom, keď sa k nim pripojil aj veľký ozembuch vikingského typu, Rasmus, téma na chvíľu ešte rezonovala ich rozhovorom, ale potom Rasmus a Bjarnar prešli na nejakú prízemnejšiu tému, ku ktorej Gylfi nemal čo povedať a tak sa znova ocitol medzi dvomi mlynskými kameni. A je to tu zas. A tak sa ospravedlnil, položil pohár s vínom na stôl, kde večerali, obliekol sa, zababušil sa do šálu a odišiel z podniku, vôbec nehľadiac na to, že sa ani nerozlúčil, ani svoj odchod neohlásil. Veď ho nikto hľadať nebude. Veď je už sedem hodín večer.

Ostrov ľadu a ohňa znova prikryla temná prikryvka chladnej zimnej noci. Táto zima ma už dorazí, pomyslel si a vybral sa domov. Nebýval od podniku viac než desať minút chôdze. Svet sa mu krútil viac, než by chcel. Chvíľu stál pred podnikom a díval sa vôkol seba na tú temnotu, kým spravil prvé kroky. Už sa znova začala obzorom tiahnuť biela vrstva ťažkého oparu. Nakoniec nebola až taká zima, ale toto je Island! Ak pekných dní naráta do roka aspoň päťdesiat, môže to považovať za dobrý rok. A jemu to vôbec nesvedčalo. V lete sa opíjal, aby prežil dlhočizné sychravé letné večery, v zime sa opíjal, aby prežil dlhočizné sychravé zimné večery. Islandský kolobeh života. Ale je pravda, že píjaval len vtedy, keď sa necítil dobre, už dlhšie s tým chcel prestať a dokonca raz vydržal nepiť aj pol roka a v to obdobie mu alkohol ani nechýbal.

Ľudia hovorievajú, že keď si zvykneš, všetko sa dá vydržať. Ale nie vždy tomu tak je. Island navštevujú turisti z rôznych kútov sveta a neprestanú sa čudovať miestnym zvykom. Ale ak človeku nemá z toho podnebia šibať, musí si vypiť. Skôr by Gylfiho zaujímalo, ako toto peklo zvládajú ostatní a prečo práve on nie. Ale určite to bude mať súvis s povahou Islandčanov – navonok bývajú možno chladní severania, o to vrelejší sú vo vzťahoch k ostatným. Veď si to predstavte – celú históriu ľudstva na tomto bohmi zabudnutom ostrove museli ľudia spolupracovať, aby sa prispôbili. Ak si žil čo i len dvadsať kilometrov od najbližšej osady a zasypal tá sneh, alebo ešte častejšie blato, ako si mohol vôbec fungovať? Dnes už síce viac než polovica obyvateľov ostrova žije v Reykjavíku, to určite, takže o nejakej izolácii sa už hovoriť príliš nedá. Ale stále ľudia žijú i inde na ostrove. Gylfi o tých miestach vždy uvažoval ako o vyhnanstve. No čo také človek môže robiť v takom Húsavíku? Máš tam zopár obchodíkov, zopár malých prevádzok a múzeum veľrýb. A dost.

Človek tu od zimy drkotal zubami väčšinu roka. Pravda, miestne subarktické podnebie má svoje nevýhody, ale je zase zmierňované Gofským prúdom, bez ktorého by bol Island studený ako Grónsko. Že sa sem ľudia vôbec odvážili, hovorieval si, keď študoval históriu ostrova a jeho obyvateľov. Je pravda, že Island má v očiach turistov a zahraničných pozorovateľov väčšinou dobré

meno, ale to hovorievajú tí, ktorí sem prišli na dovolenku alebo Island sledujú z pohodlia svojho domova a nemusia tu žiť. Nie je to občas med lízať. Ešte sám si dobre pamätal, ako čítal o problémoch s alkoholizmom mladých v deväťdesiatych rokoch minulého storočia. Štatistiky pitia alkoholu boli možno ešte horšie ako tie ruské! Ale ak má Island nejakú obrovskú výhodu, tak tou je poslušnosť – nech to znie akokoľvek zle. Islandčania vláde dôverujú a nasledujú jej pokyny. Veď aj to nasvedčuje o ich spolupatričnosti – ak sa majú zdekovať z nejakého mesta kvôli hroziacej sopečnej erupcii, bez okolkov tak učinia. To je islandská nátura – hm, dobre, čo už – a vezmem si so sebou to najnutnejšie.

Gylfi mal však blízko aj k veľmi temným myšlienkam. Dalo by sa povedať, že Island nikdy nemal príliš rád ako svoju domovinu. Žije sa tu ťažko, často človek musí na seba naložiť viac, než by chcel. Malo to však aj jednu divnú výhodu – do akejkolvek práce tá vždy veľmi vrúcne prijímú. Ak má pol milióna ľudí fungovať ako štát, potrebuje každú ruku, každú nohu! Mohol by sa pokojne stať i geológom, ak by naozaj chcel. A on chcel! Veď Island je ostatne najväčším prírodným laboratóriom v Európe. Trochu sa do sopiek vyznal, ale nepovažoval sa ešte za odborníka. Iba popri práci s drevom mal na starosti udržiavať v okolí jeho bydliska GPS senzory. Zemetrasení zažije Island podobný počet ako také Japonsko, aj keď obrovskú časť z nich človek bežne ani nevníma, prístroje sú oveľa viac citlivejšie i na menšie záchvevy. Gylfi si dokonca myslel, že záporná hodnota magnitúdy znamená opačný smer – teda že sa jedna doska nepodsúva pod druhú, ale že sa navzájom oddávajú. Pravda je však taká, že to je len tak slabé zemetrasenie. Klasika. Nie žeby geológovia používali normálnu stupnicu od nuly, ale používajú zastaralé jednotky, ktoré súčasné stroje už prekonal.

Napokon si Gylfi uvedomil, že vlastne už nič necíti. Už mu ani krv nekypí takou žĺčou ako kedysi. Prestal o sebe uvažovať. Už sa mal len za pozorovateľa v tretej osobe. Vedel, že ho samota ubíja, ale nevedel si predstaviť nič iné. Takto to je dobre, aj keď to nie je dobré, vždy si seba predstavoval v nepredstaviteľných scenároch a potom sa len upokojoval, že radšej už nič od života nebude chcieť. Čokoľvek si zažiadala, to od života nikdy nedostal. Nemal sa chuť s ním pasovať. Život stále vyhrával a on s ním uzavrel mier. Mier, ktorý musel prijať. A nebol mu po chuti. Človek má len jednu šancu žiť – ale napriek tomu, ako všetci hovoria, že si ho máme užiť – nie všetci sme toho schopní. Potom sa do žitia nútime a zistíme, že to nestojí ani za zlámanú korunu. A potom ten divný pocit – robím niečo, čo mi má prinášať radosť a ono sa to nedeje.

Pomaly sa zošerilo a nastúpila hmla. A len čo sa tak díval vôkol seba, zistil, že na okenné rámy a na sklách výkladov sa pomaly začali ukazovať prvé kvapky nočného dažďa. Typické. Dnes to ale naozaj vyjadrovalo jeho prázdne vnútro, s ktorým neurobila nič ani drahá fínska vodka a ani to kvantum vína. Kvapiék začalo byť znovu viac a čochvíľa sa spustí lejak. A ako tento región pozná, keď začne pršať, neprestane až do ďalšieho rána. A takúto pod psa náladu tiež dobre poznal. Bojoval proti nej, ale nie vždy vyhrával. Veľa ľudí mu vyčítalo, že to má zo samoty, ale tú si Gylfi

užíval. Alebo nie? Žeby mal len prehnané predstavy od okolia, ktoré sa nespráva podľa jeho očakávaní? To bude asi ono – život nie je dizajnovaný pre človeka na prežitie. Veď čo človek musí robiť, okrem prvotných ľudských potrieb? Platiť vysoké dane, obávať sa budúcnosti, teroristických útokov, nedostatku ľudských práv, alebo ich potlačovaniu a mnoho ďalších vecí. Už to nemalo ani cenu nejak bližšie konkretizovať. My, ľudia, sme ako jediní schopní uvažovať o svojich myšlienkach – a to je niekedy ubíjajúce. A ešte si navzájom ten život komplikujeme, ako sa len dá. Dobre, Gylfi zase s tým začínaš? Pocit svetobôlu radšej nechaj na tých, ktorí s tým svetom dokážu pohnúť. Čo ty? Si len ďalší bezvýznamný človek na tejto planéte, ktorý nič nedokáže. Človek, po ktorom zostanú len písomnosti z matriky, všemožných prezenčných listín a možno nejakého epitafu na náhrobnom kameni. Pf, taká pochabosť! Vraj epitaf.

Bez zjavného výrazu v tvári sa napokon rozhodol, že dnes už aj tak nemá cenu nič robiť, už len dostepovať domov, dať si sprchu, možno v tomto stave ešte zvládne pochrumať zopár geologických poučiek a potom to vzdať v posteli. A tak aj spravil, dal si sprchu, ešte sa mu pár ráz zamotala hlava, ale cítil, že červeň z líc ustupuje a pomaly triezviel. Aspoň sa mu trochu zlepšila nálada, to je pravda – čistý človek – šťastný človek.

Ale potom si uvedomil, že aj tak nezmyl tú nevýslovnú škvrnu zo svojho vnútra. Neustále ho zožierala a nedala sa ani zmyť, ani zapiť. Ale už si s tým pocitom zvykol občas žiť. Na nejakú sekundu sa občas ohlásil a Gylfi tak mal pocit, že nič nedáva zmysel. Že sa už ani nemá o nič snažiť. Načo aj? Nikdy nič v živote nedokáže. A ani nenapraví všetky problémy sveta. Je len ďalším človekom do počtu na tejto planéte.

Nemal príliš chuť znova čítať tie geologické knižky. Niektoré poznal veľmi dobre, ale nerozumel úplne všetkému, čo sa v nich písalo. Často sa tam opisovali veci, ktoré sa najlepšie overujú v teréne, ale kedy, keď v pondelok musí byť zase v práci? Občas si niečo overoval v teréne, ale to najmä cez víkendy a v lete, kedy sa mu odhalia i formy, schované pod ľadovcom, alebo ešte častejšie – snehom. Ale i tak – pozrie sa na to, a čo? Ešte stále veľa veciam nerozumel a keď si uvedomil, že ho to ani nezaujíma, začal o sebe pochybovať. Možno mám byť expertom len na vulkanizmus, tvorbu terénu sa naučím aj za pochodu, hovorieval. Asi je lepšie nájsť niečo v tej knihe, čomu síce nerozumiem, ale chcem o tom vedieť viac.

Predsa len sa odhodlal a otvoril si učebnicu geológie, písanú po anglicky. Pritom si sadol na zem. V takých chvíľach si radšej sadal na zem do tureckého sedu – lepšie sa mu tak rozmýšľalo. Chvíľami v nej listoval a začítal sa. Geologické formácie a ich vznik. To je neuveriteľné, ako si to vedci dokázali dať všetko dokopy. Vieme o takých procesoch, ktoré sa udiali pred stotisícimi rokmi. Teda, presnejšie – oni vedia – ja si to ani neviem predstaviť. Má pred sebou ešte veľa učenia. Listoval ďalej a potom tú knihu nechal knihou, ale otvoril si inú – o sopečnej činnosti. A začítal sa. Je síce pravda, že keď človek vyrastá medzi sopkami, zovšednia mu. To je ako keď človek býva v

turistickej oblasti – aha, tu je hrad, aha, tu je to slávne bralo, aha, tu je svetoznáme múzeum – ale keď to máte pred očami každý deň, príde vám to samozrejmé. A tiež nie je pravda, že všetci Islandania milujú sopky. Existuje spústa ľudí na tomto ostrove, ktoré nikdy žiadnu erupciu ani len nevidelo. Niektorých to zase pramálo zaujímal a iní si ich prítomnosť ani nevšimli. Nie všetci sú tu prírodovedci alebo špecialisti na miestne pomery.

Nevedel však udržať pozornosť. Možno to bude ešte tým zostatkovým alkoholom? Alebo tou protivne silnou žiarovkou? Nikdy si neuvedomil, že bola tak silná. Možno ho mätú len tie farby. Gylfi! Choď už spať! Šibe ti. Ale ako zaspať? Ten ťaživý pocit... ten faktor uvedomenia si vlastnej zbytočnosti... a už je to tu znova – nie kríza stredného veku, niečo horšie – depresia a svetobôľ. Skúsil sa zhlboka nadýchnuť, a zistil, že sa mu mierne zatriasla bránica. Panikári. Niečo v ňom drieme. Niečo nespokojné, živelné, niečo, čo buble pod pokrievkou. Srdce, ktoré chce vyskočiť z kože, oči, ktorým sa chce plakať, ruka, ktorá má chuť si streliť cez hubu, noha, ktorou by teraz do niečoho kopol. Dobre, Gylfi, pokoj. Nech sa teraz s tebou deje čokoľvek, vykašli sa na to. Skús sa upokojiť, skús...

Srdce mu znovu šlo vyskočiť z kože. Teraz kvôli telefónu. Gylfi sa podíval na displej: Brími Blævarsson. Hm, čo potrebuje tak neskoro večer?

„Haló?“

„Hej, Gylfi. Pozerám, že mi vypadol signál na merači ASH. Je to blízko teba. Môžeš sa na to pozrieť? Možno len vypadol signál, alebo je poškodený samotný merač, takto od stola to neviem rozlíšiť.“

„Dobre. Aké mám inštrukcie?“

„Tak to si nejaký hr.“

„Ja viem, Brími, ale keď vypadol, tak to idem omrknúť, nie?“

„Neponáhľa to. Iba som ti to chcel oznámiť, aby si sa na to zajtra pozrel. Poznáš ma - nerád také veci hlásim neskoro...“

„...lebo si ťa podajú. Ja viem.“

„Fakt to stíhaš ešte dnes?“

„Nie je problém. Naštartujem auto a za desať minút som tam.“

„Ak máš nejaké plány...“

„A aké? Aj tak je jedno, či pôjdem teraz, či ráno, aj tak svitá až okolo obeda a to sa mi už nebude chcieť.“

„Dobre, ako chceš. Len ma tým potešíš.“

„Ja rád.“

„Dobre, Gylfi, spravíš mi veľkú radosť. Takto: skús sa pozrieť, či nezlyhalo napájanie. Keď nie, skús, či nie sú tie mašinky už mŕtve. Ak nie sú, skús ich reštartovať a over si ich konektivitu. Ak sa nevedia pripojiť, vykašli sa na ne - ja to už ohlásim.“

„Dobre. Zvládnem to.“

„Keď si nebudeš vedieť s niečím rady, nezúfaj. Len mi to potom ráno ohlás.“

„Fajn, človeče.“

„Si chlapík, Gylfi.“

A zložil.

Ak mám teda na tú ťažobu zabudnúť, ako inak, než prácou, povedal si Gylfi, ešte raz vzdychol a potom sa pochlapil, vstal zo zeme, obliekol sa a vyšiel von. Hmla nijak neustupovala, ale ani nepršalo. Ešteže tak. Obišiel dom a šuchtavými a plazivými krokmi podišiel k autu. Používal ho málokedy, ale keďže patrilo Meteorologickej službe Islandu, priam sa na túto cestu pýtalo. Už len to, že vôbec dostal túto staršiu Toyotu, znamenalo, že si meteorológovia Gylfiho vážia a zrejme mu ponúknu nejakú prácu na stálo, nebolo to zvykom, žeby niekto na čiastočný úväzok dostal firemné auto. Pravda, nebolo jeho, ale čerta ho bolo do toho, na tieto cesty ho potreboval a hlavne – všetku dôležitú výbavu z neho ani nevyberal.

Otvoril kufor a poďíval sa, či mu niečo nechýba. Mal tam zopár elektronických harabúrd, už pomerne starých, ale stále funkčných, nejaké vychádzkové palice, náhradné oblečenie, vodu na pitie, ale aj palivo v bandaske a nejaké dokumenty. Občas musel niečo aj zaprotokolovať a potom postáť buď Brímimu, alebo rovno na ústredie. Gylfi si overil, že má dosť šťavy aj v čelovke a ešte jednej baterke, ktorou ešte skúmal, čo má v kufri a keď bol spokojný, kufor zavrel, baterku si vzal so sebou, položil na sedadlo spolujazdca a ešte predsa len zašiel naspäť domov, prezliekol si nohavice a dal si na seba ľahkú softshellovú bundu, ktorá sala pot a bola zároveň aj príjemne hrejivá. Potom sa ešte prezul, vzal si jedny z tých lepších turistických topánok a vybral sa späť k autu. Naštartoval a vybral sa smerom k Afstapahraunu. Autom je to len kúsok, musí ísť po hlavnej ceste z Reykjavíku do Keflavíku a potom zatočiť na lesnú cestu k hore Keilir. Mal to miesto rád, cítil tam prítomnosť histórie, vždy tam niečo voňalo starým drevom. Zabočil z hlavnej cesty a už sa viezol nerovným terénom k miestu, kde je umiestnený seizmograf a GPS prístroj. Bežne sa ním merajú aj tie najmenšie otrasy, ktoré človek ani nezaregistruje. Je však pravda, že toto je menej dôležitá stanica, tie dôležitejšie sú ešte južnejšie na polostrove Reykjanes a v okolí Grindavíku, kde sa len nedávno iste začala nová geologická éra a očakávajú sa ďalšie erupcie. Práve tam to bude zaujímavejšie, než tu. Ale i tak mal Gylfi nejaký zvláštny pocit, keď si reflektormi auta svietil v tme na starý lávový prúd v okolí. Pocit zvláštneho porozumenia s týmto miestom sa miesil s akýmisi nevysvetliteľnými pocitmi ohrozenia. Akoby mala práve teraz vybuchnúť pod ním sopka. Keilir nikde nevidel. Ten symetrický kopec, ktorý akoby sem ani nepatril. Až ho pichlo pri srdci, keď vystupoval z auta. Čo je, Gylfi? Pokoj! Nič sa ti tu nestane.

Obišiel auto, ktoré v prítmí ešte videl a otvoril kufor. Vzal si so sebou fľašu na pitie, ktorú si načapoval minerálkou z dvojlitrovky, ktorú tam našiel a opatrne sa napil. Nebol si istý, či je tá minerálka ešte dobrá, či už na vzduchu nevyvetrala, alebo či sa nerozliala. Ubezpečil sa svojou hlavou, že tú minerálku kupoval len včera a že je minerálka dobre zatvorená, bolo jasne počuť

podľa známeho syčania pri jej otváraí. Napil sa rovno z fľaše, aby mal istotu, že je jeho príručná fľaša stále plná, a potom minerálku zavrel. Príručnú fľašu, ktorá by zvládla i horšie zaobchádzanie, si pripevnil k pútku na nohaviciach, akoby mal pred sebou obrovskú túru. Zavrel kufor, nasadil si čelovku a obišiel auto. Zabuchol na ňom dvere a zdalo sa mu, akoby malo toto miesto z nejakého dôvodu dobrú akustiku. Zamrmal si nejakú známu melódiu na dodanie si odvahy a nadýchol sa. Ako aj dnes – rád pracoval sám. To okolité ticho – dalo by sa krájať. A to ho upokojovalo. Nie však dnes. Dnes cítil prítomnosť nejakého nebezpečia, ale nevedel prečo. To bude určite len tým, aké tmavé myšlienky som dnes mal. Určite to bude tým, hovoril si v duchu. A tak už nezdržuj a hor sa do práce.

Výtyčka, na ktorej boli umiestnené solárne panely, sa zdala neporušená. Aj malé lopatky veternej turbíny sa javili v poriadku, zrejme teda stanica šťavu má, pomyslel si Gylfi a obďaleč našiel kameňmi zakopaný senzor. Nie všetky merače zvládali drsné podnebie Islandu a tak ich meteorológovia pochovávali do improvizovaných kamenných pyramídk. Gylfi tak vybral nejaké kamene zvrchu a rukou sa načiahol po prístroji. Odpojil ho zo šťavy a vylovil ho. Hm, zdá sa, že všetko beží, ako má. Ale predsa len musí pozrieť, či náhodou nie je problém v samotnom senzore – ostatne, môže byť zapnutý ako chce, môže mať šťavy, koľko chce, ale keď sa sám odpojil zo siete, môže ďalej zaznamenávať údaje, len ich neposiela. Hm, tak predsa len musí pozrieť do nastavení samotného senzora.

Vzal senzor do ruky a pre istotu ho reštartoval, veľa podobných problémov vyrieši obyčajným resetom. Chvíľami trvalo, než sa resetoval. Gylfi ho položil späť na pyramídku a čakal, kým sa plne pripraví. Senzor mal záložnú batériu, takže ho nemusel znova pripájať. Medzitým vnímal okolie. Niečo tu nehrá. Ale keby vedel čo! Niečo sa mu nezdalo – to ticho, to blažené ticho – ale niečo akoby bolo vo vzduchu. Ťažko sa mu to vysvetľovalo, ale akoby niečo cítil. Okúsil, či to nie je náhodou nejaká vôňa, ktorá by ho tak miatla, ale nie, vzduch voňal ako vždy – neutrálne, mierne vlhko a trošku „bylinne“, ako vravieval. Mal rád vôňu mokrej trávy a to práve cítil. Dobré, Gylfi, už to nechaj tak! Si chlap a muž, tak sa vzchop a zmier sa! Nešlo to, ale vsugeroval si, že je už v pohode. Veď je konečne v teréne a robí rutinnú kontrolu GPS meračov. Keď sa ukáže ako spoľahlivá osoba, skvelé miestečko v Meteorologickej službe Islandu bude znova o trochu bližšie. Aj keď pravdou je, že ľudia si nevšímajú vaše prednosti, ale čo i len malé chybičky vám budú veselo vyčítat.

Gylfi sa zahľadel na malú obrazovku senzora. Zanovito ukazoval, že nemá signál. Hm, dobre, šťava teda je a senzor funguje, tak potom niečo s wifinou? Skúsil sa ešte preklikať nejakými nastaveniami na dotykovom displeji senzoru, ale zdalo sa, že to ním nebude. Mohol by ho resetovať aj na pôvodné nastavenia, ale to by mu zase pridalo priveľa času, takže to spraví až vtedy, keď zlyhá naozaj všetko. A ako tak sledoval rozžiarený displej, ktorý mu úplne kazil oči, kvôli nadobudnutej šeroslepote nedovidel ani na svoje auto, keď od displeju odtrhol oči. Dobré, teraz tá

skúsim ešte raz pripojiť k wifine, hovoril si Gylfi a takto mierne oslepený displejom sa blížil k vysielacu. Lenže...

Zrazu sa mu noha nejako zvláštne skĺzla do nejakej jamy, ktorú kvôli šeroslepotе nevidel. Gylfi ostal mierne v šoku, pretože tú jamu nevidel ani keď sem prišiel! Spadol na zem a noha sa mu zakliesnila v jame. V šoku mu senzor vypadol z ruky a odsckackal asi meter od neho a tam ďalej svietil. No keď si chcel Gylfi oslobodiť nohu z neznámeho zovretia, pocítil zvláštne vibrácie. Zem sa začala triasť a Gylfi takto nemohúci pohybu len pomaly reagoval na to, čo sa to, dopekla, s ním deje. Netrvalo to ani pár sekúnd, vibrácie prešli do mohutných ohlušujúcich vzdychov zemskej kôry a Gylfimu sa zrazu uvoľnila noha. Len na pár okamihov si uvedomil, že teraz trčí zo zeme ako obeť mafiánov po krk v piesku. Toto ale nie je zábava, rýchlo mu preblesklo hlavou a vyčítavo si spytoval svedomie, prečo si len nedával pozor. Ale veď tam taká jama nikdy nebola, tak prečo... zem sa ďalej triasla a ako v šoku sa Gylfi chcel z tej jamy vymotať, nestihol ani zakričať a už zacítil akúsi nezvyčajnú voľnosť a miesto toho, aby sa šplhal hore tou jamou, prepadol sa a začal padat.

Nepamätal si, ako dlho padal. Jediné, čo zachytil, bolo rinčanie skla, ako hlavou narazil o skalu, síce nemal helmu, ale čelovku a tá ho možno zachránila od ťažších zranení. Super, takže padám kamsi dole do neznáma a budem tam dole ešte k tomu bez svetla, nadával si Gylfi, vôbec si v tej chvíli nevedomujúc, ako dlho padá, a či ten pád vôbec prežije. Nevedel, čo ho čaká a či si bude vedieť vôbec privolať pomoc. Ostatne, má pri sebe len tú fľašku a turistické oblečenie! Mobil nechal v aute, senzor mu vypadol z ruky a ostal na povrchu, síce všetci vedia jeho polohu, ale stále nie je pripojený k internetu... no veruže, Gylfi, ty nemáš reálne s čím pracovať! Ak to bolo možno trochu vtipné, posledné, na čo mu myseľ padla, bolo: „Ja som ale megaidiot.“ Potom si už nič nepamätal.

Otvoril oči. Chvíľami necítil ani jednu kosť v tele, ale zakrátko sa mu všetky jeho bolesti rýchlo pripomenuli. Ležal v nejakej dutine, v ťažkom prítmí, kde nevidel temer nič, iba nejaké nejasné siluety. Vzduch tu bol ťažký, no svieži, ak to vôbec dávalo logiku. Keď sa pokúsil vstať, zistil, že mu čelovka zachránila hlavu, aj keď sa pri nárazoch rozbila na franforce. Ale kto mal vedieť, že obyčajná oprava GPS prístroja bude potrebovať dobre že nie banícke náradie! Ešte raz skúsil vstať, ale nemohol. Začala ho bolieť pravá noha a to tak, že na ňu nevedel preniesť svoju hmotnosť a tak len s bolestnou grimasou ďalej sedel na zadku a díval sa vôkol seba. Nevedel sa upokojiť. Kričať ale nemá zmysel. Nikto ho aj tak hľadať nebude. A jeho telo pomaličky odmietalo fungovať. Už ani sedieť nevládal a tak si znovu radšej ľahol. Zavrieť oči nedokázal, stále totiž bol v šoku, ale skúsil sa zhlboka nadychovať a zvažovať, aké možnosti práve má – má pri sebe fľašu s vodou – fajn, zatiaľ od smädu neumrie. Nemá však nič na jedenie – koľko že to človek vydrží bez jedla? Nemá žiadne iné náradie – všetko ostalo v aute. Nemá náhodou niečo vo vreckách? Ak by aj mal, asi to vytratil pri páde. Ale možno tam niečo nájde. Aj keby niečo našiel, veľmi si nepomôže – do vrecka sa nedajú schovať ani horolezecké mačky, ani lano. Má aspoň nejaké lieky? Samozrejme, že má! V aute...

Tak čo? Ostanem tu ležať, kým ešte budem vnímať okolo seba zvuky a kým ostanem pri zmysloch? Teraz sa všetko zdalo stokilové. A aj tie zmysly mu pomaly odchádzali. Asi zomieram, povedal si Gylfi, takmer neschopný pohybu. Nie žeby ho všetko bolelo, ale bál sa, že ak vstane, ublíži si ešte viac. Asi ešte trochu poleží, preskúma v hlave všetky možnosti záchrany a keď sa plne upokojí, vstane a skúsi sa zachrániť. Teraz ale mal pred očami nejaké predstavy, povedal by, že sníval bez spánku. Videl sa na nejakom zvláštnom ostrove, kde zúrila strašná búrka, víchor nadvihoval nejaké zvláštne predmety a trosky bohviečoho všade navôkol. Potom sa táto predstava rýchlo rozplynula a objavil sa v nejakom lese, plnom žiarivých kvetín, ale on utekal a utekal... takmer ako zmyslov zbavený – akoby ho niečo prenasledovalo. A on vedel čo – ten tajomný príznak, to nebezpečie, ktoré podcenil tam hore – ten pád, ten boh pomsty... videl sa, ako hľadí do zrkadla, všade panovala nepreniknuteľná tma, iba obraz v zrkadle sa javil tak jasne, akoby na neho žiarila stowattová žiarovka. A on sa tam videl. Počul tú hudbu, ktorá sa rinula z reproduktorov na večierku. Umyl si ruky a videl samého seba ako diabla – ostro zakončené a zakrútené skôr baranie rohy a červená pokožka s vyškerenou tvárou!

Gylfi!

Gylfi, človeče, spamätaj sa!

Kto to je? Hádam som to ja ešte?

JASKYŇA HÁVAMÁL

Nie, to sa nemalo stať! Čo si ja teraz počnem? Ako sa z toho dostanem? Gylfi otvoril oči a chvíľu ešte neveriacky gúľal očami. Srdce mu z tých snov strašne bilo a nechcelo prestať. Ale aspoň prestal trochu vnímať bolesť. Iba cítil tú prázdnotu. Fajn, Gylfi, to bolo desivé! Ale presuň sa cez to, inak tu umrieš. Znova sa pokúsil vstať, ale stále to nešlo. Chrbát síce nebolel, ale nevedel sa postaviť na tú zničenú nohu. Kde to som? Čas začať uvažovať ako-tak racionálne. Spadol som do jamy, ktorá tu nemala byť. Žeby sa práve teraz otvorila zem, keď to nečakali ani prístroje? Je možné, že práve preto vysadil ten senzor a bolo nutné ho opraviť? Zrejme, iná možnosť zatiaľ Gylfimu nenapadala. Island je predsa len geologicky mladý ostrov a takéto veci sa dejú. Je však pravda, že o nich už dlho nič nečítal. Ale v stredoveku sa takéto veci diali bežne. Ale my už nie sme stredovekí Vikingovia! Aj keď s jeho takmer neexistujúcou výbavou si Gylfi práve tak pripadal. Líšil sa od nich len fajnovým oblečením, ktoré ten pád ako-tak vydržalo a neroztrhlo sa, čo by mohol považovať za zázrak. A ešte jeden taký malý detail: že vôbec žije.

Fajn, Gylfi, priznaj si to – čochvíľa budeš mŕtvý! Z dopadu na tvrdú zem ho ešte teraz príšerne bolela noha, mal chuť si poriadne zakričať, ale zistil, že ani to nejde. Akoby mal niečo zaseknuté hlboko v hrdle, iba krčil tvár od bolesti. Pokúsil sa poďívať hore, ale škára, cez ktorú sa prepadol, veľa svetla neprepúšťala. Musel sa prepadnúť šialene hlboko, ani si nepamätal, ako dlho padal. Dokonca by sa mu zdalo, že na chvíľu stratil vedomie. Pokúsil sa poobzerať sa vôkol seba, no v tme toho veľa nevidel, iba len čo sa porezal na ruke. Vedľa neho totiž dopadli i kúsky ostrého ľadu, ktoré pri páde polámal. Teraz už musel zakričať. A krik sa mu echom vrátil. Prekvapilo ho to natoľko, že takmer zabudol na bolesť. Tá sa zmenila z ostrej, pálčivej, na mravčenie a svrbenie. Ako je možné, že sa tu v tomto pološere tak skvele odráža zvuk?

„Haló?!“ zavolať nie z plných pľúc, nebol si svojim hlasom vôbec istý. Ved' tak i znel, zachrípnuto a slabo. Echom sa mu hlas ozýval doširoka-dodaleka. Takže to nie je len taká obyčajná prepadlina, povedal si v duchu, no stále sa nezmohol postaviť sa. Nemyslel si, že sa na pravú nohu ešte postaví a zatiaľ to ani neskúšal. Znovu sa obzeral a pokúsil sa upokojiť si svoj dych. Dokonca sa mu zdalo, že i ten sa odráža od stien a znie hlasnejšie. Alebo to bude tým, že sa mu v ušiach rozbubnoval zvuk jeho vlastnej krvi? Pokúsil sa dotknúť svojej nohy a na jeho prekvapenie už tak nebolela. Možno sa odváži aj postaviť. Stále sedel na zadku a otáčal hlavou všade okolo seba, ale šero sa nijak nemenilo, nebolo vidieť ani žiadne steny, ani žiadne oporné body. Začali ho premáhať mrákoty. Možno z bolesti, možno zo šoku? Potreboval si odpočinúť, zatvoriť oči a iba tak si ľahnúť a čakať na smrť. Nič iného ani nemôže. Nemal žiadnu možnosť kontaktovať okolitý svet.

A tak i spravil. Pomaly si uložil hlavu na studenú zem a tak nejak podvedome vedel, že pod ňou je bezpečné miesto a že nie je plné ostrých kameňov. Trocha sa dokázal upokojiť, ako to v tej situácii šlo, aj keď si tým vlastne nepomohol. Skúsil zavrieť oči a vnímať okolie. Sprvoti to nešlo, pretože okolité ticho prerušoval tlkot jeho srdca a zrýchlený a akosi zosilnený rytmus jeho dýchania. Ale možno sa práve vďaka tejto rytmike upokojil a skúsil sa teraz venovať svojim bolestiam a skúsil si spomenúť, ako hlboko pod zemou môže byť. Nikdy nebol dobrý v odhadoch a ani teraz nevedel svoj pád odmerať. A potom to začalo... akési... zvuky... ale iné, odkiaľ sa mu dostali do hlavy? Možno idú zvnútra jeho hlavy?! Najskôr len šumenie, potom akoby nejaká ambientná hudba... asi som si udrel hlavu a pomaly prichádzam o rozum, snažil sa vsugerovať si. Blúznim, povedal si, keď zrazu pred sebou uvidel stenu. Mierne dočervena a stále nejasne – díval sa na ňu akoby cez veľmi hustú hmlu. Stena sa javila skôr ako veľmi bledoružová záclona vejúca vo vetre. Menila sa však len pomaly, zlý Gylfiho odhad by možno predpovedal, že textúra steny sa menila možno raz za dvadsať sekúnd. Len získava na sýtosti červenej farby a mozaika jej povrchu sa menila ako dvestokrát spomalené video pohľadu na vodnú hladinu v bazéne.

A potom mu doplo... to bude magma! Veď jasné, spadol do kaldery sopky! Ale veď tá nevybuchla už vyše sto rokov! Nevedel si spomenúť na priebeh grafu polohy GPS prístroja, aj keď si bol istý, že sa naň díval asi sto ráz. Teda aspoň tú časť grafu, ktorú GPS prístroj ukázal, kým nestratil spojenie. Ak by si pamätal priebeh grafu, vedel by, či sa povrch dvíha, čomu tak bežne býva pri erupciách. To bude tým šokom a zmätením. Ale veď ešte stále žije. Ak by mal pravdu a sopka by práve teraz chcela magmou zaplniť priestor, ktorý práve teraz okupuje Gylfi, už by sa možno dávno udusil. Oxidy síry predsa rozoznávajú – nepríjemne štiplavo zapáchajú. Oxidy uhľičité a uhoľnaté by síce necítil, ale určite by sa mu dýchalo veľmi zle a udusil by sa podobne, ako by sa mu mohlo stať pri požiari. Cítil by len tlak na hrudi a ten zatiaľ neprichádzal. Zatiaľ.

Stena sa stále hrala s jeho myslou svojou hrou a aj keď sa stávala priezračnejšou, Gylfi vedel, že tu nemôže ďalej ostať. O trochu väčšie množstvo červeného svetla mu odtajnilo priestory ohromného dómu, v ktorom sa nachádzal. Všade navôkol sa vinuli nepravidelné, no pomerne hladké steny jaskyne veľkých rozmerov, ktoré boli možno sformované pred tisícmi rokmi. Ale nezdalo sa, žeby sa v tejto hĺbke jednalo o čistý ľad. Áno, steny boli kde-tu pokryté miernym srieňom a niekde i ľadom, ale nezdalo sa, žeby bol nejak priveľmi hrubý. Nech tie steny sú z akéhokoľvek materiálu, zrejme dobre izolujú. A dobre odrážajú zvuk.

Teraz to predsa len skúsil a postavil sa. Keď preniesol váhu svojho tela na svoju dobitú nohu, musel pretrpieť tú bolesť a pokúsiť sa dostať... kam vlastne? Dóm nebol kompletne uzavretý, zdalo sa, že miesto, ktoré sa zdá najtemnejšie, schováva priechod, ktorým by sa vydal ďalej. Teraz aj tak inde ísť nemôže. Steny sú hladké a zrejme i šmyklivé a poruke nemal žiadne nástroje, ktoré by ho tam vôbec udržali. Červená stena sa už dlho nijak nemenila a tak mohol Gylfi zabudnúť na svoju teóriu o stúpajúcej magme. Zima mu síce nebola, ale necítil žiadne teplo zospodu. Pokúsil sa

odskackať k jednej s protiľahlých stien a jemne sa jej dotkol. Na dotyk nebola príliš studená, ale veľmi jemná, naozaj ako záclona z jemného hodvábu. Mierne skúsil i hrúbku tejto steny. Ak by sa rozohnal, doničil by si ruku. Takže je to poriadne hrubá stena. Chvilkami študoval stenu a snažil sa nájsť na nej oporné body. Nejak musí vyliezť von. Nič také však nenašiel, o to úpenlivejšie hľadal podobné výstupky na ostatných stenách. Niektoré aj našiel, ale boli príliš vysoko, so svojim súčasným hendikepom by si nijako nepomohol. A keď prezrel všetky steny v okruhu asi desiatich metrov, mierne dostupujúc na jednu nohu, všimol si, že to červené svetlo má zrovna pod sebou. Prestrašene sa podíval na tú stenu, o ktorej predpokladal, že na nej sa to červené svetlo objavilo prv a ohromený zistil, že sa všetky steny teraz na seba ponášajú. Pôvodné miesto úkazu akoby nejestvovalo. Nechal to tak, rozhodol sa, že tomu nebude venovať pozornosť a skúsi sa ešte raz rozhliadnuť a zistiť, či niečo neprehliadol. A keď urobil ďalšie tri kroky k stene, zistil, že ho to svetlo nasleduje. Kam sa o tri kroky postaví, svetlo osvetlí pekný kruh okolo neho. To ho ohromilo natoľko, že stratil balans a spadol. Sediac na zemi potom pozoroval kruh, ktorý sa po krátkom čase znova akoby prilepil k jeho siluete na zemi. Nepálil, iba ho osvetľoval. Čo sú toto za čary, pomyslel si Gylfi a bolesti nohy si znova vypýtali jeho pozornosť. Až teraz zistil, že pád prežila i jeho fľaša, ktorú nosieval vždy pripevnenú o pútko na nohaviciach. Hltavo sa z nej napil.

Gylfi nezvládol dlho sedieť a znova si ľahol. Nevšimol si, že kruh sa znova nasmeroval akoby k ťažisku jeho teraz ležiaceho tela v závislosti na podstave dómu. Mlžilo sa mu pred očami a znova si kládol tú istú otázku, prečo len, pre lásku Thorovu, nedával pozor?! A ako to, že som si tú puklinu predtým nevšimol?! Veď takto neopatrný nebýval. Túto lokalitu dobre poznal a vážil si sily prírody, ktorá ju vytvorila. Ale nie, Gylfi, ty si sem zhučal ako kameň do studne, vyčítal si. Teraz sa začal aj potiť, ale vedel, že to nebolo od horúčavy. Zrejme obranný mechanizmus jeho tela, ktorý doteraz nezažil. Ak si teraz zvýšenou teplotou vyničím všetku svoju energiu, možno zomriem rýchlejšie, povedal si a možno táto myšlienka spôsobila, že sa upokojil. Už sa pokojne zmieroval so svojim osudom.

Prebralo ho znova to červené svetlo. Žiarilo zrazu nejak silnejšie, nemohol ani zavrieť oči a odpočívať. A potom sa skúsil posadiť. Červené svetlo ustúpilo. Znova si ľahol a zavrel oči. Svetlo znova zvýšilo intenzitu. Otvoril oči, ale nesnažil sa vstať. Svetlo nepoľavovalo. Pokúsil sa znova sa posadiť a teraz to vyšlo. Svetlo znova pahaslo. Nieкто tam dole je a vie o mne, prešlo mu hlavou. Nieкто tam dole nechce, aby ležal. Nieкто tam dole chce, aby sa Gylfi postavil. Ale keď je to tak ťažké! Noha bolieť neprestala a keď sa nešikovne postavil, zistil, že tá bolesť sa transformovala do ostrého bodavého pichania a potom mal pocit, že má celé stehno na pravej nohe akoby vo zveráku a nieкто ho chce vyžmýkať ako mokré prádlo. Priam cítil tie vibrácie do oboch protismerných strán. Zaťal zuby a skúsil spraviť jeden krok. Išlo to sťažka. Kruh sa posunul s ním. Urobil ešte jeden krok a kruh sa posunul s ním. Urobil ešte jeden krok a kruh sa posunul s ním. Z čistej kuriozity si sám seba predstavil ako Michaela Jacksona v legendárnom videoklipe k skladbe Billie Jean, kde sa kráľovi popu rozsvicovali pod nohami dlaždice na chodníku podobným spôsobom. Vyplazil jazyk,

aby zabudol na svoju bolesť a s detskou hravosťou skúsil zopár pohybov na jeho štýl. Kruh sa nijak nedelil a ani sa nesnažil hýbať v jeho rytme. Keď sa Gylfi rozhodol postaviť a nehýbať, až vtedy sa k nemu priblížil a osvietil ho. Nie žeby Gylfi mohol robiť veľké alebo vôbec nejaké rýchle kroky.

Ak ho teda tento svietiaci kruh nasleduje, mohol by sa odhodlať zistiť, čo sa schováva v tej tmavej chodbe, vedúcej zrejme vonku z tohto dómu. Možno ho tam kruh už nebude nasledovať. A tak s vypätím síl skúsil zopár rýchlych krokov. A kruh sa znova priblížil. Meškal za ním možno pol sekundy. Dobre, poď so mnou, kamarát, pobádal Gylfi ten neznámy úkaz na zemi. Už naozaj blúznim, povedal si v duchu. Ale možno bude v tej chodbe cesta von. A to nezistí, keď tu bude len tak nečinne stáť. Urobil zopár rozhodných krokov, ktoré by ho na módnych mólach nepreslávili, ale napokon znamenali viac, než by si bol ochotný predstaviť.

Kruh ho sledoval aj mimo dómu, ktorý teraz Gylfi opustil. Bola to úzka chodba, nie však taká úzka, žeby ňou neprešli traja ľudia vedľa seba. A viedla dvomi smermi, pričom oba boli zrejme kolmé na os dómu, v ktorom sa prebral. Na jednu stranu sa zvažovala trocha nižšie do miernej úvaliny a druhá sa javila, že je mierne do kopca. A práve tá ho zaujala. Ak teda padal dole, znamená to, že cesta von musí byť cestou nahor. A ak mi takýmto tempom potrvá aj tisíc rokov, aby som sa dostal hore, musím sa tam dostať, hovoril si. Kruh ho mierne nasledoval a dokonca by sa Gylfimu zdalo, že jeho svetlo znova naberalo na intenzite. Gylfi však po pár krokoch zistil, že sa mu ide ťažšie. Chodba sa nijak ďalej nezužovala, ale cítil, že sa signifikantne ochladilo a Gylfi začal cítiť prítomnosť čistého ľadu pod nohami. Super, to som potreboval, hromžil, teraz sa hore dostanem len zázrakom. Ak by aj nemotorne zvládol zopár krokov hore po ľade, urobí jednu chybu a zošmykne sa dole. Teraz len uvažovať. A už sa mu šmykla noha, zatiaľ to ustál a pridržel sa steny. Získal čas na rozmyslenie. Svah sa začal zvažovať čoraz viac a jediné, čo by ho zachránilo, by mohlo byť nejaké lezecké náčinie. Nič také zo sebou však nemal.

Už videl, že to nebude viesť nikam. Napriek tomu sa skúsil dostať ešte vyššie, a pár krokov sa mu aj podarilo urobiť, no potom sa predsa len pošmykol, spadol, doráňal si lakte, ktoré zmiernili jeho priamy pád na tvár a už sa šmýkal dole. Steny boli teraz príliš ďaleko do seba a aj pri pomalej rýchlosti, ktorou sa sunul nižšie, sa nemohol nijako zachytiť o steny, ktoré boli hladučké a bez nejakých výrastkov. Fajn, práve som si vybral cestu ešte nižšie, povedal si a nahromadený adrenalín v jeho tele mu aspoň na chvíľu dal zabudnúť na jeho bolesti. Nechal sa unášať ľadovým toboganom. Ani červený kruh zrazu nestíhal a Gylfi sa ponoril do temna. Jeho šmýkanie sa zrazu začalo zrýchľovať. Gylfi sa pokúsil otočiť a svoje šmýkanie nejako kontrolovať, ale iba sa prevalil späť na brucho a v duchu preklínal čoraz viac vzdalujúci sa kruh. Nekízal sa dlho, ale za tých pár sekúnd stihol zliezť tak hlboko, že cesta späť nahor bola už prakticky nemožná. A ešte k tomu by mohol pokojne padnúť i nižšie, ale nohami sa cielene zachytil o väčší balvan, trčiaci z jednej zo stien. Zachytil sa tam zdravou nohou, dostal rotáciu a skĺzol do miernej úvaliny, odkiaľ už nebola cesta nižšie, len mierne narazil na vyššiu stenu. A to znova nohami napred, čo spôsobilo, že musel

obe nohy skrčiť a to riadne zaboľelo. Najmä tá pravá noha, u všetkých trollov! Keď chvíľami odpočíval na studenej zemi a spamätával sa z nechceného vrátenia sa do detstva, predstavil si samého seba v tretej osobe ako hrdinu staručkých kreslených rozprávok, ktorí takisto podobne niekam narazili a i nad jeho hlavou mu lietalo päť modrých vtáčikov.

Gylfi mal toho po krk. Tu sa síce mohol rozvaľovať, koľko chcel, žiaden červený kruh k nemu neprišiel a neotravoval ho svojím svetlom. Teraz by sa možno aj hodil, povedal si v duchu, keď zavrel oči. Zvalil sa na bok, pretože už nevládal ďalej ísť. Noha ho príšerne bolela a keď sa spamätá z ďalších menších zranení, bude ho naozaj bolieť celý človek. Čo som komu urobil, karhal sa a ľutoval zároveň. Tu ostanem, budem jesť machy a lišajníky a bude mi tu dobre. Aspoň takú hodinku, potom mi šibne z tej bolesti a umriem niekde v zakliatom priezore vyhasnutej sopky. Strácal pomaly zdravý úsudok a každú chvíľu čakal, akými myšlienkami sám seba ešte prekvapí.

Cítil, že si zrejme poranil i pravé ucho, neskutočne ho páľilo všetko od ušnice až k ušnému bubienku, zrejme sa i po ňom kížal dole a teraz, keď adrenalín znova trochu ustúpil, nechal voľný priebeh bolesti. Priložil si teda ucho na chladnú zem, aby si to pálenie utíšil. Najprv ním trhlo, pretože ten chlad ho spálil možno ešte viac, ale potreboval si ho schladiť, tak to znova urobil, teraz už úspešne. A potom si samého seba predstavil ako na Divokom západe, ako počúva na koľajniciach, či sa k nemu neblížia jazdci na koňoch. Ale pravda je, že niečo počul. Akési tiché kvílenie. Jemná melódia ľadu ustupovala a niekde v diaľke započul kvapkanie vody. Potom znova to kvílenie, niečo ako slabé pískanie. Možno o pomoc. Potom ho vystrašil podobný piskot, ktorý ale prešiel z vysokého tónu do veľmi hrubého veľmi rýchlo, až sa mu z toho postavili chlpy. Toto je fakt desivé miesto. A ešte mu k tomu začala byť poriadna zima. Zomriem tu.

Zvuky neustávali, neustále sa menili a čoraz viac splývali s prostredím. Už sa nedalo rozoznať, čo je hudba vyšších sfér, čo mu znie v hlave a či vôbec niečo počuje, či to nie sú vyfantazírované zvuky vyfabrikované jeho hlavou a boľavým telom. A potom... ach jaj! Čo to bolo?! To znelo ako dych! Ako možno posledný výdych. Priam cítil jeho chladný závan na krku. Dobre, dost! To som si už nabetón vymyslel!

„Hej,“ zaznel odniekiaľ pekný ženský hlas. Neznel ale ani trochu vierohodne. Gylfi neodpovedal. „Nechaj ma vyliečiť ťa,“ znova sa ozval ten hlas. To mi určite znie niečo v hlave.

„Kto si?“ skúsil Gylfi, ale v tej tme nič nevidel. Popravde, nebola to úplná tma, jeho oči si zvykli na temnotu a videl nejasné obrysy skál.

„Neboj sa,“ odvetila. Gylfi bol presvedčený, že ju vidí, ale v tej tme videl len jej siluetu. Obzeral sa vôkol seba, aby skúsil nájsť zdroj aspoň toho chabého svetla, ale zdalo sa, že je niekde pod ním a rozplýva sa do širokého okolia.

„Neboj sa, zopakovala ona a Gylfi sa prestrašil ešte väčšmi, keď zacítil jej dotyk. Reflexívne stiahol nohu k sebe, ale príliš prudký pohyb ho zaboľel snáď ešte väčšmi. Znova zopakovala jej Neboj sa, teraz už pokojným a milým hlasom.

„Kto si?“ opáčil znova, keď predsa len položil nohu späť na podlahu a snažil sa nezľaknúť sa jej ďalšieho dotyku.

„Si doudieraný. Napi sa,“ odvetila a počul, ako sa k nemu blíži. Chytla ho za ruku a niečo mu do nej vsunula. Podľa hmatu to bola nejaká čaša, veľmi ľahká a zle opracovaná. Gylfi by sa za normálnych okolností opýtal, čo to pije, ale popravde, bol riadne smädný a vo fľaši mal vody už len červíkom po oči. Chutilo to ako bylinný čaj s ostrou kovovou pachutťou. Potom sa dotkla jeho nohy a... necítil bolesť už ani trochu! Zdvihla mu nohu do štyridsaťpäť stupňového uhla a zrejme mu ju niečím mastila. Bolo to príjemne chladivé a liečivé. Tou masťou celkom suverénne začala masť i jeho doráňané lakte, aj dlaň ktorou sa neopatrne dotkol ostrých hrán ľadu a trochu mu toho lepivého liečiva chrstla i do ucha. Nebolo to príjemné a Gylfiho predtým nijak neupozornila, ale zakrátko zistil, že ho už nič nebolí.

„Kto si?“ skúsil to znova. Položila mu ruku na jej líce. Stále ju videl len ako nejasnú siluetu, všade bola tma ako vo vreci.

Mierne si vzdychla a ďalej ignorovala jeho otázku: „Asi si sem spadol zhora, že je tak?“

Prikývol. Potom si uvedomil, že to nemohla vidieť, a hneď chcel prisvedčiť i slovom, keď ona ďalej pokračovala: „Si zmätený a vystrašený. Neboj sa, určite sa ešte hore dostaneš.“

„Ale čo ty?“

Zasmiala sa: „Ja tu žijem.“

„Žiješ tu?!“ nechcel veriť vlastným ušiam Gylfi.

„Samozrejme. Na povrchu by si sa ma bál.“

No teda.

Vzala Gylfiho za ruku a bez ľadu a skladu začala: „Asi nepoznáš svet Hraunheimuru, že je tak?“

„Svet čoho?“

„Toto je len jaskyňa, povedzme, predsieň toho, čo uvidíš nižšie.“

„My pôjdeme nižšie?“

„Inú možnosť nemáš.“

„Mám! Veď si ma vyliečila! Zvládnem sa dostať do toho dómu! A odtiaľ sa vyškriabem...“

„Neblázni, chceš sa znova doráňať? Musíš prejsť Hraunheimurom, aby si sa dostal späť hore.“

„A kde je ten Hraunheimur?“

„Už si v ňom!“

„Čo ma čaká?“

Žena sa zastavila a Gylfi musel tiež, stále ho držala za ruku a zdalo sa, že sa vie v týchto priestoroch orientovať výrazne lepšie a zrejme vidí v tme oveľa lepšie ako on. „Priprav sa. Hraunheimur nie je miestom pre len tak hocikoho. Očakávaj, že tu uvidíš vecí a ľudí, o ktorých si nikdy nepočul.“

„Mám sa báť?“

„Skús sa nebáť.“

Žena alebo niekto, kto sa za ňu vydával, ďalej držala Gylfiho za ruku, aby sa jej nestratil a niekam ho viedla. Na Gylfiho otázku kam, odvetila, že mu musí niečo dať. Potrebuje sa podľa jej slov dostať hlbšie do jaskyne a na to bude potrebovať Čarovné lano.

„Už teraz sa bojím,“ nadhodil Gylfi, stále prekvapený, že ho už nič nebolí.

„Zvládneš to.“

„Nemôžeš ísť so mnou?“

„Nie.“

„A nemôžem ťa ani uvidieť?“

„Nie. Boh svetla v jaskyni Hávamál je ukrutný, prezradíme sa, ak by sme si zažali fakle.“

„Tak moment,“ skúsil sa Gylfi odpútať od ženy, čo sa mu aj podarilo a chvíľami stál v tme sám: „Aký boh svetla? To predsa nie je pravda! Musel som sa buchnúť o hlavu! Nič z toho sa nedeje! Som stále v tom dóme v kóme!“

Znova zacítil mierny dotyk ruky: „Nie, Gylfi. Nesnívaš. Dostal si sa do sveta, ktorý je pochovaný pod tým vaším. Všetko je reálne, aj keď sa ti to možno nezdá.“

„No to sa mi nezdá ani kúsok!“

„Upokoj sa, všetko sa v dobré obráti.“

„Určite, pche!“

„Zatiaľ potrebuješ vedieť len to, že musíš ísť ďalej. Naspäť cesta nejestvuje. Potrebuješ ísť ďalej. Z jaskyne vedie cesta len dole Zradnou stenou a preto potrebuješ Čarovné lano.“

„A vy ho nepotrebujete, keď chcete vyjsť z jaskyne?“

„My z jaskyne nevychádzame. Žijeme tu.“

„Kto? Ja som myslel, že len ty...“

„Nechceš nás vidieť.“

Gylfiho ťažilo pri srdci, ale nemohol si pomôcť. Tieto rany už žiadna masť nevylieči. Napokon sa poddal a nechal sa viesť tým stvorením, ktoré nemohol vidieť. Vidieť nie, ale počuť. Pár ráz sa zľakol, ako sa jaskyňou ozývali výkriky, občasný nárek a plač. Neboli veľmi hlasné, ale to echo im dodávalo hromové dunenie. Bytosť vysvetlila, že všetci obyvatelia jaskyne Hávamál sa takto dorozumievajú medzi sebou. Boh svetla vidí všetko, ale nepočuje nič, preto je zvuk často jedinou možnosťou, ako sa vôbec hýbať v tých priestoroch. Bytosť zjavne videla i v tme, ale iní to vraj nedokážu a tak si pomáhajú hlukom. Gylfimiu to dráždilo ušné bubienky a štvrtilo srdce. Snažil sám seba presvedčiť, že to je len vecou komunikácie a nikoho tam dole nevraždia a neubližujú mu. Ale neznelo to tak. Bytosť zrazu zastavila a niečo mu dala do ruky.

„To je masť. Schovaj si ju, budeš ju určite ešte potrebovať. A aj lano.“

To lano, cítil jeho drsný povrch, ale nevidel ho ani náhodou. Prehodil si ho cez plece a chytil za jeden z jeho okrajov, ktorý bol nejak zvláštne zašpicatený. Podľa dotyku nebolo možné usúdiť, či je hák na ňom pripevnený, alebo je už jeho súčasťou. Asi ide naozaj o čarovné lano.

„Zradná stena je kolmá, podobne ako tá, ktorou si sem spadol.“

„Načo tie háky? Veď sa nešplhám hore.“

„To nie, to máš na odstrašenie jaskynných duchov.“

Gylfimu znova stúpil tlak.

„Myslíš netopiere? Tie sú predsa neškodné pre ľudí.“

„Gylfi, tu neplatí žiadna vedomosť, ktorú máš zhora. Toto je iný svet.“

„Ako som sa sem vôbec dostal?“

Neodpovedala.

Gylfi si až pár sekúnd na to všimol, že v jaskyni znova osirel. Mal pocit, že odkedy má uši zalepené tou masťou, deje sa presný opak: počuje akosi lepšie. A oči by mu ani zďaleka neboli v tejto tme platné. Ale nočné videnie by sa mi zišlo, povedal si len tak pre seba. A potom... znova... och, tie zvuky! Znelo to najprv ako lepenie hlučnou lepiacou páskou a potom ryk a nárek s echom, ktoré liezlo až pod kožu. Teraz celkom blízko a nahlas. Gylfi sa pokúsil lokalizovať ten zvuk a zistil, že ide odniekiaľ zdola. Potom ďalší ryk a nárek. Akosi sa znásobovali, niektoré boli silnejšie a hlasnejšie. Iné zneli skôr ako nevydarené gitarové sólo. Brr, aká zima mu teraz je! To bude tým strachom. Teraz priam počul údery hodinových ručičiek. Ale v hlave?

A potom mu to došlo, keď spravil jeden krok dopredu. Ryk a nárek sa ďalej kumuloval pod ním a znel démonicky. Tak tu ma niečo zje, pomyslel si a zvuk ďalšieho kroku ho ubezpečil, že stojí nad priepastou. A teraz musí zísť dole. Kam ale to lano uviazať? Skúsil vziať do ruky lano a len tak sa s ním hral. Tie háky ale nepoznal podľa hmatu, zdali sa mu iné. Pustil jeden koniec lana na zem a to lano – sa samo rozbehlo kamsi doďaleka, pričom ho popálilo na rukách, tak ho musel pustiť z rúk a zjojkol. Jeho hlas sa niesol jaskyňou a na sekundu bolo všade vôkol až šialené ticho. A potom hlasy a náreky ešte zvýšili svoju intenzitu – znelo to, akoby sa na neho chystali všetci diabli. Lano sa medzitým upokojilo a zastalo. Keď sa prestrašený Gylfi snažil nájsť jeho druhý koniec, zistil, že je lano už napäté. Asi samo našlo nejakú skalú, o ktorú sa ovilo. Skúsil potiahnuť. Nešlo to. Bolo rozhodne pevné. Ale nebol si istý, či mu má dôverovať.

Gylfi si uvedomil, že musí nižšie, aj keď sa mu to vôbec nezdalo, ale tento svet nepozná a musí dôverovať tej žene. Určite mu nedala do ruky len tak hocaké lano, ktorému by sama neverila. A tak sa ho pevne chytil a dúfal, že sa ho nepustí, alebo že tá priepasť nebude príliš hlboká. Mierne sa skúsil pozrieť dole. Ak by po hmata našiel nejakú uvoľnenú skalku, hodil by ju dole, aby sa presvedčil, ako hlboká je. Ani na lano sa nemôže spoľahnúť. Jeho zlý odhad dával tušiť, že má možno desať metrov, ale keď má svoju vlastnú vôľu, neprekvapilo by ho, keby liezlo za neho alebo menilo svoju dĺžku. Je predsa čarovné. Krik a nárek neustupoval a Gylfi už začínal mať pocit, že sa zblázni.

Chytil sa lana a začal liezť dole, plne si uvedomujúc svoju polohu a snažil sa príliš nevrteť, aby nestratil priestorový vnem. Pár krokov dole zlanoval hladkou stenou s občasnými výrastkami. To lano držalo veľmi dobre. Keby si nejakú časť mohol napchať do uší, aby tie náreky nepočul...

dokonca mal pocit, že počul trepotanie krídel nejakého veľkého tvora. Zľakol sa a prestal klesať. Chytala ho panika. Mal pocit, že mu tá vec dýcha na chrbát. Zavrel oči. Za neustáleho náreku okolo sa mu šmykla noha. Ale lana sa ďalej držal. Závisel od neho jeho život. Pokračoval však ďalej. Trepol krídel neprestával. Začul aj kvapkanie vody do toho kriku, ktorý sa stále zhoršoval. Masť mu sluch ešte zlepší, to bude hrozné, povedal si! Nemôžem si ani zapchať uši, aby sa mu lepšie liezlo, nemám štyri ruky! A tak sa rozhodol lanovať trochu rýchlejšie. Nepozemské zvuky ho ďalej trápili a už dávno prehlušili démonov, s ktorými sa naučil žiť. Zrejme v tomto svete existujú ešte horší démoni a každou chvíľou sa bál toho, že nejakého z nich uvidí. Potom už bude závisieť jeho život na tom, či sa nezabudne držať lana. Zvuky boli čoraz nejasnejšie, dokonca mal pocit, že počul niečo ako zažnutie sviečky. To by bolo najmenej, keby tu ľudia, ako kto tu býva, tak nekričali a nenariekali. Zistil, že i jemu akosi vlnú oči. Nevedel, či od strachu, alebo nebodaj s nimi súcití? Gylfi, pozor!

Počul plápolanie ohňa, no stále žiaden nevidel. Iba sa mu znova šmykla noha, ale lanoval ďalej. Už nemohol viac, ale musel. Možno tie tvory... chcú s ním komunikovať. Ale zvuky sa mu tak miešali, že si nebol istý, či idú z jeho hlavy alebo z jaskyne. Už tak nejak tie zvuky zvládal, ale do tváre mal stále zapísaný nefalšovaný strach a zdesenie. Dobré, ak tu neumriem, tak sa aspoň zbláznim. Gylfi, pozor!

Nejaký tvor mu práve prekrižil cestu. Pustil sa lana, ale na svoje prekvapenie, nepadal. Iba sa ocitol v takej tme a tichu, až mal pocit, že počuje vibrácie vzduchu. Iba stál. V tme a tichu. Tichu! A neuľavilo sa mu ani náhodou. Teraz ho premkol iný druh strachu – kde to teraz som? Kam zmizla tá stena a to lano? Prečo je tu také ticho? Snažil sa otočiť, ale krútila sa mu hlava. V panike sa snažil vybrať tú masť z uší, ale ňou to nebolo. Už žiadnu nemal. Dokonca ani pri sebe. Len tma a ticho. A vibrácie. Teraz ma niečo zje, pomyslel si a zavrel oči. A svet sa nijak nemenil. Vlhli mu oči a bál sa. Nevedel čoho, ale bál sa.

A potom hlasy. Ale tie určite boli iba v jeho hlave. Uvedomil si, že jeho strach je teraz bezpredmetný. Niekde tu existuje celý svet, ktorý je desivý a temný – a to natolko, že jeho strachy a problémy, ktoré mal tam hore, zmizli. Iba sa z nich stali hlasy, ktoré sa nemohli rovnať ničomu, čo zažil tu. Čo tu ale robí? Je to nejaký test? Zmätený a s hlavou v dlaniach ďakoval niekomu, kto ho zbavil tých tieňov a trepotu krídel. Jeho vnútorný nárek s ním teraz nemohol nič spraviť. Nemal mu čo dodať. Už sa so strachom vedel vysporiadať. Alebo aspoň to si myslel. Vracali sa mu totiž zvláštne myšlienky. Videl veci z minulosti. Predstavoval si priestory, ktoré poznal a videl ich ešte predtým, než sa zmenili. Všetko vyzeralo trochu inak. Aj jeho vlastné myšlienky a náreky za jeho bezstarostnou detskou radosťou si pamätal inak. A napriek nemožnosti vrátiť sa k nim, cítil ich horkosť. Chutili po jemnej marmeláde a ovocnom dražé. Rozplývali sa na jazyku, chutili omamujúco, ale zanechávali pachut' stratenej minulosti, nikdy nevzkriesenej minulosti. Nechcel si priznať, že je už neskoro.

Ďalej tápal v tme a snažil sa zorientovať. Báľ sa toho, že v tme sa mu znova niekto prihovorí. A teraz nemusí byť zhovievavý. Dokonca ani zdvorilý a ani nemusí prehovorit'. Žeby tu našiel tajomného boha jaskyne Hávamál? Má krídla a hlasno dýcha? Pristihol sa, že to je teraz on, kto hlasno dýcha. A začalo ho triasť celé telo. Od strachu alebo od zimy? Gylfi by sa priznal, že od hrôzy. Kde je hore? A kde dole? Nič nevidel a to ticho mu v hlave paradoxne narobilo zmätok. Cítil sa malý, nepotrebný a zmätený. Ako tam hore. Tak počkať – možno to je presne ten moment, kedy sa mám prestať báť a proste – ísť ďalej. Tak to predsa vavela tá žena. Skúsiť sa nebáť. Vykročiť smelo dopredu. Skúsil to. Nepočul ani len svoje kroky a to ho privádzalo do zúfalstva. Skúsil sa nebáť. Ak chce prežiť, musí to skúsiť inak. Zabudnúť na seba. Aký bol hore – to sa tu vôbec nehodí. Myslieť inak. Zachrániť sa.

Napokon to šlo ľahko. Stále počul nejaké hlasy, ale teraz si bol istý, že si ich vyfantazíroval. Myslel na ne. Chcel ich tam mať. Bez nich to nie je Gylfi. Nech si to tento svet bude chcieť myslieť, ako len chce – nemôžem len tak zo sekundy na sekundu myslieť inak. Som už taký. Tak si zvykaj, Hraunheimur! Vraj Lávový svet! A žiadna láva. Nikde. Kráčal zhrbený ďalej. Díval sa pod seba a snažil sa vnímať ten stav. A či je vôbec niečo okolo neho. Zvuky v hlave poľavili a on si mohol vydýchnuť. Zrazu si všimol, že už dovidí na svoju nohu. Niekde je nejaký zdroj svetla. To ticho a jeho démoni v hlave mu stále brali pokoj z duše. Ale teraz... už vidí nejaké svetlo. Je červenkasté. Je to možno môj kruhový červený kamarát, pomyslel si Gylfi a kráčal ďalej, teraz už rýchlejšie. A už aj okolie červenelo. Stále sa zdalo, že je v priestore jaskyne, ale čím ďalej kráčal, tým sa svetlo zintenzívňovalo. Konečne už nebudem v tme. A teraz mu prišlo trochu divne. Doteraz sa báľ. Ale teraz... cítil priam zlosť. Čo tu robím?! Kedy sa už konečne prebudím a zistím, že to celé je len sen?! Ten krik, to trepotanie krídel, táto tma... to všetko je len sen. A to som mohol robiť tisíc vecí v mojom svete tam hore a on sa tu stráca niekde vo svojich vlastných predstavách! A nie a nie sa zobudiť! Alebo sa pri tom páde niečoho omylom nadýchal? Stále sú pravdepodobné všetky možnosti, nechcel opomenúť ani jednu.

Priezor jaskyne sa čoraz zužoval a klukatil. Našťastie sa tu nedalo stratiť, napriek tomu, že všade bolo kopec rozdvojok, väčšinou tá zlá cesta nebola dlhá viac než pár metrov, takže sa ľahko dalo vrátiť na tú správnu cestu. Ale ak by ho niečo naháňalo... v panike by sa tu celkom zaiste stratil. Možno to tá žena myslela... nepanikár a nájdeš cestu von. Gylfi už videl všetko v červených farbách a steny jaskyne už boli jasne osvetlené. Zrazu zacítil ostrý zápach, niečo tu smrdelo. A čím sa Gylfi blížil k svetlu, začal vnímať i nejaké zvláštne vibrácie, akési vlnenie a dunenie. Zrejme je to koniec jaskyne a na jej konci je niečo hnusne zapáchajúce. Zapchal si nos, aj keď sa ten smrad dal zniest', nebol si istý, či to nie je náhodou toxické. A tak si radšej vytiahol bundu až nad nos.

A potom sa jaskyňa akoby náhle roztvorila a ukázala mu niečo nové, čo už mohol tušiť, ale stále si to nechcel priznať – naozaj je vo svete Hraunheimuru! Zrejme nesníva. Videl pred sebou krajinu –

rozľahlú a zrejme temnú, keď sa zahľadel hore, nevidel žiadne hviezdy, ani vôbec nejakú oblohu. Celý Hraunheimur je zrejme pod nejakým obrím dómom! A pred ním sa rozprestierala veľká dolina bez akejkoľvek vegetácie, no uprostred s obrím stratovulkánom! Ten dymil a chrľil všade okolo seba rozžeravené kamenie a piesok. Vytekala z neho láva, ktorá v efektnej hre svetla a tieňa pokrývala veľké potoky lávy navôkol. Nevedel si predstaviť rozmery tej veci, ale je to celé určite ešte väčšie, než tá jaskyňa. Aspoň tu nie sú žiadne klaustrofobicky malé priezory.

SOPKA NIFLHEIM

Sopka ďalej chrlila rozžeravené kamene a piesok. Láva pokrývala veľkú časť teraz popolavo čiernej kotliny a až odtiaľ cítil teplo z tuhnúcej lávy. Takže odtiaľ sa šírilo to dunenie a chrlenie. Znelo to ako občasné výbuchy, ktoré narúšali zvláštny zvuk vodopádu, alebo skôr lávopádu. S týmito zvukmi v pozadí sa cítil ako vo vnútri tlakového hrnca. Fajn, toto je už pravý lávový svet, ako si ho predstavoval. Nevedel však, čo si počať. Zrejme musí počkať alebo vyhľadať niekoho, kto mu ukáže cestu ďalej. Možno toto je už všetko a ďalej nebude potrebné ísť. Znova cítil tú zlosť, teraz zmiešanú s bezmocnosťou. Ak si nenájde úkryt, rozžeravené kamene si ho nájdu a potom bude neskoro. Musí ihneď nájsť niekoho, kto mu z tejto šlamastiky pomôže.

Znateľne sa oteplilo. Gylfimu sa z bundy príliš nechcelo, ale začalo mu byť dusno a takto sa spotí ešte viac. Zo stratovulkánu občasne vystreklo množstvo žeravej lávy. Trochu sa bál, že ak nebude existovať žiadna cesta okolo sopky, bude si musieť vypožičať nejaký prenosný úkryt. Sopky nezabíjajú lávou, tá tečie dostatočne pomaly na to, aby sa človek stihol včas zdekovať. Najviac problémov robí pyroklastický prúd, teda padajúce horúce kamene a plyny, občas aj zosun pôdy, podobne ako pri výbuchu sopky Mount St. Helens v roku 1980. Gylfi sa pokúsil vyzliecť z bundy, ale ešte stále ním lomcoval zvláštny koktejl pocitov. Najprv bol stále ešte trochu zmätený a vystrašený, ale keď sa mu nedarilo vyzliecť, začal byť aj na seba nazlostný. Moril sa s bundou, ktorá mu prilipla na chrbát. Až teraz zistil, že ho chladí jeho studený pot. Moril sa s bundou a na chvíľu nič nevidel, ako sa hlavou zabalil do bundy, s ktorou zápasil, keď tu začul: „Stoj!“

Gylfi sa nemohol ani pohnúť, ale aj tak stuhol.

„Sekundu, vymaním sa z toho,“ ešte stále v ňom kolovala zvláštna, povedal by že až falošná odvaha. Podarilo sa mu z tej bundy dostať a potom sledoval toho človeka. Nemal na sebe veľa oblečenia, ale Gylfi tomu i rozumel, bolo tu teplo ako v pekle. Ťažko ho bolo opísať, bol to človek ako on, ale tento držal v ruke nejakú kopiju a mal ju namierenú priamo na Gylfiho. Bradou sa ponášal na starých Vikingov, aj helmu si od nich asi vzal. Nie, nemala rohy. Človek sa zahnal kopijou, ale Gylfi videl, že sa bojí viac než on. Skôr bol zvedavý a určite sem veľa iných ľudí nevidel.

„Kto si?“ opýtal sa. Jeho prízvuk neznel islandsky.

„Som Gylfi Svanbjörnsson, spadol som sem zhora.“

Chlapík sa na neho nedôverčivo zahľadel a akoby nerozumel, nahol hlavu nabok.

„Nie som ozbrojený,“ snažil sa ho Gylfi ignorovať a občas sa zahľadel na sopku. Chlapík síce ďalej v rukách zvieral svoju kopiju, ale keď videl, že ho má Gylfi na háku, zmenil prístup a opýtal sa: „Takže zhora, vravíš? Žiadneho Svanbjörna nepoznám.“

„A ty si kto?“

„Thórvald.“

A potom sa vzpriamril a kopiju stále držal v ruke, ale už aj ju napriamril a opýtal sa Gylfiho, čo tu robí.

„Čo by som robil? Hľadám cestu von. Spadol som do jamy, objavil som sa v jaskyni a cesta z nej viedla sem. Chcem sa dostať naspäť domov. Pomôžeš mi?“

Thórvalda prekvapilo, že mu Gylfi podal ruku. Napokon pristal a obaja si potriasli rukami. „Stretávam tu len málo cudzincov. Nehnevaj sa, že som po tebe tak vyštartoval.“

„Nevadí.“

„Nenastrašil som ťa?“

„Čoby. Ja mám hnedé trenky už od toho momentu, ako som prešiel tou jaskyňou.“

„Trenky?“

„Spodnú bielizeň.“

Thórvald sa poškrabal na brade. Tie slová nepoznal. Gylfiho mierne zaskočilo, keď si dával dokopy jeho trhlý prízvuk, ktorý už počul.

„Vieš, ako sa dostať z tejto kotliny a nenechať sa zabiť tou sopkou?“ ukázal Gylfi na vrchol stratovulkánu.

„Niflheim. Tam cesta nevedie. Ale ak sa vyštveráš tamto,“ ukázal Thórvald na malý briežok, asi na pol ceste k vulkánu, „odtiaľ uvidíš východ z kotliny. Keď sa vyberieš po hrebeni hôr, ktorý stade nie je vidieť, dostaneš sa k Fálke.“

„Fálke?“

„Je to pustatina. Nebude ale veľmi rozumné ísť tam len tak na vlastnú päsť.“

Gylfi si všimol, že cesta k tomu briežku vedie cestou okolo vulkánu. Ako sa chcem odtiaľto dostať?

Thórvald mu ponúkol nejaké jedlo. Gylfi tomu sprvoti neveril, ale nechal sa ponúknuť. Bol totiž stále ozbrojený a aj keď vyzeral s tou kopijou nebezpečne, Gylfi nejak podvedome vedel, že na cudzinca si ani nechce vyšliapnuť. Thórvald mu vysvetlil, že sa nemajú v láske s vedľajšou dedinou, neustále sa o niečom vadia. Každý chce vládnuť osobitne.

„Naša dedina, a pokiaľ viem, aj tá ich, je nejak zvláštne rozdelená. Aj v priestore. U to u nás vyzerá ako tam hore. Nenájdeš najbližšie obydlie na míle.“

„A ako sa tu vlastne žije? Som zhora, nikto zhora to tu nepozná.“

„To keby som vedel,“ súčasne s hlbokým výdychom odvetil Thórvald, ktorý mu ponúkal ešte jeden kus jedla. Bolo to zvláštne, ale celkom chutné vláčne pečivo, zrejme s tvarohom. Ani veľa nepotreboval zjesť, aby sa zasýtil.

„Hnevá ma tu úplne všetko, Gylfi! Tá sopka vybuchuje nepretržite. Ten dym a para sa dajú ešte zniest', menej ten smrad a popolček.“

„Nemôžeš odtiaľ proste odísť?“

„Nezmieril som sa...“

Gylfi pochopil, že asi narazil na osobnú tému a tak radšej mlčal. Poobzeral sa po okolí. Sopka stále chrlila lávu. Čo ju napája? Tie hore sú aspoň trochu pochopiteľné, sú napájané lávou a horúcimi plynmi pod povrchom, ale čo tu? A keď Thórvald hovorí, že je to tak nepretržite, čo tým myslel? Že si nepamätá obdobie pokoja Niflheimu? Zdalo sa, že úplne všetko vôkol vzniklo lávou len nedávno, akoby tie horniny všade navôkol neboli staršie ako pár rokov. Nerozumel sa do toho, ale sopka ho ďalej presviedčala o svojej sile, keď najprv mocne zadunela a vyvrhla veľké množstvo horúceho prachu a pyroklastický mrak s množstvami horúcich kameňov sa vzniesol zo sopečného sopúcha a kameňmi začal bombardovať všadeprítomnú čiernu hrudkovitú masu novej pôdy. Cítil sa príliš malý na to, aby sa len tak preštrikoval okolo sopky, ktorá vyplňala celé údolie. Od Thórvalda dostal radu, aby neustále počúval sopku a ak začuje hlboké dunenie, nech sa schová tak rýchlo, ako len bude vedieť. Gylfi sa podíval na lávový prúd, ktorý vytváral na svojom závere jazierko, ktoré potom akoby mizlo ešte hlbšie do podzemia. Gylfi ničomu v tomto svete nerozumel a začalo ho to vytáčať. Nevedel prečo, ale zatál ruku v päsť a mal chuť niečo rozbiť. A Thórvald mu viac nepomôže. Vravel, že musí pokračovať v pasení oviec. Gylfi žiadne nevidel, ani nepočul. Ale bolo mu jasné, že Thórvald sa niečoho bojí a niečo ho žerie. Veď i Gylfiho. Čo mu však povedal, keď sa lúčili, ho mierne vyviedlo z miery: „Ak sa nezmierniš, cesta sa neukáže.“ A potom bez ďalšieho slova odkráča. Keď sa Gylfi opýtal, ako to myslel, Thórvald sa ani neotočil, ďalej kráčal do diaľky a potom sa trafil ako duch, až celkom zmizol.

No to ma podrž! Čo je toto za svet?! Už ma tu nič nebaví! Ľudia sa tu trafia, miznú, vraj ide pásť ovce! Možno aj tie sú nejaké neviditeľné. Čo tým ale myslel? Teraz mal ešte väčšiu chuť niečo rozbiť! Všetko ho štválo. Možno to je v dôsledku toho ostrého dymu všade navôkol. Dokonca by mohol odprisahať, že čím viac sa blížil k sopke, tým bol viditeľnejší a akoby stál na mieste. Potrebuje si vyrobiť nejaké rúško, aby sa toho nenadýchal ešte viac, to by mu na zdraví neprilepšilo. Nevedel, čo ho čaká. A to bolo ostatne i dobré. Ak si neuvedomí, čo mu hrozí, možno o to ľahšie sa mu pôjde. Ale na šťastie začiatočníka sa rozhodne spoľahnúť nemohol. Radšej by sa ešte Thórvalda niečo spýtal, ale už nereagoval na Gylfiho volanie. Tak si zrejme bude musieť poradiť sám. Alebo po ceste stretne ešte nejakého človeka. Možno aj nečloveka. V Hraunheimure je očividne možné všetko.

Gylfi sa pokúsil použiť svoju bundu tak, aby si prekryl dýchacie cesty, ale nechcel si ju obliecť. Bolo tu dusno ako v pekle. Aj červeno. Kráčalo sa mu akosi zvláštne. Boril sa s hrudkovitou zeminou. Nebola nijak zvláštne horúca. Zatiaľ. Iba sa cítil, akoby kráčal v suchom bahne. A každým krokom sa akoby zahrabával novú zeminu päť centimetrov nižšie a nižšie. Brodil sa v tom. Šlo sa mu ťažko a každý z jeho nešikovných krokov ho vytáčať dobiela. Proste sa tu brodí popri nebezpečnej sopke, ktorá ďalej veselo chrlí horúcu lávu všade navôkol, ožaruje celé okolie silným oranžovým nádychom, je tu horúco ako v peci, smrdí to tu ako vo fabrike... už mal pocit, že mu tie výpary lezú na mozog, už si nebol istý, či sa náhodou neopakuje vo svojich vlastných myšlienkach. Asi áno. Aj to ho žralo. Dunenie a ďalšie vyvieranie horúcich výparov a lávy, s nimi i rozžeraveného

kamenia. Zatiaľ padalo relatívne ďaleko od neho, ale ak sa chce dostať k tomu pahorku, určite bude prechádzať úsekom, na ktorom si nebude želať žiadnu podobnú erupciu. Bunda ho mierne škrtila a dýchal svoj vlastný pot. Aj tak lepšie, ako sa nechať priotráviť. Bude si musieť ale trochu švihnúť, ak tu nechce ostať. A tak sa ďalej brodil. Slzili mu od výparov oči, sotva videl, kam kráča.

Zrazu niečo zbadal vo svojom periférnom videní. Niečo sa mihlo. Tam. A znova. Hnev pomaly ustupoval a znova sa začala prejavovať hrôza a podivný, zatiaľ nešpecifikovaný des. Videl to len na pár sekúnd priamo pred sebou. Vyzeralo to ako myš, ale bolo to trochu väčšie, aj chvost to malo dlhší. Hýbalo sa to strašne rýchlo a dokonca mal Gylfi pocit, že tá vec akosi zvláštne píska. Začul viacero podobných zvukov, jedny vysoké, iné nízke. Najmä tie nízke zneli veľmi strašidelne. Gylfi mal pocit, že sú všade okolo neho. Tá vec nemala takmer žiadne oči, takže sa podobala na kríženca myši a krtka. Vydávali ale nepríjemné zvuky a Gylfi nevedel, či sú priateľské. Snažil sa ich ignorovať. Ale čo ak omylom niektorej z tých vecí omylom stúpi na chvost? Gylfi, rýchlo prejdi týmto myším mínovým poľom!

Piskot neprestával a zvery sa stále hýbali mimo jeho zorného poľa. Nikdy nestáli na jednom mieste viac ako dve sekundy. Gylfi si všímal, že sa vyhýbali miestam, z ktorých pomaly syčala para. Veru tak, Gylfi začal cítiť teplo spod zeme. To nikdy neveští nič dobré. Skúsil si bundu napraviť tak, aby nedýchal výpady ani spod jeho nôh a skúšal nasledovať tie podlhovasté krtkomyši. Asi sú neškodné, ale vyzerajú hrozivo, dokonca ich prichytil, ako niečo vyhrabávajú svojimi zašpicatenými pazúrami z hrudkovitej zeme a to požierajú. Pritom hlasno a zlovestne mlaskali. Gylfi! Strácaš rozum! Rýchlo preč od tej šialenosti!

Hlasné dunenie, potom zvuk explózie a silná erupcia, ktorá ho osvetlila. Teraz je po všetkom. Za tri sekundy ho pohltí pyroklastický prúd a pochová ho tu! Už sa tej sopke veľmi priblížil a už na chrbte zacítil závan horúcej pary a kamenia, najprv malých uhlíkov, potom väčších kameňov. Priam až počul to zlovestné zurčanie lávového prúdu, ktorý znel skôr ako bublanie krvi v žilách, než vodopád. Gylfi ani nestihol skričať, urobil tri rýchle kroky, utekal, ako mu to hrudkovitá zem umožňovala a potom si nevšimol ďalšej diery v zemi a už do nej padal. V prvej sekunde si pomyslel, že je už mŕtvy, v tú druhú ho napadlo, že sa vyhol aspoň tomu najhoršiemu, ale diera bola hlbšia, než sa zdalo a spadol ešte nižšie a potom na tvrdšiu zem.

Ocitol sa sediac na zemi v akýchsi potemnených katakombách, kde sa na neho dívalo asi sto párov neľudských očí. Nevedel to prirovnať k ničomu, čo poznal hore, alebo čo doteraz videl v Hraunheimure. Vyzeralo to, akoby sa niekto pokúšal z hrudkovitej lávy stvoriť človeka, ale vzišiel z toho hrubý spráchnivený dutý strom s jasne zelenými očami v strede. Gylfi zabudol na akúkoľvek bolesť, chvíľami sa zahľadel na jednu z tých nepravidelných kreatúr, v šialenej hystérii sa postavil a kričiac uháňal sporo osvetlenými chodbami ani nevedno kam. Tie stvorenia boli priam všade, niektoré sa mu uhýbali, iné vydávali dunivé zvuky, iné niečo niesli v obrovských košoch. Gylfimu

znova slzili oči, teraz od čistého strachu a desu. Ďaleko sa však nedostal, hlavou narazil do tvrdého tela jedného z tých stvorení a viacej si toho nepamätal.

Spamätal sa až vtedy, keď okolo neho postávalo asi zo desať párov tých jasnezelených očí. Gylfi nevládal ani kričať, cítil sa slabý a znova ho začalo bolieť celé telo. Čím dlhšie sa na tie kreatúry díval, tým si pripadal menší a bezbrannejší. Dokonca mal pocit, že sa tie oči zväčšujú a mierne tmavnú. Tie veci sa zrejme dorozumievali hlbokými neľudskými zvukmi, ktoré akoby vychádzali z ich vnútra. Zrejme boli prekvapení rovnako ako samotný Gylfi. Ten si najprv skúsil zakryť hlavu rukami a čakal na svoj koniec. Nič sa však nedialo. Náhle sa svetlo v tuneli rozžiarilo a Gylfi započul zvláštne zvuky. Zrejme patrili tým stvoreniam, ale ďalej od jeho súčasnej pozície. Dokonca by si trúfol povedať, že tie zvuky šli z miesta, cez ktoré sem Gylfi prepadol. Stvorenia nahlas vzlykali a pobehovali kade-tade. Gylfi sa mierne upokojil a skúsil nahliadnuť, čo sa mohlo udiat, stále však sedel na zemi. To svetlo naozaj išlo zhora a lialo sa do nižších poschodí. To bola ozajstná lávová lampa. Explózia sopky vyvrhla množstvo kamenia, ktoré ešte viac rozšírilo dieru, ktorou sa prepadol Gylfi. Keď sa upokojil a sledoval celú tú situáciu, uvedomil si, že aj keď sa mu zdalo, že beží ako zmyslov zbavený, neprešiel veľkú vzdialenosť a dovidel na svoje miesto prepadu. Nejaké stvorenia sa snažili zrejme náhlu dieru vzniknutú sopečnou erupciou nejako zaplátať. Niesli obrovské kade s čímsi, čo sa podobalo na akúsi maltu, vyzeralo to sivo a lepkavo. Gylfi sa zahľadel na strop nad sebou a všimol si veľmi fušerskú robotu stvorení, ktoré ktoviekedy stierkovali strop nad ním. Stvorenia, ktoré sa podujali zaplátať tú najnovšiu dieru, teraz stáli ako solné stromy a horeli od ich dotyku s lávou. Niektoré iné tvory okolo nich sa len nečinne prizerali, iné rýchlo opúšťali svoje stanoviská a sledovali prúdiacu lávu. Gylfi si dával dokopy dva a dva, rozumel situácii, nerozumel okolnostiam.

Ešte chvíľami sledoval tie stvorenia, ktoré ho obstúpili a dívali sa na Islandana. Ten sa odvážil postaviť a stvorenia zmeraveli, iné sa rýchlo sunuli preč. Zvláštne, nastala podobná situácia ako pri tej diere v strope. Niektoré stvory ostali stáť, iné sa zvláštnym, nepravidelným krokom sunuli preč. Gylfi nemal poňatia, čo si o tom myslieť. Ale ako tak premýšľal, prišiel na to, že si problémy v hlave zatiaľ len vytvára. Nech už sú tie stvorenia akokoľvek odpudivé, zatiaľ neútočia. Preto sa postavil, išlo mu to ťažko, znova sa jeho telo spamätávalo zo šoku a tak ho až teraz začalo všetko bolieť. Stvorenia sa síce ďalej dívali, no nereagovali.

Už si možno aj domýšľal, že bude všetko v najlepšom poriadku a už sa nič divného nestane, keď tu si zrazu všimol, že niektoré stvorenia dokráčali späť k nemu. Doprevádzali ďalšie stvorenie, teraz značne odlišné a možno aj nebezpečnejšie. Dalo by sa povedať, že sa mierne podobal na modrého džina z Aladdina, ale tento chodil po svojich a na hlave mu horel modro-zelený ohník. Podobne ako ten džin, i tento vyzeral, že má riadne svaly, ale zdalo sa, že sú z mäsa a kostí. To už Gylfi vedel rozoznať.

„Kto si?“ prihovoral sa mu ten džin s ohňom na hlave mohutným hlasom. Gylfimu sa zdalo, že džin celý svetielkoval.

„Som Gylfi. Spadol som zhora. Nie som v Hraunheimure tunajší.“

Džin sa zamyslel: „Cudzinec. Tých tu veľa nemáme.“

Gylfi si skúsil oprášiť nohavice a popod zuby precedil, zohnutý v predklone: „A nie ste nijak pohostinní.“

Džin luskol prstami a kreatúry pomaly odkračali svojim vtipným krokom, pri ktorom sa hýbali ako topole vo vetre.

„No Hraunheimur nie je vôbec pre cudzincov. Vedia sa tu ľahko stratiť, alebo nebudaj zahučať do lávy. Volaj ma Draugur.“

„Duch? Naozaj si duch?“

„No, vlastne ani tak nie, ale už som si na to meno zvykol. Pod, zavediem ťa tými katakombami von aspoň z Niflheimu.“

Gylfimu sa nepodarilo oprášiť si nohavice. Potreboval by si ich niekde oprat', sú zafúľané až strach. Ale to teraz nehralo rolu. Draugur len upozornil, že Gylfi mal šťastie, že spadol práve tu. Stvorenia – hovoril im andi – boli práve zamestnané plátaním dier v strope katakomb. Andi sú stvorenia síce stvorené z lávy, ale nemajú radi veľa svetla a horúce jedovaté plyny. Nie preto, žeby nemohli dýchať, podľa neho nedýchajú ako Gylfi alebo ako on, ale dráždia iné ich zmysly. Vtedy sú neopatrné, čulejšie a útočnejšie. Gylfi a Draugur šli ďalej ledbolo osvetlenými chodbami katakomb a Gylfiho síce začalo všetko prenáramne bolieť, ale zvedavosť mu nedala pokoja.

„Draugur? Čo je vlastne Hraunheimur? Ako to, že vôbec existuje? A prečo je pod povrchom Islandu?“

„To sa pýtaš nesprávneho. Viem však to, že Hraunheimur je vlastne akousi Atlantídou toho, čomu vy hovoríte Island. Hraunheimur existoval dávno pred ním.“

„To neznie veľmi pravdepodobne.“

„Máš iný názor?“

„Iba sa mi to nezdá. Nikto o tom mieste tam hore nevie.“

„To možno vieš lepšie ty. Ani ja nemám prehľad o tom, koľko ľudí zhora žije tu v Hraunheimure.“

„Čože? Nieкто zhora tu žije?“

„Myslím si to. Možno takých vieš nájsť v Skjóle. Odtiaľ sa totiž nikomu nechce, je to ozaj krásne miesto.“

„Skjóle? Čo to je?“

„Tam by si mal ísť aj ty. Určite tam nájdeš zopár svojich druhov zhora.“

„A prečo tam nie si aj ty?“

„To je na veľmi dlho.“

„Ja mám času dost.“

A znova. Akoby sa zase dotkol citlivej témy, Draugur kráčaľ bez slova ďalej a Gylfi pochopil. Pokračovali katakombami. Zdali sa nekonečné, ale chodby sa od seba líšili. Jedny boli osvetlené viac, iné menej, niektoré viedli do hĺbín, ale Draugur nadhodil, že cesta von z Niflheimu vedie tými katakombami najbližšie k povrchu. Andi ich až tak nepoužívajú. To, že ich je tu hore aspoň tisíc, napovedá, že dole sú ich na státisíce.

„Ani ja som nebol úplne všade. Určite som nikdy nebol vo Fæðingarstaðure. Je to miesto pod sopkou, ktorá ťa takmer zabila. Je tam šialené teplo a tlak. Tam sa rodia andi. Často sa tam zdržujú, ale ako čerstvo narodení sú veľmi zvedaví a tak sa táriajú po katakombách, kým nevychladnú a potom si uvedomia, že naspäť už nemôžu. Sú to veľmi zvláštne tvory. Ja som v podstate ich samozvaný sudca. Najmä tí nižšie sa často hádajú o lávový chlieb.“

Gylfi nepotreboval vedieť viac. Andi sa mu zdali veľmi podivní. Mal naozaj šťastie, že ho nenapadli. Zaujímalo ho všetko, ale pýtal sa len opatrne. Aj teraz radšej zmlkol a díval sa pod nohy. Nie zriedka sa potkol o odhalené kamenie. Červené prítmie bolo všade vokol, zopár andov si túto dvojicu občas všimlo, ale väčšinou im nevenovalo príliš veľa pozornosti. Niektorí vláčili koše plné jedla, zvláštnej arómy a tvarov, z niektorých pochutín sa dymilo. Gylfi si nebol istý, či sú tie pochutiny tak horúce, alebo je ten dym studený a niečo sa z toho pomaly vyparuje. Nič tu nepoznal a kým sa viac nedozvie, ničoho sa radšej ani nebude dotýkať. Síce už mu trochu vyhladlo... aj keď to pečivo od Thórvalda ešte cítil v bruchu, ale ktovie, na ako dlho. Niektorí andi nesúci jedlo, keď si všimli, že sa Gylfi zvedavo díva na obsah ich košov, buď zrýchlili do kroku, alebo to jedlo zakryli a zelené oči im zažiarili ešte väčšmi. Gylfi len nasucho preglgol.

Chodby sa nijak nerozširovali ani nezužovali. Niektoré už videl v jaskyni, pravdaže, tu sa zdalo teplejšie a trochu dusno, ale aspoň má niekoho, kto ho nimi prevedie a nikde si nedoráňa nohy ako tam v tých úzkych komnatách. Draugur sa zdal odmeraný, akoby ho Gylfi vyrušil od nejakej dôležitej práce a i preto sa Gylfimu zdalo, že Draugur pridal do kroku.

„Draugur, povedz, kam vedú tie katakomby? Vrael si, že nie až úplne do pustatiny. Ale neviem ako vy tu dole, ale ja tam hore bez nejakého jedla neprežijem.“

„Pravdaže tie katakomby nevedú až do pustatiny. Andi, napriek tomu akí sú, vyhľadávajú teplo a tmu. Na povrchu sopka Niflheim ešte pokračuje súvislou reťazou efuzívnych sopiek. Tie vybuchujú nepravidelnejšie a s menšou intenzitou, stále však dostatočne osvetľujú hranice Niflheimu.“

„Takže aj keď vyjdeme hore, nebudem tam od sopky v bezpečí?“

„Toho zlomu sa nemusíš báť, ak sa príliš nepriblížiš. Samozrejme, skús sa tých plynov nenadýchať. Ak sa budeš držať ďaleko, nič sa ti nestane.“

Príliš ho tým neupokojil, ale Gylfi cítil, že sa jeho akýsi vnútorný hnev stále drží. Mal chuť vraziť päť do jednej zo stien. Nahrnula sa do neho nejaká podivná sila, ktorej ešte nerozumel. Trochu ho ale tá zranená noha ešte bolela, ale už si robil plány, že ak vyjde z týchto katakomb, určite sa niekde zastaví a nohu si znovu natrie tou masťou. Potom si uvedomil, že už ju nemá, stratil ju v

jaskyni. A ešte tá hlava! Až teraz si uvedomil, ako ho bolí! To určite od toho nárazu do jedného z andov. Ešte dobre, že ho nezjedli, ale zavolali si na pomoc Draugura, iste nejakého mága, so zeleným ohníkom na hlave. Stále sa zdal odmeraný a aj zabudol odpovedať na Gylfiho otázku o jedle. Iba zrazu ukázal na malý výklenok v jeden zo stien katakomb, ktorá sa tiež javila ako čerstvo zaplátaná. Priamo zo steny jaskyne sa do priestoru rozprestieral akýsi výklenok, ktorý sa tvarom podobal umývadlu alebo kadi s vodou. A naozaj v kadi bola čistá voda, ktorá kvapkala z otvoru asi pätnásť centimetrov nad výklenkom. Prebytočná voda odtekala rúrkou kamsi do susednej štôlne.

„Čistá, vulkanická voda. Pokojne sa napi,“ znova odmerane odvetil. Gylfi nelenil a poriadne sa napil tak, že si vzal svoju už navonok celkom zničenú fľašu, naplnil si ju vodou z kade a hltavo sa napil. Zopakoval to ešte dva razy a potom si ňou znova naplnil fľašu a pripevnil späť o pútiko na nohaviciach. Už by privítal i niečo pod zub, ale zatiaľ nepocitoval príliš veľký hlad. Voda ho mierne upokojila, ale stále cítil červeň v lícach. Fľaša netiekla a to Gylfiho tešilo.

Po pár metroch potom odbočili do zdanlivo zužujúcej sa uličky, ktorá sa ale po pár metroch znova rozšírila a Gylfi cítil, že už neďaleko bude východ z katakomb. Trochu sa zošerilo a andov vídali čoraz menej, v niektorých štôľňach sa nezdržovali vôbec.

„Fálka je síce pustatina, neznamená to však, že tam nie je nič na jedenie. Je pravda, že všade nájdeš hlavne trávu, ale kde-tu nájdeš aj nízke ovocné stromčeky. Takže nebudeš mať núdzu ani o jedlo,“ zamrmlal a Gylfi to s Draugurom trochu i vzdal. Veril však, že v pustatine sa nájde niekto, kto mu tento svet priblíži o niečo viac. Niečo mu už Draugur priblížil, ale stále sa tu nevedel orientovať, zatiaľ sa väčšinu času predieral chodbami.

Gylfi mal dobré tušenie. Zrazu sa známa červeň rozptýleného svetla znovu ukázala vo svojej plnej kráse a keď vyšiel z katakomb a obzrel sa za seba, znova uvidel stratovulkán Niflheim. Stále eruptoval a teraz sa mu zdalo, že je na jeho vrchole ešte viac kúdolu ako prv. Dokonca sa mu zazdalo, že videl v tom mraku i blesky. A aj keď sa sopka z tej diaľky zdala výrazne menšia, stále z nej sršala ohromná energia, voči ktorej sa Gylfi cítil bezmocný. A aj teraz mal pocit, že ho to vytáča viac, než fascinuje. Už aby to mal všetko za sebou. Potom sa otočil a uvidel pred sebou múr z ohňa. Niflheim ešte pokračoval do nížiny, ktorá bola akoby rozdelená napoly akými chrbátom, z ktorých ďalej šľahala láva. No dokelu, toto je vážne lávový svet! Ale miestna krajina už bola zarastená nízkou trávou, ktorá sa kontrastne tratila v červeni lávového prúdu.

„Ani to len nemusíš obchádzať. Stačí, keď odtiaľ pôjdeš pozdĺž tých sopiek doprava. Len sa drž línie zlomu. Sopky by mali potom ustupovať a to už budeš v pustatine. Pokiaľ ma pamäť neklame, tak presne tam, kde sopky vyhasínajú, by mal stáť jeden z najväčších ovocných stromov. Tam sa môžeš dobre najesť.“

„Ďakujem, Draugur, veľmi si mi pomohol. Ostatne, čo som ti dlžný za tvoju pomoc?“ spýtal sa Gylfi a keď sa nedostával odpovede, otočil sa a zistil, že Draugur zmizol. Nemohol sa len tak vyparíť! Ale zrejme sa vyparil. A Gylfi bol nasrdený ešte väčšmi! Čo sú túto v Hraunheimure za móresy?! Dobré, Gylfi, hlavne sa upokoj. Už po koľký raz som odkázaný len na seba? Takmer vždy.

Takže, čo také zlé sa už len môže stať? Pokoj, Gylfi, hlavne pokoj, nevzrušuj sa. Možno si znova len konštruuješ problémy v hlave. Nadýchni sa a pokračuj. Ten ovocný strom nemôže byť ďaleko.

Ak to bolo možné, tu hore sa javilo, že je aj nejaké počasie. Gylfimu sa zdalo, že tunajší vzduch akosi zvlhol. Retáz sopiek síce eruptovala v diaľke, ale Gylfi to odhadoval tak na pätnástmetrovú vysokú lávovú stenu. Možno je vyššia, ale skresľuje to zrejme tie kužele práve kryštalizujúcej lávy, ktorý občas zaihrali svetlooranžovými žilkami. Vzduch sa zdal nesmierne ťažký, nielen od vlhkosti (bohvie odkiaľ), ale aj od siričitanových plynných výlevov. Gylfi sám seba mierne vyfackal, aby sa spamätal z toho divadla, ktoré sa mu tu predvádzalo. Musí sa sústrediť na svoju cestu. Veľká trávnatá plocha s občasnými burinami tiež niesla znaky toho, že pred pár rokmi tu určite bola len horúca láva. Až teraz zacítil mierne otrasy. Obzrel sa za seba a Niflheim o sebe stále dával vedieť. Zvláštne, doteraz tie otrasy až tak nevnímal. Možno je to preto, lebo teraz ostatne kráča popri zlome, sopke, ktorá sa v krajine javí ako priamka a pod ním sú istotne plné dajky nielen lávy, ale aj nasýtených plynov. A tých sa bál najväčšmi. Ak by sa mu zdalo, že sa zo zeme niečo odparuje a stále sa to drží pri zemi, to môže byť znamenie toho, že sa otvorí nová puklina a zo zeme vyrazí nový prúd. Tu to možno až tak nehrozilo, keďže je zem otvorená a láva spolu s plynmi si našli cestu von na povrch. Gylfi môže byť pokojný.

Ťažký vzduch stále oťažieval. Gylfi šiel pomalším tempom, no zadýchal a spotil sa riadne. Prišlo mu to, akoby sa nachádzal niekde na rovníku, kde nezvyknutý človek len stojí na ulici, potí sa a vôbec neschne. Díval sa na kúdoly tmavosivých mrakov sopečného zlomu a zacítil ho i na vlastný nos. Celý tento svet smrdí ako spálený toast, hovorieval si Gylfi cestou. Nechcel sa ponáhľať, často sa zastavoval a díval sa na reťaz efuzívnych sopiek v diaľke, len čo ho vyrušili občasné výbuchy a dunenie. Je zvláštne, že mu ešte nikto nepovedal, či tie sopky erupujú neustále, alebo len vychytil ten „správny“ okamih a tento svet sa dohodol na Gylfiho. Je to predsa len svet, ktorý sa neradi pravidlami, aké pozná Gylfi a už vôbec nikto zhora.

Až teraz si uvedomil, že tu ešte nevidel ani nejakú miestnu náhradu slnka. Myslel hlavne na to, že ho už mierne zmáhala únava, ale i tak by zvládol pochodovať ešte zopár kilometrov ďalej. Je to divný svet. Nehladnem, nesmädnem, neunavujem sa, pomyslel si Gylfi pre seba. Ale bolesť cítiť dokážem. Aj hnev, aj zmätenie a aj strach. Niečo mi tým tento svet chce naznačiť? Mám sa zamerať na niečo, čo potrebuje očistu a obnovu ako moje telo? Možno sa nad tým nemám zastavovať, ale viac premýšľať. Aspoň keby na to bol priestor. Vždy tu vybuchuje láva, na tieto vulkanické povvyky si už dokázal zvyknúť, aj možno na otrasy pod sebou je už citlivejší. Už mal pocit, že sa mu parí aj z mozgu.

Musel sa zastaviť a sadnúť si. Z ničoho nič sa mu zhoršila nálada. Len tak – zo sekundy na sekundu. Sadol si do tureckého sedu tak, aby mohol sledovať lávovú šou. Láva vystrekovala do výšin ako horúci prírodný gejzír a pohľad na horúcu masu hýbajúcich sa roztavených hornín ho

upokojoval. Kúdoly dymu sa niekde javili svetlosivé, inde tmavšie, inde boli skôr biele. Lákalo ho pozrieť sa tam. Ale nemohol to riskovať, nech už tam chcel ísť, ako veľmi chcel. Môže sa udusiť, alebo sa zem otvorí priamo pod ním zas a znova a teraz zahučí do horúcej lávy. Ďalej sa díval na ohnivú stenu a dovolil si uvažovať. Popremýšľať o tom, čo sa mu tu dole vôbec všetko prihodilo. Nemohol na to všetko nájsť nejakú uspokojivú odpoveď. Skôr ho zaujímal, kedy posledne sem vkročila noha „cudzinka“. A hore o tomto svete vôbec nič netušia? Načo tu vôbec je? Draugur mu povedal, že je to „islandská Atlantída“, ale aký má význam? Drží toto celý ostrov pokope?

Skamenelá tvár Gylfiho Svanbjörnssona akoby necitlivo pozorovala svet. Cítil prazvláštnu nič. Hnev síce pomaly ustupoval, ale nezmizol. Zmätenie tiež necítil. Čo vlastne cítil? Spomenul si na Thórvaldove slová, ktorým nepochopil: „Nezmieril som sa.“ S čím sa nezmieril? Niečo mu bránilo, aby sa dostal z Niflheimu. Nezmieril sa. Urobil niečo zlé a nevie si to odpustiť? Alebo sa nezmieril so stratou blížneho, ktorého nechce opustiť? Gylfi sa tiež nevie zmieriť so spúšťajúcou vecí vo svojom živote a dokázal sa dostať ďalej. Možno tým Thórvald myslel niečo iné. Možno ak sa nezmierim, (nech to myslel akokoľvek), tak ma budú čakať nepríjemné veci. Draugur sa zase zmienil niečo o meste, v ktorom sa mi bude páčiť. To ma tak pozná? Možno mal nejakú schopnosť, ktorá prispôsobila jeho správanie súčasnému Gylfiho psychickému stavu. Psychoheimur. Alebo si už úplne vymýšľa a mal by prestať čítať sci-fi.

Gylfiho premáhal spánok. Díval sa na erupciu už celkom dlho a jeho hnev a zmätenie ustupovali, dokonca i výkyvy v nálade ustali. Tryskanie lávy ho uspávalo a upokojovalo. Nebol si istý, či je tu vôbec bezpečné takto posedávať, alebo si ľahnúť do mäkkej trávy. Zvláštno, keď sa nahol a odtrhol kus trávy, zdala sa mu iná, než akú pozná zhora. Táto sa javila akási zelenšia a nejaká – nadýchaná. Inak to nevedel popísať. Ale ten pocit v dlani poznal. Ako keď na Islande fúka silný vietor. Vyššia tráva sa ohýba vo vetre, formuje dočasné obrazce a pôsobí jemne, takmer hodvábne. Nemohol si pomôcť a z tureckého sedu sa uvelebil v mäkkej trávke. Chvíľami vnímal slabé hučanie lávy v pozadí, započúval sa aj do symfónie veľmi tichučkého syčania svojich myšlienok a začal cítiť známe vibrácie zemetrasení. Neboli nijak silné, ani necítil, žeby sa zem mala otvoriť priamo pod ním. Tam hore kontroloval polohové snímače, ktoré sa posúvali o pár milimetrov rôznymi smermi za týždeň, inokedy za mesiac. Dovolil by si povedať, že vedel rozlíšiť, kedy a ako prúdi láva pod ním. Konečne sa začal cítiť v bezpečí na nebezpečnom mieste.

Potom otvoril oči. Niečo sa dialo. Alebo aspoň to sa mu zdalo. Počul nejaké zvuky. Ale tie si určite vymyslel jeho vlastný mozog. Vstal znova do tureckého sedu a uvedomil si, že prispal. Stále trochu zmätený si nevedel spomenúť, či spal hodinku, či päť sekúnd alebo päť rokov. V jeho okolí sa nič zásadné nemenilo. V diaľke videl rovnaké kúdoly efuzívnych sopiek, ktoré si pomaly odľahčovali. Ešte stále nevidel slnko. Zdalo sa, že je také zvláštno prítómie, keď sa zahľadel dohora. Stále vyzeralo rovnako. Ako strop jaskyne, do ktorej spadol. Stále si pripadal, že je uväznený v Hraunheimure pod obrovským nepriehľadným dómom bez slnka, no predsa len s nejakým

svetlom. Nedokázal ani len určiť, odkiaľ mohlo ísť, určite nie len z reťazca sopiek. Skúsil vstať a zistil, že bolesti ustúpili a cítil sa akosi sviežejší. Čas ísť. Až keď spravil zopár krokov ďalej, uvedomil si, že v Hraunheimure sa mu tu prvý raz celkom páčilo.

PUSTATINA FÁLKA

Kráčal ďalej a díval sa všade vôkol seba. Terén bol nepravidelný, sopky pozdĺž neho naozaj pomaly zhasínali, zlom sa pomaly trafil, čo bolo znateľné i nízkou výškou lávových gejzírov, niekde bola reťaz aj prerušená a kuželové násypy novej zeme sa tiež znižovali a svetleli. Ak tu niekedy sneží, pomyslel si Gylfi, túto zem už určite zvládne pocukriť. Už sa hrudkovitou štruktúrou podobala na tú, ktorou sa Gylfi brodil pri stratovulkáne. Stále jemne teplá, ale už celkom bezpečná na voľný prechod. Aj to len poriadnou obuvou, ktorá rozdrví čerstvo skryštalizované vulkanické sklo, ktoré v ostatných prípadoch môže človeka nepríjemne poraniť, je občas ostrejšie než nôž. Gylfi však ocenil, že sa na túto výpravu vydal s dobrým oblečením. Vždy sa radšej poriadne vybaví, než ide kontrolovať tie GPS polohové merače a ani teraz neurobil výnimku. Vždy sa radšej nabalil, aj keď sa vyberal na známe miesta. Island je veľmi špecifické miesto. Ak v kontinentálnej Európe hovoria, že ich trápi „aprílové počasie“, to ešte neokúsili to islandské. Aj v máji sa kde-tu povalujú kopy snehu. Aj keď je pekne a slnečno, človek sa radšej pripraví na zimu a chlad, počasie sa môže zmeniť v priebehu hodiny.

Možno to aj zakríkol. Podíval sa pred seba a začal šípiť, prečo sa tomuto svetu hovorí „islandská Altantída“. Sopky vedľa neho už vyhasli, ale Gylfimu sa potvrdila jeho téza, že svetlo určite nepochádza od nich, že sa tu proste nejak nachádza. Ale v diaľke sa javila akási hmla, tak typická pre Island. To už dobre poznal – kopce v diaľke zmiznú a priblíži sa dažďový mrak, ktorý svojou konzistenciou zakryje všetko do bielej tmy. Takže aj tu môže pršať? Žeby to bola tá zvláštna vlhkosť, ktorú cítil, len čo vyšiel z tunelov? Takže tu lávová časť sveta končí? Samozrejme, žiadna voda sopky nezahasí, iba ich dočasne prikryje bielou hodvábnou dekou, prípadne silu explózií ešte znásobí. Možno už som v pustatine, ako ju ten džin pomenoval? Ale to by tu snáď mal niekde stáť i ten strom. Naozaj vyhladol a zahryzol by sa do niečoho veľmi sviežeho a chutného.

Naozaj sa aj mierne ochladilo a predtým zatuchnutý vzduch, ktorý smrdel do prepálených toastov, sa razom čistil. Biela hmla sa nezadržateľne blížila a Gylfi už-už očami sledoval terén. Potreboval si nájsť vhodné miesto na to, aby túto búrku, alebo čo to vlastne je, prečkal. Čo nepozná, radšej nebude spoznávať zblízka. Ako Islandčan od prírody sa takýchto búrok nebál, ale kto mu zaručí, že tomu tak bude i v Hraunheimure? Najprv si myslel, že Hraunheimur by mohol byť akoby opačný svet voči Islandu, ale zistil, že oba svety majú toho veľa spoločného. A potom...

Divné zvuky. Syčanie. Potom akoby praskot horiaceho dreva. Potom akoby sa v diaľke otierali o seba dve obrovské železné tyče. Neznelo to ako hrom, skôr akoby sa pred ním spustil nejaký veľmi industriálny stroj, ktorý robí bohviečo. A je to tu znova – zamrazilo ho a aj keď sa tento svet chce podobat' tomu hore, vždy vie byť tajomnejší a strašidelnejší. Dobre, Gylfi, uvažuj. Asi je predo mnou

niečo vlhké a robí to zvuky. Možno nejaký vodný boh. V Hraunheimure musí rátať s hocičím. Len nech mu to nelieta nad hlavou a nedýcha na chrbát, bude v podobnej situácii ako tam v jaskyni, ale nie v čiernej, ale bielej hmle.

To boli oči?! Gylfi videl akési svetielka, reflektory, tesne vedľa seba. Dobre, Gylfi, čo teraz?! Už je to veľmi blízko a nikde nie je žiaden schopný úkryt. Zvuky neprestávali, práve naopak, naberali na intenzite, rovnako ako jeho strach. Gylfi, zmier sa. Ak to malo nastať, nastane to. Len sa upokoj. Možno to nič nie je. Znova divné zvuky. Ale z druhej strany?! Čo sa to, dopekla, deje?! Rýchlo sa otočil a to, čo uvidel, ho priklincovalo k zemi a takmer mu vypovedalo zo strachu srdce. Priamo za ním k tej bielej tme klusala celá svorka vlkov. Vlkov! Mnohí s červenými očami, iní s penou okolo papule. Vlka videl naživo len raz, ale keď si ich veľkostne predstavil ako nemeckých vlčiakov, títo vyzerali dvakrát tak veľkí. Klusali, nespomaľovali. Niektorí sa v tom kluse aj potkli o vlastných kolegov. Chvíľami sa váľali po zemi, potom sa postavili, akoby nič a pokračovali v kluse. Vyzeralo to groteskne, ale i strašidelne zároveň.

„Bež!“ odniekiaľ sa ozval zvláštny ženský hlas, mierne priškrtene. Gylfimu síce v tú dobu ešte nepracovali zmysly úplne na sto percent, ale aspoň zistil, odkiaľ ide ten hlas. Znel blízko, ale diaľka mu naprosto zmizla, takže nevedel, kam vlastne ísť, ale rozbehol sa, akoby mu šlo o život. A možno aj šlo. Bezmyšlienkovite sa rozbehol smerom k bielej tme, ktorá už teraz burácala železným hlasom, preč od vlkov, ktorým sa darilo rapídne zmenšovať vzdialenosť od svojej koristi. Gylfi utekal tak, že za necelú polminútu už nevládal s dychom, nikdy to nebol dobrý bežec.

„Chyť sa toho lana!“ znova ten hlas, teraz už rozhodnejší. Gylfi ho zbadal na poslednú chvíľu. Odprisahal by, že sa mu zjavil pred očami. Už-už sa vznášal vo vzduchu, keď za chrbtom započul vrčanie jedného z vlkov, ktorý ho predsa len chňapol, roztrhal mu nohavice, a Gylfi zacítil ostrú bolesť, po ktorej musel skričať. Zrejme ho drapol, ale vďaka tomu lanu sa vzniesol do vzduchu, pomaly sa mu rozjasňoval svet okolo neho a potom narazil na hrubý konár stromu, len čo si sotva sekundu predtým stihol uvedomiť, že sa vznáša zrejme nejakým kladkovým systémom do koruny stromu. Teraz ale cítil, že toto zranenie ho môže zbaviť života. Adrenalín mu však neumožňoval sa z toho šoku prebrať, iba bezcieľne kričal, kým sa neuvelebil na konári stromu, na ktorý ešte spadol z malej výšky. Čo ešte zaregistroval, bolo to, že síce na neho kričal len jeden ženský hlas, teraz započul hlasov hneď viacero. Niektoré zneli hlboko, iné priškrtenejšie. Vnímal to, že sa k nemu niekto prihovára. Bola to však islandčina? Hýbali s ním, ale on už pomaly strácal vedomie.

Nevedel, kde je, ani čo sa stalo. Chrbát ho neskutočne páľil. Dával o sebe ostrou bolesťou vedieť, len čo sa Gylfi mierne preberal. Dokonca mal pocit, že nevie hýbať nohami, to ho desilo ešte väčšmi. To mu ten vlk urobil tak hlbokú ranu, že trafil nejaké nervy v chrbte?! To predsa nedávalo logiku. Potom sa trochu upokojil, keď zistil, že nimi hýbať môže, ale len veľmi ťažko, a chrbát ho rozbolel ešte väčšmi, až sa mu zažiadalo skričať na plné hrdlo a po ostrej bolesti mu vyhrkli slzy. A potom ozajstný smútok. Čo som komu spravil? Možno stačila sekundička a bol by v suchu, takto tu leží zničený a boľavý, a to ani nepocítil tú pravú vlčiu konfrontáciu.

Skúsil sa ešte pohnúť, no bolesť mu to nedovolila. A tak len bezmocne ležal... ale kde vlastne? Nemohol ani príliš otáčať hlavou. Ležal na pravom boku a sledoval v diaľke reťazec rovnako rozohnených sopiek, ktoré hasli, čím bližšie stromu boli. Zrejme sa nachádzal na strome, ktorý mu opisoval Draugur, nevedel ale odhadnúť, v akej výške sa nachádza a teraz si uvedomil, že to ani nepotrebuje vedieť. Iba ležal a sledoval, ako zo stromu pomaly zoskakujú nejakí zvláštni ľudkovia. Boli rozhodne nižší ako Gylfi a mali zahnuté špicaté uši. Nejakí elfovia? Mohli mať tak meter dvadsať, ale okrem toho a tých uší, sa príliš od ľudí nelíšili. Sledoval tých dole, ako chytajú nejaké náradia a škatule, ktoré im zhadzovali zhora. Zrejme sa vlkov nesmierne boja a tak tieto stromy vyhľadávajú ako ich dočasné útočiská. Gylfi by sa tomu už vôbec nečudoval. A čokoľvek nadprirodzené už bral ako fakt. Až teraz si plne uvedomil, že je v cudzom svete, ktorý nikdy nepochopí. A ktovie, ako ďaleko je od svojho domova...

Pred neho prešiel jeden z elfov a smeroval k jeho nohám. Gylfi už len rezignovane ležal a ani sa len nechcel hýbať. Potom sa znenazdajky vzniesol vo vzduchu. Otupený z bolesti ani nevnímal, že celý ten čas ležal na nosidlách a elfovia ho pomaly a opatrne niesli stromom dole. Nosiči mali uľahčenú cestu, pomáhalo im asi tucet ďalších elfov tým, že im nahýbali konáre. Gylfi si nemohol nevšimnúť, akí šikovní lezci to sú. Celý ten čas počúval ich jazyk. Rozumel im možno tak každé piate slovo a aj tým, ktorým ako-tak rozumel, musel rozšifrovať. Asi to je islandčina, ale znela nejak archaicky, počul zopár slov, na ktoré naposledy natrafil v originále Nilsovej ságy. Takže predsa je to islandská Atlantída?

Zopár elfov sa ešte pri ňom zastavovalo, prihovárало sa mu, ale Gylfi reagoval len veľmi málo. Mal pocit, že má horúčku. Ved' aj preto ho občas niektorí chytali za čelo a mrmlali, že „muž je chorý“. Gylfi vskutku ani nechcel hovoriť. Keď mu bude lepšie, skúsi sa s týmito škriatkami pohovárať. Ale musí na to nejak prefikane. Islandský jazyk sa od staronórskeho síce veľmi líšil, našťastie však len v hovorovej reči, ak by im niečo napísal, porozumeli by takmer ihneď. Aby s nimi komunikoval len písomne? To by bolo trochu divné, ale dalo by sa to. Elfovia zbalili všetky svoje veci a chvíľami sa o niečom radili. Ich staromódne oblečenie ako z pätnásteho storočia dalo tušiť, že sa tu čas zastavil. Gylfi vedel rozoznať, kto sa čomu venuje. Tamto sú iste nejakí baníci, brávali si so sebou čakany a lopaty, niektorí niečo viezli v baníckych vozíkoch. Ktovie, kam ich ukryli, určite nie na strome. Tí sa zdali najnižší, čo dávalo logiku, keďže sa musia určite handrkovať v úzkych chodbách, hoci tie, ktorými prešiel Gylfi, by považovali za vysoké. Tamto obďaleč stoja zrejme obchodníci, rozhadzovali rukami a ukazovali smerom k sopkám. Niflheim odtiaľ ani nebol viditeľný. A zopár čarodejníkov, určite! Nemali síce zahnuté klobúky, ako ich Gylfi poznal z rozprávok a bájok. Zopár z nich však držalo nejaké zvláštne misy, iní amulety, palice a kadejaké zázračné predmety. Tak nech ma vyliečia! Ved' dobre vedia, čo sa mi stalo! Určite to ale bude niečo stáť.

Gylfi sa skúsil prevaliť na druhý bok, pretože ho začal bolieť i ten, na ktorom ležal. Rýchlo si to rozmyslel, keď sa znova prihlásila tá známa bolesť. Gylfiho si teraz všimla jedna z tých elfiek, stojacich blízko zraneného Islandana. Až na tie divné uši bola v tvári celkom krásna. Nizučká elfka s gaštanovými vlasmi a vzdušnými šatami, ktoré dali tušiť, že je z vyššej vrstvy. Videl to predsa na vlastné oči, že sa elfovia grupujú do skupiniek, ktoré spolu takmer nekomunikujú. Elfka sa uklonila, Gylfi v ľahu skúsil aspoň skloniť hlavu, ale rýchlo si uvedomil, že ani to nie je dobrý nápad. Elfka skúsila prehovoriť staronórsky, ale keď Gylfi nereagoval, ihneď prešla do modernej islandčiny, ktorá ale stále niesla znaky staronórskeho jazyka: „Krásny mládenec, ako sa cítite?“

„Ďakujem, krásna dáma, ale nie veľmi dobre,“ skúsil to Gylfi predniesť s pátosom pätnásteho storočia, nebol si istý, ako ju osloviť a ako sa správať k svojim záchrancom.

Podišla k nemu a dotkla sa jeho čela. Jej tvár sa trochu zamračila, no potom sa usmiala: „To bude dobré. Ako sa voláte?“

„Som Gylfi Svanbjörnsson, návštevník zhora.“

Zháčila sa: „Zhora? Tak preto hovoríte inak. Už som si myslela, že sa vo Fálke hovorí rovnakým jazykom.“

„Nie, nie som tunajší. Spadol som sem. Nešťastná náhoda. Nepatrím tu a chcem domov. Potrebujem sa dostať do Skjólu.“

Elfka premýšľala a odvetila: „V takomto stave ťažko. Môžeš sa postaviť?“

„Sotva.“

Elfka, ktorá sa predstavila ako Juni, na chvíľu kamsi odbehla za starším elfom, ktorému niečo vysvetľovala a chvíľami sa obaja dívali na Gylfiho. Určite chcú rozhodnúť, čo so mnou spravia, pomyslel si Gylfi. V tomto stave sa naozaj nemôžem do mesta ani len poďívať. Ak by ma tam odniesli, možno, ale to od nich nemôžem žiadať. Na rôznorodých elfích tvárach videl to, že sa voči Gylfimu stavali rôzne – rozdelil by ich na tri skupiny – skupina s neurčitým zazeraním a nedôverou, ktorá Gylfiho určite považovala buď za hrozbu alebo záťaž, potom ustarostené, ale predsa len občas vysmiata tváre, ktoré by Gylfimu radi pomohli, veď ho už aj z toho stromu zniesli dole, a potom nič nehovoriace, neutrálne tváre, ktoré sa zaujímajú o svoju prácu a je im Gylfi buď ukradnutý, alebo ho ignorovali. Nezazlieval im to. Juj, ale ten chrbát bolí.

Elfka skákavým krokom znova podišla ku Gylfimu, ktorému sa od horúčky začala motať hlava. Oceňoval jej nadšenie a empatiu: „Gylfi, vec sa má takto: Teraz sa naše skupiny rozdeľujú. Jedni idú za obchodom smerom k Niflheimu, druhá skupina pôjde trochu ďalej do baní a my by sme sa mali vracieť do Fálky. Môžem povedať liečiteľke Eire, aby ťa udržiavala ako-tak zdravého, ale ona nemá toľko moci, aby ťa úplne vyliečila. Preto by sme mali ísť k mágyňi Sálke. Je svojská a určite jej liečenie nebude zadarmo, ale vylieči ťa. Môj otec ma o tom presvedčil. Čo ty na to?“

Gylfi sa skúsil usmiať, ako to šlo a nevyzeral by pri tom ako úchylák, alebo že sa mu zdá nejaká nočná mora a prikývol. Potom odvetil: „Inú možnosť nemám. Ďakujem, Juni.“

Elfka sa radostne zatočila okolo svojej osi. Jej dievčenská naivita a bezprostrednosť ho ohurovala. Škoda, že sa s ňou nemôže pohovárať aj dôvernejšie, sotva mal otvorené oči a ledva vnímal. Čo ešte zachytil a pamätal si len matne, bolo, že niekam ešte okrem svojich vecí poschovávali i svoje kone a tak ho nebudú musieť vláčiť chudáci elfovia, ale povezie sa na koni.

Vyložili ho na koňa, Gylfiho by v zdravom stave zaujímalo, odkiaľ sa sem tie kone dostali, nelíšili sa príliš od svojich náprotivkov zhora. Čo ho zaujímalo teraz? Ako sa títo nízki elfovia vôbec dokážu vyštverať na koňa! Ale ako si tak všímal, elfovia boli zdatní skokani a tak im to nerobilo najmenší problém. Gylfiho tešilo, že jeho i Junin kôň cválali tesne pri sebe, takto ju mal bližšie. Juni zvládala takto viesť oba kone bez problémov. A presne ako hovorila, elfovia sa rozdelili tak, že len malá časť sa vybrala smerom hlbšie do pustatiny. Keď pomalým cvalom odchádzali, Gylfi si ešte všímal strom, na ktorom pobudol ktovieako dlho – a ani nestihol okoštovať jeho ovocie.

Nebolo to pohodlné ležovisko. Kôň síce šiel pomaly, ale Gylfiho stále natriasalo a tak mal čo robiť, aby sa nešiel od bolesti zblázniť. Po pár minútach si však na svoje bolesti zvykal a mohol by sa možno aj postaviť, ak by to šlo. Juni bola pár minút ticho, občas niečo zamrmlala, niečo v staronórcine odpovedala ostatným elfom. Na Gylfiho však dávala ukážkový pozor. Málokedy ho spustila z očí. Gylfi jej bol už teraz za to nesmierne vďačný. Svoju vďaku ale prejaví, až keď ho plne vyliečia. Teraz sa len musí nechať voziť ktovieako dlho. Horúčka sa nijako nesnažila ustupovať, takže Gylfimu sa stále menil svet pred očami. Spomenul si na Čarovné lano. Keby nebol tak zmätený z tej černoty, ktorá ho zaliala ešte v jaskyni, nebol by ho tam stratil a mohol ho použiť proti vlkom. Alebo sa práve ním zachytiť o strom a zabrániť tak svojmu súčasnému stavu. Uvedomil si však svoju bezmocnosť v tej chvíli. Ak by to lano aj mal, nebol si istý, či by ho aj použil.

Gylfi pomaly cítil, že sa do neho vlieva nový život. Stále ho síce boľel celý človek, ale už by si vedel predstaviť poriadne pohnúť nohami. Ale asi by veľa váhy neudržali. Hnevalo ho to, ale všetok svoj hnev spotreboval pri sopke. Teraz v tejto pustatine cítil snáď len dve veci: veľký smútok, že je ťažko ranený, ale na druhej strane ho hrialo pri srdci, že môže byť blízko svojich záchrancov. Stále sa mu motala hlava a mal pocit, že jeho telesná teplota sa vyrovnala tej vnútri Niflheimu. Nuž ale čo, teraz nie je čas na sebaľútosť. Musí to len prežiť, vyjednať nejaké dobré podmienky u dvornej liečiteľky elfov a potom vkročiť do Skjólu. Ak sa to podarí, odtiaľ už nebude možno dlhá cesta domov. Alebo si to aspoň myslel.

Už prešli celkom dobrý kus cesty a Gylfi bol rád, že ho nemusel zdolávať pešo. Jednak sa všade udržiavalo akési jemné bahno, nie veľmi hlboké, ani veľmi husté, ale dostatočné na to, aby špliechalo všade navôkol pod konskými kopytami.

„Často tu prší,“ poznamenala Juni neurčito, hrajúc sa so svojím náramkom so zelenou perlou, akoby do vetra, „aj tam hore máte vždy zlé počasie?“

„Takmer neustále,“ odpovedal Gylfi a hneď sa tej vety chytil, aby dal Juni najavo, že chce rozprávať aj o niečom inom, než o počasí, „pekných slnečných dní môžeme počítať na prstoch oboch rúk, ale ak sa vyčasí, všetci Islandčania sú hneď šťastnejší a vrúcnejší. Aj ja by som bol, keby som...“

„S tým si nerob starosti. Dôjdeme k Sálke a tá ťa vylieči.“

„Aká je?“

„Sálka? No, povedzme, že „má svoje spôsoby“. Svoje sľuby dodrží, ale z každej dohody chce získať maximum.“

„Čo bude odo mňa chcieť?“

„To neviem, ale určite sa proti tebe poistí, ako ju poznám.“

„Čo tým myslíš? V tomto stave jej nebudem schopný nijak zvlášťne pomôcť, ak to bude niečo, na čo budem potrebovať nohy,“ pokúsil sa o žart Gylfi a svoj žart chcel dokumentovať i gestom ruky k svojim nohám. Bolesti však z tejto zamýšľanému gestu v polovici pohybu spravili ráznu stopku. Juni však jeho žart pochopila.

„Nič sa neboj. Vylieči ťa určite ešte predtým, než jej preukážeš láskavosť, o tom nepochybujem. Iba sa poistí, aby si jej neušiel zdravý.“

„To by som si nedovolil,“ bez známky žartu odvetil Gylfi.

„Ale ona... málokedy niekomu dôveruje. Takže budeš zdravý – ale za akú cenu, to ešte neviem.“

Trochu ho pichlo pri srdci. Tá nemohúcnosť čokoľvek spraviť ho ubíjala. Sálka ho má v hrsti a to ešte o tom ani netuší.

Gylfi sa skúsil ešte raz pohnúť, pretože ho to natriasanie na koni nebavilo a neustále ho všade pichalo. Na tú bolesť si síce zvykol, pretože ho riadne otupila, cestu si ale vôbec neužíval. Najmä ešte pustatinou, kde fakt nič nebolo. Občasná hmla a tráva. Nič viac. Občas sa aj jemne rozpršalo a to si len na hlavu natiahol kus celtoviny, ktorú mu podal niektorý z elfov. Zdal sa jasne aspoň o kastu nižšie než Juni a ostatní vysoko postavení elfovia, jednoduchý sluha. Gylfi si tak občas natiahol tú celtovinu cez seba, aby príliš nepremokol, ale ten dážd' nebol vôbec nijak zvlášť silný. Juni dokonca poznamenala, že občas sú tu búrky s tak silným vetrom, že sa nedá vôbec stáť na vlastných nohách. Dokonca mu cestou rozprávala povest' o zrode pustatiny Fálka. Vraj tu boli ešte horšie búrky, ktoré boli tak silné a tak časté, že vyvrátili takmer všetky stromy, preto je tu tak pusto. Spomenula tiež nejakého boha s krkolomným menom, ktorého si Gylfi takmer automaticky spojil s Draugrom, nevedel prečo. Možno sa na neho podobal, prípadne bol rovnako nezaujaty voči elfom ako samotný Draugur. Aspoň tak ho Juni opisovala. Ale Juni zásadne odmietala ten fakt, že ten boh sa čo i len trochu na Draugra podobal, keď jej Gylfi opisoval, ako s ním prešiel katakombami Niflheimu.

Pustatina sa nezdala tak nekonečná. Čochvíľa sa krajina vôkol pomaly menila, akoby odniekiaľ začali rásť stromy s tými zvláštnymi plodmi, ktoré Gylfi ešte nemal možnosť okúsiť. Kde-tu sa ukazovali aj prvé múry a zopár maličkých domčekov a čo nevidieť vojdu do elfej dediny. Niektorí

elfovia sa podobali viac takým, akých si Gylfi predstavoval. Vskutku mali radi zelené šaty. Gylfimu sa mierne zlepšil stav, ale kým prišli medzi elfských dvoranov, cítil, že si svoj zlepšený stav vyložil len placebo efektom. Začal cítiť blízkosť hradu, už si všimol aj jeho múry. Len zopár elfov venovalo pozornosť tejto kolóne, Gylfi vycítil, že nižšie postavení elfovia ich smerom ani len nemihli okom. Nepotreboval zisťovať podrobnosti a elfiu hierarchiu. Čochvíľa ho tá mágyňa vylieči a ak bude musieť splniť hocčo, pustí sa do toho naplno.

Gylfi si všimol, že sa naozaj dostali na nádvorie akéhosi hradu. V Gylfiho očiach ale vyzeral smiešne malý. Nepodobal sa na žiadne európske a ani islandské sídlo. Na Islande sa i tak podobné stavby ani nestavali, Island nebol vystavený toľkým útokom za strán svojich protivníkov. Na ostrove mali ľudia čo robiť, aby vôbec prežili. Kolóna spomaľovala, pravidelne sa od nej odpájali jej členovia, ktorí sa aj so svojím nákladom blížili k svojim obydliam, kde ich často čakali ich sluhovia. Preto sa Gylfi ani nečudoval, že poslednou drevenou bránou hradu prešiel len on a ešte možno tri ďalšie kone, na čele s Juni. Tá zoskočila z koňa a podišla k nejakému zo svojich sluhov, ktorým ho odovzdala do opatery. Gylfi jej jazyku teraz vôbec nerozumel, znel úplne inak ako staronórčina a už úplne inak ako islandčina. Tak žeby mali elfovia predsa len svoj špeciálny jazyk? Asi. Ale Gylfi mal čo robiť, aby od bolesti nezačal jačať, pretože potom, čo sa jeho kôň akoby sám zložil nižšie, ho veľmi neopatrne dala nízki elfovia chceli postaviť a Gylfi im nestihol ukázať aspoň posunkom, že by mali ísť na neho opatrne. Juni tých dvoch okríkla slovom, ktoré Gylfi poznal, ale nepočul spústu rokov.

Čo bude teraz? Keď sa Gylfi neopatrne pokúsil vstať, zistil, že ani teraz to nepôjde. Ale všetko pôjde, len sa musí chcieť! Skúsil to znova... a nie, nepôjde to. Juni sa otočila ku Gylfimu a niečo mu odvetila, napoly zaujatá niekým, koho Gylfi ešte zatiaľ nevidel. Medzitým ku Gylfimu pribehli ďalší sluhovia s nejakými nosidlami a títo postupovali už opatrnejšie. Islandčan si nemohol pomôcť, ale nemohol sa cítiť inak ako trápne a zbytočne. Zamestnáva elfov, ktorí nemôžu za to, že doplatil na miestnych divých vlkov.

Juni chvíľami s niekým debatovala neznámym jazykom, ale keď začul svoje meno a iný ženský hlas, bolo mu to hneď jasné. Konečne možno uvidí tú mágyňu Sálku! A naozaj, bola to Sálka. Nebolo o tom pochyb. Ani sa na elfku nepodobala, bola asi o hlavu vyššia od Juni, mala na seba draho vyzerajúce šaty a silný zelený mejkap. No to mi chýbalo, povedal si Gylfi, keď ju uvidel. Neohromovala takou éterickou krásou ako Juni, ale energia z nej priam vyžarovala. Mladosť jej už ubehla, ale stále vyzerala pomerne zdravo a sviežo.

„Takže Gylfi! Čože ťa sem privádza?“

Aj Gylfi hneď pochopil tento jej tón. Ako sa to hovorí? Na básnickú otázku sa neodpovedá? Ved' jej to Juni už určite načrtla.

„Vzácná mágyňa! Radosť vás vidieť,“ pokúsil sa o podobne nadnesený tón Gylfi. Až sem počul jej úškrn. No s touto osobou jednať, to bude peklo, pomyslel si. Snáď nedokáže čítať myšlienky.

Sálka sa krátko zasmiala a ukázala sluhom, aby odišli. Tí poslušne odcupitali a tak sa v predsieni hradu ocitol len v spoločnosti Sálky a Juni. Zvuk sa tu zvláštne odrážal, mal pocit, že znalec akustik by v tej miestnosti zošalel.

„Vlci? Mrchy... nemajú štipku súdnosti. Už sme ich mali dávno všetkých vyhubiť. Nuž ale čo – tiež sú to živé bytosti, no nie?“

Gylfi radšej ani nechcel vedieť, kam tým smeruje a nechal ju hovoriť.

„Juni mi vraví, že ťa mám vyliečiť. Juni – hm, odkedy mi nariaduješ, čo mám robiť?“

Len sa s tebou hrá, Juni, chcel jej telepaticky poslať správu, ale Juni sa nezdala, že je nejako vyvedená z miery: „Sama dobre vieš, že ja tebe nič nenariadujem. Ale Eira na to nestačí. A Gylfi nie je odtiaľ, potrebuje sa dostať domov.“

„Nie je odtiaľ? Hm, tak to ma zaujíma!“ Gylfi však vycítil, že to prekvapenie Sálka len hrala. „Každý, kto príde zhora, je u mňa pekne vítaný!“

Naozaj to neznelo vrúcne.

Luskla prstami a hneď k nej pribehli jej elfí pomocníci, ktorým niečo povedala celkom výstražným tónom. Takým tónom, že sa po pomocníkoch len tak zaprášilo, no hneď na to sa odniekiaľ ukázali iní pomocníci, ktorí priniesli akýsi operačný stôl? Tak sa to Gylfimu zdalo. Pravdou však bolo to, že sa schyľovalo skôr k mágii, než operácii a to Sálka takmer ihneď na to dodala, aby sa Gylfi ničoho nebál: „Nebudem ťa otvárať. Na liečenie mám svoje metódy!“

Elfovia preniesli Gylfiho na stôl, kde ho položili na brucho. Gylfimu to príjemne nebolo, ale i tak dobre Sálka sa ho dotkla svojimi studenými rukami a Gylfi ozaj začal niečo cítiť. Sálka si niečo mrmlala a potom začala: „A čože si sa ocitol v tomto bohmi zabudnutom svete?“

Gylfi cítil, že k tej žene cíti istý druh náklonnosti, aj keď sa zadíval na elfku Juni mierne prosebným pohľadom, ktorým si žiadal pomoc: „Nehoda. Zisťoval som, prečo nefungujú GPS merače.“

„Čože to?“

„GPS merače. Tam hore máme pri zlomoch rozmiestnené merače pohybu zemského povrchu.“

„A načo to potrebujete?“

„V skratke: tie merače vedia o svojej polohe, ktorú nám posielajú. A keď sa hýbe zem, na základe ich polohy vieme kam. Je to dôležité preto, aby sme poznali sopečnú činnosť pod nimi.“

„Hm, to znie zaujímavo,“ falošne odvetila Sálka, ktorá sa ešte zopár ráz dotkla Gylfiho na rôznych miestach na chrbte a potom i blízko miesta jeho zranenia. Elfovia mu tú ranu narýchlo zašili, ale Sálkine čary sú predsa len silnejšie. Gylfi pomaly cítil, akoby sa mu spod rebier pomaly vyťahoval rovno celý Excalibur. Bolelo to svinsky, ale len čo sa Sálka trochu vzdialila a asi znova nabíjala silou, Gylfimu sa značne uvoľňovalo. Až teraz si uvedomoval, aké ťažkosti dýchať mu to zranenie spôsobovalo. Nech Sálka robila, čo robila, pomáhalo to. „Ale si stále napätý, Gylfi!“

„Akože by aj nie? Spadol som do sveta, ktorému nerozumiem.“

„A ktoré ťa chcelo zabiť. Ale o iné mi ide: škrie ťa veľa vecí.“

„To tá mágia?“

„Čoby! Hneď som videla, že nie si zranený len na tele, ale aj na duši! Na to si daj pozor, Gylfi! To môže hocikto využiť.“

Gylfi len vydal neurčitý zvuk, ktorý si Sálka preložila tak, že už sa minimálne raz tak stalo.

„Nemyslíte si, že ma poznáte, drahá Sálka...“

„Nepoznám. Ale vidím to. A nemyslím si, že si tú vetu povedal z pozície sily, Gylfi, aj keď si tak myslíš. Veríš, že máš na všetko liek. Ale nemáš.“

Sálka na chvíľu stíchla a potom si niečo mrmlala. Neznelo to ani staronórsky, ba ani elfsky. Gylfi nevidel, čo stvárila teraz na jeho chrbte, ale znova – pomáhalo to a Excalibur sa znova pomaly dvíhal k nebu. Gylfiho ešte na chvíľu seklo v chrbtici tak, že až nemohol dýchať a tá bolesť! Mal pocit, že od bolesti zažije šok! Napokon mal ale veľmi krátku trvácnosť a potom... úľava. Och, ale aká!

Sálka ho naozaj vyliečila! Excalibur bol preč, iba prejav veľkej sily! Znova to bol starý dobrý Gylfi! Sálka ho ešte pár ráz skontrolovala nejakými pohybmi na jeho tele, akoby mu chrbát niečo písala prstom, ale potom mu bez nejakých okolov jemne udrela do lopatky. Vtedy všetko prestalo. Gylfi bol zdravý, možno ešte viac, ako keď ešte nebol ani dvesto metrov od Hraunheimuru. Gylfi bol naozaj prekvapený a veľmi vďačný.

„Ďakujem, drahá Sálka, zachránila ste ma!“

Sálka sa zatvárila trochu povýšenecky, zamrmlala, že to nič nebolo a potom pokračovala: „Samozrejme, že to nebolo zadarmo, Gylfi!“

„Iné som si ani nemyslel.“

„Dobre. Vyliečila som ťa, pretože v tebe vidím niekoho, kto mi vie pomôcť. Si zhora a si mladý, určite inteligentný a čestný muž! A hlavne – na tú cestu by som viac elfov už aj tak neposlala. Nič v zlom,“ a obrátila sa na Juni, „ale elfovia nikdy neprejavovali vysokú inteligenciu, preto ich veľa na tej ceste zahynulo.“

Juni sa na ňu výhražne pozrela, no Sálka nereagovala inak, ako miernym pohoršeným úškrnom, ktorým sa otočila späť ku Gylfimu: „Ty si však starosti robiť nemusíš! Ty to zvládneš! Tebe nič zlého nehrozí. Iba sa nevracaj, kým pre mňa nezoženieš to, čo potrebujem.“

Gylfi bol ochotný ako psík. Pokojne by Sálke doniesol aj modré z neba. Ak to bude naozaj tak jednoduché pre neho, tak potom čoho je nutné sa obávať? Juni sa chcela voči nej ohradiť, ale Sálka ju zastavila ráznym gestom ruky a pohrdavým výrazom v tvári: „Nič nechcem počuť, Juni! Ostatne...“, a znova ten jej úškrn, „mohla by si Gylfimu robiť spoločnosť. Tebe, ako tej múdrejšej elfke, sa pri Gylfimu nič stať nemôže.“

„Ale ja...“

„Mlč.“

Možno mal Gylfi nejak zasiahnuť. Lenže ako? Nepozná vzťahy Sálky k elfom, ani k Juni a možno ho do toho ani nič nie je. Určite však Juni na tej ceste, nech bude akákoľvek, vyspovedá. Určite sa toho podozvedá spústu zaujímavých vecí. Gylfi sa pokúsil vstať a išlo to hladko. Obe ženy na neho hľadeli a Gylfimu sa zdalo, že sú obe spokojné.

„Neviem, ako vám obom poďakovať, nepoznám vaše spôsoby. Ale obom, aj elfom, zo srdca ďakujem.“

Sálkina tvár znova trochu zmrzla a pokynula Gylfimu rukou so slovami: „Im tvoja vďaka stačí. Ja od teba budem potrebovať jeden prastarý klenot. Je cenný a potrebujem ho na odomknutie jednej z magických knižiek, na ktoré mi teraz len sadá prach. Vďaka nemu môžem ďalej rozšíriť svoje schopnosti!“

„Ak sa smiem opýtať – čo môžem na svojej ceste očakávať? Pýtam sa to preto, aby som zvýšil svoje šance na úspešné splnenie úlohy.“

„Ničoho sa netreba báť. Iba ako som vravela – určite bude potrebná tvoja novonadobudnutá sila a trochu dôvtipu. Elfovia mi boli doteraz málo platní.“

„Nebudem ho musieť od nikoho kradnúť, že nie?“

Sálka sa krátko zasmiala: „Určite nie od iných ľudí, alebo elfov. Ak ho niekto bude strážiť, maximálne nejaký vlk alebo iná potvora. Na Ostrove je dosť zlé počasie, nikto tam nechce žiť.“

„Potvora?“

„Možno. A zopár fatamorgán. Gylfi, nech sa ti to bude zdať akokoľvek neprekonateľné, vedz, že nie je! Pre elfov určite, ale pre teba nie! Ty máš v sebe niečo magické, čo zatiaľ považuješ za svoju slabinu, ale tá sa razom môže stať tvojou silnou stránkou, len ju musíš vedieť využiť.“

„Ako ten klenot spoznám?“

„Je to skrinka. Zlatá, bohato vyzdobená skrinka, toľká, že ti vojde pekne do dlaní. Iná na Ostrove nie je. Klenot je v nej. Dones mi tú krabičku, presvedč sa, že nie je prázdna. Nie je to žiadna Pandorina skrinka, môžeš ju otvoriť. Je začarovaná, akúkoľvek inú vec do nej dáš, otvorí sa a tú vec vyhodí von. Udrží v sebe len ten klenot.“

„Dobre, spravím to. Je ešte niečo, čo potrebujem vedieť?“ spýtal sa Gylfi príkro.

„Nemyslím si, že Vitr vydá svoj najcennejší klenot úplne zadarmo. Truhlička je ukrytá v chráme - ten neprehliadneš, Ostrov nie je až tak veľký a chrám je možné vidieť takmer z každého miesta na ňom. Truhlička je však zavretá štyrmi zámkami. Bohužiaľ, v súčasnosti nemám ani jeden, ale som si istá, že všetky kľúče nájdeš na ostrove. Na to, aby si ich získal, potrebuješ využiť svoj intelekt a dôvtip – to, čo elfovia nemajú.“

Gylfi sa chápavo zahľadel na Juni – Sálka rada preháňa.

„Vkladám do teba veľkú nádej, Gylfi - jedine ty si spôsobilý tú krabičku nájsť – pochádzaš zhora – nerob si starosti, že tomuto svetu nerozumieš, o to lepšie – môžeš slobodne myslieť! Môžeš mať otvorené oči, cítiť a vnímať lepšie ako my! Tento svet poznáme a nedokážeme sa ním prekvapiť, ty áno. Vieš v sebe nájsť silu, ktorú v tebe vidím – využiť ju však vieš len ty. A teraz už choď.“

Gylfi sa úctivo poklonil a Juni ho za to pokarhala svojím pohľadom. Iste, Sálka nie je veľmi vrúcna k elfom, ale Gylfi nemá dôvod neposlúchnuť jeho hlavnú záchrankyňu. Juni a elfovia ho vytiahli z problémov a Sálka ho vyliečila. Juni to musí chápať.

OSTROV VITR

Cítil sa náramne. Cítil sa silný. Sálku by však nepremohol, nevedel, aké čary má ešte v talári. Určite sa so Sálkou bude musieť vysporiadať v rukavičkách, ale čo sa stane, stane sa. Musí sa jej zavďačiť tým, že nájde tie kľúče a malú truhlicu. Od Juni získa dôležité informácie, ktoré mu priblížia ich vzájomné vzťahy a možno aj ich históriu. Sálka totiž nevyzerá ako elfka, zrejme je ich povereníčka, niečo ako Draugur pre andov. Nedávalo mu to zmysel, ale už sa s tým zmieril, Hraunheimur je divný svet.

Juni vybavila odvoz na Ostrov Vitr. Niektorému z elfov prikázala, aby jej prichystal člň a ten vesloval, kým sa nedostanú na ostrov. Elf vyzeral mierne vyplašený, Juni mu niečo odpovedala a elf odišiel po člň.

„Elfovia sa Vitru boja. Vravela som mu, že nás tam zavezie, zakotví a počká na nás. Ak by sa čohokoľvek bál, môže ísť na more, ale nech sa po nás čo najskôr vráti. Cesta potrvá sotva desať minút.“

A tak aj bolo. Gylfi si naplnil svoju fľašu vodou, podebatoval s niektorými elfmi, ktorí ako-tak zvládali islandský jazyk, ponúkli ho pečivom, ovocím a sladkými maškrtami. Gylfi sa vrúcne poďakoval a odišiel za Juni, ktorú málokedy spúšťal z očí. Nalodili sa a vyrazili. Boli sotva v polovici cesty, keď sa počasie značne zmenilo – zatiahlo sa a celý horizont prikryla jemná hmla, Ostrov bol však už na dohľad. Gylfimu bolo jasné, že keď sa elfovia Ostrova boja, nebudú k nemu stavať žiadne mosty. S hmlou však do nosa Gylfimu udrel aj príjemný vánok s jemnou jazmínovou vôňou. Nakoniec to možno bude príjemná prechádzka po Ostrove! Zavoňal ešte aj nejakú druhotnú vôňu vo vzduchu. Najskôr akási mierne štipľavá vôňa pálivého prášku z čili papričiek, potom ovocná aróma exotického ovocia. Keď sa na to spýtal Juni, nechápavo krútila hlavou.

Už sa míľovými krokmi približovali k Ostrovu Vitr. Bol pokojnejší, než ho opisovali elfovia alebo Sálka. Gylfi by mohol pokojne povedať, že k tomuto miesto začal cítiť to divné puto, ktoré opisovala Sálka. Zrejme vidí niečo magické, niečo, čo elfovia nevidia a necítia. Niečo, o čom vie len Sálka a Gylfi to musí nejak pochopiť. Zatiaľ nevedel čo. Čochvíľa sa to dozviem, pomyslel si a ďalej v sebe uchovával ten zvláštny pocit. Povedal by, že – spokojnosť? Akási magická a tajuplná spokojnosť? Znova sa cítil v Hraunheimure pohodlne. Teraz ale nevedel prečo. Možno sa cíti pohodlne preto, lebo ho konečne nič nebolí a cíti sa pri silách. Cíti aj mierne odhodlanie. Odhodlanie nesklamáť Sálkinu dôveru, nech už je mágyňou akou chce a ak by tú truhlicu aj chcela použiť na nekalé veci – čo ho je do toho?

Juni zopakovala elfovi-prievozníkovi pokyny, len čo sa člnom dotkli pevniny ostrova. Elf niečo zamrmlal, Gylfi z toho vyrozumel, aby si dávali pozor, pričom sa elf obzeral za seba a potom aj po celom ostrove, akoby už teraz videl nejakú hrozbu. Všetci vystúpili a elf sa podujal zakotviť čln, zatiaľ čo Juni a Gylfi sa ponorili hlbšie do vnútra ostrova. Odtiaľ chrám nebolo kvôli hmle vidieť, ale Gylfi jasne videl nejaké obrysy na vzdialenom vrchu – vyzeralo to ako kamenný hrad. Chvíľami išli ticho, ale Gylfi videl na Juni, že v sebe niečo zadržáva.

„Juni, ak som mal niečo pred Sálkou povedať a zastať sa ťa, prepáč...“

„Nie, Gylfi, všetko je v poriadku. Sálka je, aká je. Konieckoncov, veď ťa zachránila,“ nadhodila a Gylfi rýchlo dodal: „Ale veď i ty a elfovia. Bez teba by ma roztrhali vlci.“

„Ale iba sme ťa museli k nej priviesť, ak by sme mali dostatok magickej energie, možno by sme...“

„Vážim si to, Juni. Teraz sme ale do Sálky ďaleko. Splním tú úlohu a je to.“

Vzdychla si: „Asi má Sálka pravdu. Ja nad tým príliš premýšľam.“

„Kašli na jej reči. Niečo ju žerie,“ pokúsil sa uvoľniť atmosféru Gylfi.

„Už teraz si iný, Gylfi. Lepší.“

Gylfiho tá veta mierne zmiatla. Žeby do neho Sálka naozaj niečo vložila? Nejakú tajomnú silu, alebo to je presne to, čo má teraz vyplávať na povrch? Nech je to čokoľvek, teraz sú na ostrove a pred nimi sa lesík menil a hustol, aj hmla ďalej hustla a dokonca sa mu zezdalo, že videl nejaké zviera. Ďalšie krtkomyši? Les ďalej hustol a kde-tu sa zo stromov natáhovali dlhé zelené liany. Gylfi však niečo zacítil – niečo, čomu ešte doteraz nerozumel. Zastavil a rukou so vztýčeným ukazovákom si vynútil Juninu pozornosť.

„Počuješ to?“

Juni sa k nemu otočila, stála asi päť krokov od neho a snažila sa zachytiť niečo, čo započul Gylfi: „Nie, nič nepočujem.“

Gylfimu sa zdalo, že počuje veľmi hlboký, tlmený hlas. Neprešli však ani desať krokov hlbšie do lesa keď sa Juni otočila ku Gylfimu: „Ale áno, niečo tu je. Nejaký hlboký...“

Šuchot lístia.

Juni sa menila tvár. Rozšírili sa jej zreničky. Gylfi to ihneď zbadal, tromi veľkými krokmi ju dobehol a chytil za ruku. „Neboj sa. Nič tu nie je.“

Sotva to dopovedal a teraz sa lístia zašuchotalo veľmi blízko nich a Gylfi by odprisahal, že ten pohyb videl.

„Gylfi...“

„Pokoj, Juni. Len poďme ďalej, tvárme sa, že si nás nikto nevšíma.“

Juni však váhala. „Kam vlastne pôjdeme? Hlbšie? Alebo...?“

Gylfi znova chvíľami stál a díval sa do diaľky – chrám sa pomaly strácal v opare, ale Islandan ukázal na neho prstom. „Proste pôjdeme rovno k nemu.“

„A to som mala sprevádzať ja teba...“ zamrmlala elfka, ale hneď zistila, že jej niečo nesedí. Gylfi sa tu akosi napočudovanie vyznal, aj keď hovoril, že je v Hraunheimure prvý raz. Možno je to

presne to, čo v ňom videla Sálka. Juni však nadobudla pocit, že sa bojí viac ako Gylfi. Ten prežíval zvláštne pocity, ktoré nevedel popísať. Cítil sa pokojný, vyrovnaný. A aby Juni upokojil, pokojne sa jej opýtal: „Už si bola na tomto ostrove?“

Juni mala čo robiť, aby sa jej netriasol hlas: „Kedysi dávno. Ale pravdou je, že ho doteraz málo poznám. Ty ale vyzeráš, že to tu poznáš.“

Gylfi sa zahľadel na Juni a chladne odpovedal: „Neviem si to vysvetliť. Mal by som teraz panikáriť a šalieť, ale nedeje sa to. Neviem, čo to do mňa Sálka napchala za čary, ale pravdou je, že sa akosi nepoznávam.“

Skvelé, pomyslela si Juni, to je určite jeden zo Sálkinich vrtochov: „Never Sálke. Vyliečila tá, ale to je všetko.“

„Viem,“ znova s tou zvláštnou chladnou melódiou v hlase odpovedal Gylfi, „niečo mi hovorí, že kus zo Sálky nosím v sebe neustále. Akoby som ju mal aj tam hore, vieš?“

„Čo tým myslíš?“

„Hore som nikto. Asi ma nepochopíš, ale som tam hore stratený, pripadá mi, že nikam nepatrím. Určite ma ani nikto nehľadá, odkedy som spadol do Hraunheimuru.“

„To určite nie je pravda, Gylfi. Určite tam hore niekomu chýbaš.“

„Možno. Ale ak by aj, čo by sa zmenilo, keby som sa vrátil? Znova by som sa zaradil do šedého priemeru – prototyp človeka, ktorý len čaká, kým sa naplní jeho čas.“

Juni ostala mierne zarazená, no nemala čas ďalej preberať Gylfiho úvahy. Gylfi si znova niečo všimol.

„Videla si to?“

„Čo zase?“ mierne rozrušená automaticky odvetila.

A Gylfi znova stál a teraz sa aj Juni začali ježiť chlpy.

„Chod' preč...“

Kto to povedal?

To sa mi muselo zdať, hovoril si Gylfi. Nemo si prehodili rovnaké myšlienky s Juni.

„Zmizni...“, ten hlas znel hlbokým tónom, mierne kovovo, až démonicky.

„Podme preč,“ usúdil Gylfi.

„Nie som tu...“ počul Junin hlas, ale nikde ju nevedel nájsť. Gylfi, nepanikár!

„Ale si, neblázni, Juni, teraz nemáme na to čas,“ skúsil veselým tónom napomenúť svoju elfiu spoločníčku. Začal sa báť. Ale Gylfi vedel, že to je presne to, čo mu má zabrániť vidieť. Zavrel oči na viac než na tri sekundy. A stala sa mágia – svet sa mu zmenil priamo pred očami. Stále ostal v tom istom lese, ale stromy sa rozmiestnili úplne inak, ako si ich pamätal, niekde blízko zurčal potôčik, Juni stála presne pred ním. Znovu zatvoril oči na tri sekundy. Riečka a čistinka zmizli, Juni počul kričať asi sto krokov za sebou. Stromy sa presunuli. Zatvoril oči. Na malú mikrosekundu to videl. Záblesk so zeleným nádychom.

„Gylfi! Kde si?!” počul niekde za sebou Junin hlas. Gylfi si nebol istý, či niekde nesníva, ostal ticho. Priamo pred sebou sa však na zemi ligotal zvláštny predmet. Vedel o ňom. Nieкто mu to povedal. Zacítil Junin dych.

„Tu si! Čo tá to napadlo?!“ karhala ho, pomaly k nemu kráčajúc po suchých listoch. Gylfi skúsil ešte rýchlo mrknúť spolu so svojim vnútorným hlasom. Až teraz si uvedomil, že dosiahli koniec lesa plného opadaného lístia.

„Aha – nie je to kľúč k tej truhle?“ opatrne odvetil Gylfi a ukázal na predmet. Juni sa chytila jeho ramena, značne zadýchaná. Upokojila sa až vtedy, keď sa zadívala na ten predmet: „Ako si to našiel?“

Gylfi stále ďalej ticho a odvetil akoby duchom neprítomný: „Neviem. Ale asi tu nemá byť.“

Juni sa skúšala ešte viac upokojiť, ale nezvládala to: „Čo je to s tebou, Gylfi? Čo to s tebou Sálka spravila?“

Keby som to tak vedel, pomyslel si Gylfi. Vskutku sa cítil inak, ešte nevedel ako. Sklonil sa k tomu predmetu. Bol to pekný opracovaný kameň, plochý okruhliak, žiaril jemne nazeleno.

„Chyt' sa ma,“ odvetil Gylfi.

„Prečo?“

„Musím si overiť, či si tu naozaj,“ tajomne odvetil. Juni poslúchla a dotkla sa jeho ruky. Áno, je pravá, pomyslel si Gylfi.

„No?“

„Všetko je v poriadku,“ odvetil neurčito.

„Naozaj? Nezdá sa mi to... tváriš sa, že to tu poznáš a potom sa rozbehneš ako blázon opačným smerom!“

Fakt som utekal? Nepamätám sa na to. Gylfi však cítil, že to nie je on a skúsil to Juni aj povedať: „Juni, na tomto ostrove, to nie som ja... necítim sa rovnako ako v ostatnej časti Hraunheimuru... ešte neviem prečo... možno je to to, čo vo mne vidí Sálka... možno... možno je to nejaká skúška... ale asi som pod vplyvom čohosi, čo ešte nepoznám...“

Naozaj sa z neho slová dostávali len veľmi ťažko. Juni sa mierne upokojila, zrejme pozná tento svet lepšie, možno je Gylfi len pod vplyvom nejakej látky, výparov, alebo aj čarov, ťažko povedať. A tak sa ho Juni znova dotkla a uprene sa mu dívala do očí. „Gylfi, teraz si trochu sadneme do trávy, dobre? Aj ja si chcem niečo overiť.“

„Dobre. Dôverujem ti.“

Juni sa nezdal. Takto naozaj s ňou ešte nehovoril. Obaja si sadli do trávy, Gylfi do tureckého sedu a Juni len pokľakla. Dívala sa do jeho očí a Gylfi sa len mierne pousmial. Juni nemala veľa magickej sily, ale takmer videla tú zvláštnu stenu v jeho duši – akoby bol ten pravý Gylfi len odrazom toho, čo je z neho teraz. Nieкто ho možno ovláda, pomyslela si. Gylfi si to však uvedomuje, čo je zvláštne. Juni však nemohla Gylfimu venovať neustály pohľad do jeho očí. Žiarila z nich taká energia, ktorú Juni nemohla pochopiť. Radšej odvrátila zrak.

„Na čo si prišla?“ opýtal sa Gylfi rovnakým tónom.

„Neviem. Ostrov na teba nejak pôsobí, zatiaľ neviem ako. Ale ak to spôsobuje to, že sa tu nejakými čarami vyznáš a vieš nájsť tie runy, nebudem ťa z toho stavu dostávať. Možno si zhypnotizovaný. Keď sa vrátíme k Sálke, overím si ťa ešte raz.“

„Dobre,“ odvetil.

Juni s tými jednoslovnými odpoveďami vytáčať. Uvedomovala si, prečo ju Sálka poslala s Gylfim. Sám by sa tu nestratil, ale mohol by si ublížiť. Ktovie, možno teraz nemá žiadne zábrany. Potrebuje niekoho, kto ho bude udržiavať pri zmysloch. Možno má zmysly niekoho iného. Naozaj potrebuje nie stopára, ale spoločníka. Juni takto plne pochopila jej účelu. Radšej by chcela byť v tejto situácii stopárkou, Gylfiho stav sa môže rapídne meniť až do takých extrémov, z ktorých ho nebude vedieť dostať. Chytila sa jeho ruky. Gylfi teraz potrebuje niekoho, kto ho udrží v zdravých medziach jeho nového stavu.

Gylfi sa cítil blažene. Môže byť blízko krásnej elfky, ostrov Vitr sa mu pomaly otvára – má v hlave jeho mapu, všetko vníma akosi pozornejšie. Vie, že to nie je tak celkom on, ale možno to je ten pravý Gylfi! Tento svet rozhodne nie je nijak vedecky uchopiteľný a tak sa ani nemôže riadiť žiadnymi pravidlami, ktoré pozná. Áno, tak mu to predsa každý hovorí. A teraz to nie je len nejaká poučka, ktorá sa vymyká jeho chápaniu – pochopil jej a stotožnil sa s ňou. Čo má vôbec tento jeho stav reprezentovať? Vo všetkom musí hľadať spojitosti?

Juni sa ho pustila a ukázala prstom kamsi doďaleka – Gylfi sledoval jej prst a potom sa poďíval tým smerom. Chrám sa na brale javil bližšie, než si pôvodne myslel. Gylfi ho teraz videl jasne – obloha, alebo halo, sa vyjasnilo, hmla ustúpila a – hm, Juni mu vravela, že sa rozbehol opačným smerom? Tak prečo sme teraz k nemu bližšie, hovoril si Gylfi a jeho myšľová mapa sa naprosto rozpadla. Tento svet sa naozaj neriadi bežnou ľudskou logikou, na tomto ostrove je percepcia sveta odlišná nielen od sveta tam hore, ale akoby aj od Hraunheimuru samotného.

Medzitým sa počasie síce vyjasnilo, ale začalo celkom znateľne fúkať. Všade sa na rozsiahlej trávinatej ploche vlnili veterné obrazce. Island v kocke, pomyslel si Gylfi a celkom veselo vykročil k chrámu. Stál na nízkom brale a teraz ho mal priamo pred sebou, jeho zlým odhadom by tipoval ešte na desať minút pešo. Už-už chcel Juni popohnať, aby sa pred vetrom spolu schovali do vnútra chrámu, pretože ten vietor začal silnieť, až temer nemilosrdne rýchlo. Naberal na sile a naberal. Pomaly sa menil vo víchricu. Juni mu niečo cez svišťanie vzduchu hovorila, ale Gylfi nerozumel ani pol slova. Čím dlhšie kráčali vo vetre, tým sa im ťažšie šlo. Gylfi znova pocítil ten čudný pocit – vie, čo sa stane. A vie, čo má spraviť. A spravil to.

Vietor ustal tak rýchlo, že Juni si bola teraz už istá, že niekto Gylfimu prepožičal svoju silu. Gylfi stál asi päť krokov od nej, hlavou sklonenou do zeme, chránil sa pred vetrom, pravú ruku držiac

nad hlavou. Keď k nemu pristúpila, Gylfi otvoril oči, ruku dal dole a roztvoril dlaň – v nej držal druhú runu, tentoraz svetlomodrú, nepravidelného tvaru.

Juni sa na neho prestrašene poďívala a Gylfi len sucho odvetil: „Out.“

Gylfi tomu sám neveril. Vedel, že príde ten vietor, vedel kedy a kam nastrčiť ruku a vo vzduchu zachytiť druhú runu. Teraz si bol istý, že Sálkinu úlohu splní. Juni nevedela, čo má robiť, aj keď svoju rolu pochopila. Gylfiho sa začala báť. Napriek tomu sa skúsila vžiť do jeho súčasnej role a sama seba presvedčila, že by sa mala správať tak, akoby sa nič zvláštneho nedialo. Ukázala na chrám, ktorý im bol už na dosah ruky a spolu do neho vkročili. Zvonku vyzeral udržiavanejší, než zvnútra. Ozývala sa nepravidelná ozvena ich krokov.

„Gylfi, viem, že teraz možno nie je na to správny čas, ale... nepríde ti to teraz tak, že spadnúť sem bol tvoj osud? Vieš, čo tým myslím...“

Gylfi sa zamyslel a pokojne odvetil: „Než sme prišli na Ostrov, bol som jasne presvedčený, že to bola náhoda, nešťastná udalosť. Teraz som si nie tak istý.“

„Kvôli Ostrovu?“

„Možno. Volá sa Vitr, však? Možno to ale nie som ja, ale ktokoľvek za mňa teraz koná, robí to s pokojom a pokorou. A ja viem, že ju musím cítiť aj ja.“

„Takže tá Hraunheimur zmenil?“

Juni si nebola istá, do akej miery sú tieto Gylfiho odpovede jeho vlastné, ale napriek tomu to skúsila. Možno sa o ňom dozvie viac.

„Koho takéto miesto nezmení?“ básnickou otázkou odpovedal Islandan. Juni si aj teraz všimla jeho tvár. Nebola zamračená, to nie, iba sústredená. Všimla si, že hýbe očami rýchlejšie, než mimo Ostrova, akoby si na niečo dával pozor. Akoby ho mal niekto napadnúť nožom, ale Gylfi nevedel odkiaľ. Akoby chcel mať oči i vzadu.

„Myslíš, že táto Sálkina skúška s tým nejako súvisí? Predsa len som sa chcel dostať do mesta a odtiaľ domov,“ nadhodil Gylfi, stále napoly sústredený, napoly pokojný a zmierený.

„Skôr nie. Sálka je strašne vypočítavá ženská. Nikdy nespraví niečo, o čom vie, že sa jej skôr či neskôr nevyplatí.“

„Kalkuluje. Aj ja by som tak činil. Je však od nej milé, že mi pomohla ešte predtým, než ma sem vyslala.“

„Tak to zase br. Sálka nie je taká ľudomilka, za akú ju máš. Musíme si dať na ňu pozor.“

Len mĺkvo prisvedčil súhlasným kývnutím hlavy.

Chrám vyzeral opustený a zrejme taký aj bol, nikoho nestretli, čomu sa Juni mierne začudovala, pretože jej vždy bolo prízvukované, že Ostrov obývajú zvláštne tvory, ktoré sú nebezpečné a že každého cudzinca buď vyženú, alebo rovno zjedia. Možno to boli bájky, možno preto je Gylfi tak napätý ako struna. Konieckoncov, on sa tu vyzná, aj keď sám nevie prečo. Možno nejaké Sálkine čary. Sama bola kedysi liečená samotnou Sálkou. Veď kto by sa k nej nešiel liečiť? V dedine a na

hrade asi nejestvuje nikto, kto by pri nej nebol aspoň raz. A Sálka si tak mohla od každého vypýtať akúsi „drobnú“ láskavosť. Ved' to dáva rozum. Ani kura nehrabe zadarmo.

Juni sa snažila byť podobne v napätí ako Gylfi, ale ona bola viac nervózna z neho, než z nejakej, zatiaľ neznámej, hrozby. Gylfi sa zrazu otočil na mieste, chvíľami stál a potom sa Juni opýtal, či nemá pri sebe nejaké svetlo. Snáď nechce ísť do tej tmavej komnaty, ktorú sme míňali asi tridsať krokov dozadu, hovorila si.

„Je tam niečo zaujímavé?“

Gylfi znova len stál a tváril sa ako psík-neviniatko. Ešte chýbalo, aby začal ňuchať po okolí.

„Ešte neviem, ale niečo tam cítim a nie je to príjemné. Ale tam bude asi ďalšia runa. Alebo kľúč, to je jedno. Aj keď pochybujem, že do tej bájnej skrinky zapadne.“

Juni sa ježili chlpy. Gylfi však pokojne odvetil, že tam pôjde aj bez svetla a elfku ubezpečil, že sa vráti za chvíľku, na čo Juni skúsila žartovne odvetiť, že to sú predsa najznámejšie posledné slová. Gylfi však vkročil do temnej komnaty a mal pocit, že v nej už bol. V jaskyni. Nebolo to rovnaká tma ako predtým. Nepočul tie hlasy. Bolo to pokojné ticho. Ak by tu stál dlhšie, určite by začal vnímať jemnú melódiu ticha. Započúval sa do neho, cítil prítomnosť elfky po jeho boku, aj keď stála obďaleč. Keď zavrel oči a znovu ich otvoril, začal vnímať jemné a zatiaľ nejasné tiene. Nebol si však istý, či to je tým, že sa jeho zrak začal prispôsobovať tme, alebo to spôsobovali tie jeho schopnosti. Mierne ho to vyviedlo z miery, ale tušil, že teraz musí ostať čo najviac pokojný. Je to skúška. A zrak sa mu stále zlepšoval. Juni k sebe teraz zavolať nemohol, trčila sa mu. Už ju necítil pri sebe. Gylfi, buď silný, tento svet sa chce s tebou hrať! Tak sa zahraj ty s ním! A potom to uvidel. Pred ním sa z tieňa objavovalo zrkadlo. Teraz sa ho mám spýtať, či som najkrajší na zemi? Dobré, Gylfi, strácaš rozum! Ale teraz nemáš pri sebe Juni, ktorá by ti ho vrátila. Cítil, že nemôže ani rozprávať. Dobré, tak teda ja, alebo ty!

Zrkadlo stálo na masívnom drevenom podstavci a bolo zasadené do dreveného rámu s neoklasicistickými ornamentmi, ktoré z tej opachy robilo najdrahšiu vec na tomto obyčajnom zrkadle. Zdalo sa však akési jasnejšie, možno by si Gylfi trúfol povedať, že reálnejšie, než bežné zrkadlo, ak to vôbec dávalo zmysel. Ale nie, nedávalo. V ňom totiž videl seba – nie v stave jeho súčasnom. Ale videl sa tak, akoby svoj obraz nechal regenerovať umelou inteligenciou naučenou na démonických obrázkoch. Poznal len svoju tvár, všetky tie rohy, reťaze a horúci kotol v popredí – to bola len ilúzia. Ale i tá ho zasiahla tak, že sa nevedel pohnúť a zísal na ten obraz, ktorý bol zároveň desivý, zároveň veľmi osobný – cítil akýsi hnev, samotu a potom ten chlad, aj napriek tým ohňom. Zistil, že ten chlad nosí jeho obraz v sebe. Tá najtemnejšia verzia Gylfiho si ho obzerala v celej jeho kráse a ďalej napodobňovala jeho pohyby. Nevie, čo si tým chce dokázať, ale Gylfi pochopil, že to bude zas nejaký prízrak. Tak teda podišiel k tomu zrkadlu, ďalej sa v ňom miešali pocity odcudzenia k svojmu horšiemu obrazu a skúsil sa dotknúť toho zrkadla. Bolo pevné, ale cítil,

že nie je reálne. Keď totiž odťahoval od neho ruku, zacítil veľmi jemný, hodvábný dotyk jeho povrchu. Žeby nebol tak pevný, ako sa na prvý pohľad zdal?

Dobre, Gylfi-diabol, vyhral si – si to ty, ktorý riadi moju osobnosť a práve vyhráva. Nezmení sa. A on tiež – musí s tým démonom uzavrieť nerovný mier, aby sa tento obraz nezhmotňoval. Udusím ťa v sebe, akoby počul svoj vlastný hlas niekde v priestore s ohromnou ozvenou. Gylfimu sa znova začal variť mozog v hlave – nech do neho Sálka dala, čo chcela, začalo to pôsobiť ešte silnejšie, ešte mohutnejšie a on sa topil v kaluži svojich vlastných predstáv. Zomieral? Ved sa mu pred očami premietol celý život tak rýchlo, že ho nestihol ani len rozobrať dopodrobna. Až keď sa preberie – možno – pochopí.

So zrkadlom sa spojil akýmsi neviditeľným lankom, ešte ho nevedel uchopiť. Vedel však, že ním musí prejsť ako portálom. On, alebo ten niekto vnútri neho? Gylfi mal zrazu pocit, že ho zradí telo. Že sa rozsype na molekuly. Že sa mu vyprázdni obsah žalúdka i močového mechúra. A to v jeden moment naraz. Dobre, Gylfi, hovorilo mu to zostatkové ja, ktoré ešte v ňom prebývalo, čím dlhšie tu budeš stáť, tým to bude horšie, prejdi tým portálom a vymaň sa z toho! Búchaj, kop, oslobod' sa! Gylfi predsa len prehltol horkú pilulku a skúsil sa jemne dotknúť zrkadla. Nepanicár!

Mal pocit, že počuje farby a vidí vône. Ak doteraz bojoval s tým, či jeho um vyhrá nad všetkými nepredvídateľnými udalosťami, na ktoré ho nepripravil, tak teraz už o sebe nevedel. Cítil teplo poznania, prešla ním spústa farebných informácií, ktorým nechcel porozumieť. Útržky novín, čierne písmenká na bielom papieri, šepot do pravého ucha, ktorý nemilosrdne štekľil. Rýchlo preč! Stiahol ruku k sebe, ešte zacítil, akoby sa zrkadlo zavrelo pár milimetrov pred tým, akoby na poslednú chvíľu vytiahol ruku z papule krokodíla.

„Juni!“

Elfka vpálila do komnaty ako najrýchlejšie vedela a aj keď nič nevidela, zakričala na Gylfiho, a keď jej odpovedal, nahmatala ho, lokalizovala a potom nemilosrdne ťahala ako vrece zemiakov preč z tej tmy. Gylfi jej pri tom pomáhal, potreboval byť od zrkadla čo najďalej.

Obaja vyšli von z komnaty a Gylfi otvoril dlaň. Zrejme z papule toho zrkadla vybral runu, teraz mierne červenkastú. „Čo sa tam dialo, Gylfi? Vyzeráš bledý.“

Naozaj, Gylfi sa cítil inak. Mierne prestrašený a mierne dezorientovaný. Ale asi... tá vec, alebo čo to bolo... zmizlo.

„Neviem. Ale asi je to preč.“

Juni sa na neho spýtavo hľadela a pochopila.

„Bolo tam zrkadlo a v ňom ja, ale ako démon. A to niečo v hlave – chcelo, aby som k tomu natiahol ruku. Spravil som to a mám runu. A... teraz, keď mám tri runy, je... asi všetko v poriadku.“

„Dobre, Gylfi,“ upokojila sa elfka a pohľadila stále mierne prestrašeného Islandčana po tvári. „Ja som medzitým našla tú skrinku.“

„Fakt? A čo je v nej?“

„Sú tam tri priezory. Asi na tieto runy. Som si myslela, že to bude na to potrebný kľúč, ale mal si pravdu - tie runy sú kľúče.“

Gylfi si ťažko vydýchol a potom ho začalo brať do spania, zatvárali sa mu oči.

„No tak, Gylfi, teraz nemôžeš spať!“

„Ja viem. Ale cítim sa unavený.“

„To bude asi z toho emočného vyčerpania, predpokladám.“

„Aha, takže to, čo sa ma zmocnilo, ma vysávalo.“

„Zrejme. Ale na to sa budeš musieť opýtať Sálky. Ja len viem, že niečo také je možné a predpokladala som to, ale ešte som to nikdy nezažila. Ale radšej skús nezaspieť.“

Gylfi si skúsil dať jednu ľahkú facku, aby sa prebral a na jeho prekvapenie to zafungovalo. Stále sa mu chcelo spať, ale aspoň sa prinútil vnímať svet, ako mu to jeho stav umožňoval. Pociťoval mierne uvoľnenie, akoby mal na duši nejaký kameň a ten pomaly strácal na hmotnosti a pomaly sa začal vznášať ako balón. Divné, necítil som žiaden tlak na hrudi, povedal si Gylfi a priamo pred truhličku položil tri runy. Až teraz si všimol, že síce to sú okruhliaky, ale nepodobali sa na seba, jeden bol oválnejší ako druhý. Takže teraz už len uhádnuť kombináciu, čo asi nebude ťažké, pretože tie runy by mali zapasovať akurát do otvorov na truhlici. Gylfi si poriadne zívól, znovu si vrazil miernu facku cez pravé líce a potom sa podujal vkladať kamienky od otvorov. Napokon dal na inštinkt a trafil kombináciu na prvý raz – vzal si k srdcu poradie, v ktorých ich získal. Len čo zasunul posledný kamienok, prvé sekundy sa akoby nič nedialo, ale až trochu neskôr bolo počuť mierne šťuknutie a Gylfi truhličku mierne pootvoril.

Aj Juni mierne nahliadla cez Gylfiho plece, aby si prezrela obsah tej záhadnej truhličky, po ktorú Sálka nemohla poslať žiadnych elfov. Obaja sa dívali na nazeleno žiariaci kamienok v zrejme zlatej šesťuholníkovej kletke. Drahokam vyslovene pulzoval, pomaly, ale pravidelne pulzoval z jasnej zelenej, do veľmi tmavej, takmer čiernej farby. Potom sa znova zjasňoval. Gylfiho nesmierne priťahoval. Možno sa... chcel s ním rozprávať? Znova tie ťažoby... ach, znova sa mi dostal do hlavy... Juni si všimla ten zelený žiar, ktorý sa odrážal v Gylfiho očiach a priam zhypnotizovaný sa ani nehýbal. Juni rýchlo zaklapla truhlicu späť a vybrala jeden z kľúčov.

„Čo to môže byť?“ zasnene sa opýtal Gylfi, zaraz čulý, akoby ani nie pred minútou sa chcel rozvaliť len tak na zem a poriadne si pospať.

„Si v pohode, Gylfi?“

„Neviem. Ten drahokam vnútri – asi ma hypnotizoval.“

„Veď práve...!“ žartovne karhavým tónom odvetila Juni, akoby Gylfi za to mohol.

„Dobre, vieme, že tam je. Vezmi si ho na starosti. Mne asi nerobí dobre,“ znovu si pretrel oči Gylfi. Už si nebol istý vôbec ničím.

„Dobre. Vezmem si truhličku a ty runy. Dúfam, že sa ale odtiaľto dokážeme teraz vymotať.“

„Nešli sme úplne rovno, šli sme akoby do polkruhu. Takže ak pôjdeme ďalej a budeme sa držať prevažne ciest doľava, prídeme na to isté miesto, odkiaľ sme prišli.“

Juni sa radšej nepýtala, vedela, že to má od tej... bytosti? Alebo drahokamu? Ťažko povedať. Radšej sa však rozhliadla a možno práve teraz môže viesť ona. Kým sa znovu dali do pohybu, Juni si znovu vypýtala Gylfiho ruku, aby sa presvedčila, či je to starý dobrý Gylfi. Juni cítila, že tá vec, to niečo... je preč. Ale sama nevedela rozoznať, čo sa ho to zmocnilo, iba cítila, že je Gylfi znova sám sebou. Znovu mierne utiahnutý, tichý a tajomný.

Vybrali sa teda z chrámu cestou ďalej a Juni dala Gylfimu za pravdu – naozaj sa cesty zvažovali viac naľavo a ešte i z mierneho kopca znovu k pobrežiu. Takže vedela, že je všetko v najlepšom poriadku. Hm, teraz mi snáď bude Gylfi odpovedať celkom inak, nie? Teraz možno z neho dostanem viac, povedala si Juni.

„Gylfi?“

„Áno?“

„Stále si za tým stojíš, že tam hore na teba nikto nečaká?“

Juni prekvapila pauza, kedy Gylfi buď premýšľal, čo povedať, alebo si vymýšľal nejakú výhovorku. Dobré, toto je ten pravý Gylfi.

„Ja ti neviem, Juni. Nevieť ako tu, ale tam hore – čo ja viem – tak nejak – chodím a premýšľam. Často nič necítim. Alebo som nahnevaný, alebo smutný. Proste – dačo so mnou nie je v poriadku. Ale to je asi údel samotára.“

„Tu sa mi nezdáš veľmi samotársky.“

„Tam hore som. Nie žeby som si niekedy samotu neužíval, to zase nie – radšej si prečítam v pokoji nejakú dobrú knihu, ako ísť von flámovat' – ale – a j keď sa pokúsím niekde zaradiť, nejde to.“

„Ako to?“

„Niekedy sa mi zdá, že som obklopený hlupákmi. Inokedy zase, že ja som ten hlupák a všetci presne vedia, čo majú robiť. Sú vysmiati a spokojní, aj keď ja sám dobre viem, že majú svoje problémy, veď kto nie?“

„Asi si to berieš príliš k srdcu,“ odvetila, hrajúc sa so svojím náramkom so zelenou perlou.

„Asi áno.“

„Možno sa potrebuješ vyrozprávať.“

Gylfi mlčal. Juni pochopila.

Ďalej pokračovali v ceste, zopár ráz sa Juni spýtala niečo na odľahčenie, ale cítila, že je Gylfi stále vnútorne rozpoltený. Niečo ho žerie a nepovie mi to – možno prestal ľuďom veriť a radšej si drží odstup. Určite to bude ono. Aj keď sa Gylfi občas usmial a aj zažartoval, Juni aj bez kúzol vedela, že humorom len maskuje niečo, čo ho vnútorne rozžiera. Ale možno práve teraz sa to naplno ukáže, keď už nemá v sebe tú entitu. Juni sa síce rovnako zanieťene dívala na ten drahokam vnútri truhličky, ale necítila žiadnu jeho prítlačivú silu. Mala by ísť s ním do Skjólu? Gylfi je síce samostatný

a aj podľa svojich slov samotár, ale možno práve v meste potrebuje nejakú oporu, tam sa dá ľahko stratiť. Hm, možno práve v tom je Gylfi najlepším.

Gylfi znova nič necítil. Odkedy nebol pod vplyvom toho ducha, či čo to bolo, znova sa mu nálada akosi zhoršila. Mal síce pri sebe Juni, ale i tá sa mu dajako odcudzila. Asi i jej na mne nezáleží. Vraj, či sa viem rozhovoriť o svojich problémoch – neviem. A ani Juni sa neviem otvoriť. Ale čo, veď tak je to dobre, hovoril si Gylfi. Náladu mal síce pod psa, ale potom si spomenul, že môže znova chodiť a skákať. A tak sa konečne pousmial a už si nepripadal tak chladný. Konečne sa cítil voľný. Vrátim ten drahokam a truhličku Sálke a potom pôjdem do mesta – a odtiaľ domov. Bude mi Juni chýbať? Asi áno. Budem ja chýbať jej? Asi ťažko.

Juni si až teraz všimla, že idú tou cestou, ktorou sa vybrali prv, ale Gylfimu potom zašiblo a rozbehol sa iným smerom, poznávala to tu. Ale veď tá vec v Gylfim nás viedla. A ostatne je aj celkom dobre, že sme si tú kratšiu cestu nechali na záver, už sa cítila utáhaná a to ani nemala v sebe tú entitu, ktorá spôsobovala Gylfiho únavu. Ten sa snažil ešte stáť na nohách, ale celkom privítal, keď vstúpil na ostrovnú pláž a v diaľke uvidel ich sprievodcu, ktorý odpočíval ležiac na pláži s preloženými nohami a do vzduchu si hádzal jasnočervenú loptičku. Dokonca sa ani nijak nepodesil, keď uvidel Gylfiho s Juni už aj naspäť. Keď vstal a oprášil sa od piesku, len zahvízdal, keď uvidel truhličku v Juniných rukách. Tá ale rázne odsekla, aby ich všetkých previezol naspäť, čo najďalej z toho ostrova. Gylfi mlčal. Elf pochopil a ďalej nevyzvedal, aj keď cestou ešte občas vrhol úkosom pohľady na vzácnu truhličku.

Gylfimu odľahlo, len čo sa mierne vzdialili od pevniny ostrova. Nebol však pokojný tak, ako by čakal. Veď možno to, čo ma tam inštruovalo, berieme so sebou, pomyslel si. Na perách sa mu hral konečne ľahký úsmev – bol rád, že splnil Sálkinu úlohu, a že sa už nemusí plaziť po zemi. Aj tak očakával, že Sálka bude mať niečo v talári, niečo, čo mu neoznámila, niečo špeciálne. Takých ľudí poznal. S takými, keď podpíšete zmluvu, musíte sa dívať na drobné písmená pod vlastným podpisom. Bol však rád, že to zvládol, a že bola celý čas pri ňom krásna elfka Juni.

Elf vesloval pomaly, nikam sa neponáhľal. Juni ho občas napomenula, aby trochu pridal, nie príliš, iba vyslovila pranie, že sa na ten ostrov už nechce podívať v najbližších rokoch. Gylfi jej síce dal za pravdu, ale zase veď na tom ostrove zase toľko zradností nepostretli. Nikde sme nestretli ani tie príšery, o ktorých hovorila Juni. A ani Gylfi sa už na ten ostrov ani nechce podívať. Len ísť priamou cestou k Skjólu a odtiaľ domov. Cesta naspäť sa všetkým trom zdala o trochu dlhšia, než cesta tam, ale šťastne priplávali naspäť do prístavu na okraji Fálky. Rozhodli sa príliš nečakať a navštíviť Sálku hneď, ako to bude možné. Juni sa ohlásila jej strážii, ktorá jej oznámila, že Sálka ich už očakáva. Gylfi si všimol mierne podozrivé pohľady elfov. Z niektorých cítil poctu, z iných pohrdanie. Nevedel si to vysvetliť. Ale veď oni o ničom nevedia.

MESTO SKJÓL

Vošli znovu do jej veľkej, zle ozvučenej sály a chvíľami čakali. Juni nelenila a položila truhličku na zem. Gylfi zatiaľ otáľal a runy si nechal pekne vo vreckách. Sálka sa zrazu objavila z niektorých dvier komnát a pobaveným, takmer štebotavým hlasom zakvílila: „Áh, tak tu máme našich prieskumníkov! Doniesli ste mi ten drahokam?“

Juni sa znova chcela hrať na drsnú a len tak od pol pleca nadhodila: „Inak by sme sa nevracali.“ „Výborne!“ rovnako veselým hlasom odvetila mágyňa a pristúpila k nim bližšie. So širokým úsmevom sa pri nich zastavila, začala si ich obzerat' a potom s neskrývaným humorom, hraničiacim s pohrdaním, odvetila, zložiac si ruky do lona: „Vy by ste sa naozaj k sebe hodili!“

Gylfi však nezabudol na dobré mravy a ďalej sa tváril prehnane zdvorilo a poklonil sa: „Som rád, milá Sálka, že sme vám zdvihli náladu.“

„No to samozrejme!“ ďalej hýrila optimizmom a potom spravila ukazovákomy pohyb, ktorý Juni ihneď pochopila. Zohla sa a vzala truhličku do rúk tak, aby ju Sálka dobre videla. Sálka sa so záujmom zadívala na truhličku a len čo si ju vzala do rúk, ponúkol sa dychtivý Gylfi. Vybral runy z vreciek, priblížil sa k Sálke, dal pozor, aby si Sálka nejak zle nevyhodnotila jeho pohyby a iba sa otočil k truhličke a pomaly do otvorov na jej vrchu začal ukladať runy. Len čo tak učinil, upozornil Sálku, že sa truhlica neotvorí hneď, musí byť počuteľné jasné šťuknutie, pár sekúnd po tom si uvedomil, že to Sálka určite dávno vie, aj keď chápavo prikyvovala.

A naozaj. Za pár sekúnd bolo počuť mierne šťuknutie a Gylfi len nemo prikývol. Sálka otvorila truhlicu a presvedčila sa, že je drahokam tam a neporušený. Nevenovala mu však priveľa pozornosti.

Zakrátko na to truhlicu zaklapla a Gylfiho pochválila: „Vedela som, že na to máš. Ďakujem ti, krásny mládenec. Nuž čo, svoju úlohu si splnil, teraz je na mne, aby som ti uvoľnila cestu do Skjólu. A pokojne si vezmi so sebou aj Juni. Ved' sa k sebe tak náramne hodíte!“ víťazoslávne sa zasmiala a pri odchode niečo elfsky odvetila svojej stráži, len čo na nich lusкла prstami.

Gylfimu odľahlo a sprisahanecky sa podíval na Juni. Tá sa tvárila najskôr nezlomne a možno trochu aj nahnevane, lebo viditeľne tú mágyňu neznášala, ale potom sa aj ona usmiala a obaja opustili jej hrad v dobrej nálade.

„Neviem, čo to je za drahokam, ale takto rozžiarenú Sálku som jakživ nevidela,“ veselo nadhodila elfka. „Vždy, keď sa s ňou mám rozprávať, je nepríjemná.“

„Asi ten drahokam naozaj na niečo potrebovala. To je jedno, Juni, teraz mám voľnú cestu do mesta. Ideš so mnou?“

„Samozrejme, Gylfi!“ znova sa do nej vliala tá dievčenská energia, ktorú Gylfi na nej tak zbožňoval. Tak preto sa mi zdalo, že sa mi odcudzila. Keď nie je vo svojej koži, je to iná Juni.

Vybrali sa smerom od Fálky a na pol ceste stretli vyzbrojených elfov. Juni s nimi prehodila zopár slov v elfskom jazyku a Gylfimu vysvetľovala, že práve takto sa Sálka poistila proti Gylfimu. Ak by šiel do Skjólu sám, títo strážcovia by ho nepustili. Do Skjólu totiž viedla len jedna jediná cesta úzkou roklinou, do ktorej sa práve dostali i oni. Stredom malého kaňonu zurčal potôčik, ktorý sa potom tratil v strmom zráze do Fálky. Kaňon bol takto ľahko brániteľný a keď sa Gylfi obzrel na strmé svahy okolo, uvidel i obrovské balvany, nie zriedka aj popadané už v samotnom kaňone. Dal si teda do súvislosti aj to, že kedykoľvek môže byť tento kaňon zatarasený, vedľa seba sem mohlo prejsť maximálne tak šesť ľudí.

Kaňon bol nielen úzky, ale aj krátky, Juni vyslovila domnienku, že tento kaňon je vytvorený samotnými elfmi pred stovkami rokov a teda že nevznikol prírodne. Vzduch sa náhle vyčistil, keďže prechádzal cez zúženú časť kotliny. Potom však Gylfi nevedel vyjsť z údivu – teraz sa cítil akoby naozaj na vrchole sveta. Usmievavá elfka mu gestom ruky a paže predstavila Skjól, mesto ktoré sa rozliehalo v obrovskej, takmer okrúhlej priehlbine, akoby mesto ležalo na dne kaldery mohutného stratovulkánu. Mesto sa javilo farebné, pútavé a nesmierne krásne. Niekde sa ukazovali pomaly sa zažínajúce mrakodrapy, iné menšie budovy boli zvláštnych, no zaujímavých tvarov. Jemne sa zošerilo a celé mesto sa tak pomaličky zapalovalo a hralo rôznymi farbami. Vyzeralo futuristicky, neuveriteľne, až neskutočne. V niektorých okrskoch lietali v rôznych výškach autá, alebo lietače, alebo čo to bolo. To vyzerá ako nejaké kyberpunkové mesto, krížené s Wakandou.

Mesto Skjól ponúkalo naozaj všetko. Len čo sa Gylfi a Juni prebrodili zalesneným okolím mesta, Gylfiho ihneď zaujalo podložie, po ktorom šli. Nadhodil, že to vyzerá ako mnohokrát zvetrané a lístím zúrodnené lávové pole, na čo Juni obdivne zahvízdala a opýtala sa, ako to vie. Teraz si bola istá, že Gylfiho nič neovláda.

„Som Islandan. A toto je Lávový svet. Na prvý pohľad vidím, že ide o lávové pole.“

„Takže vyzerá podobne ako tam u vás?“

„Už nie. Toto je už tmavšie a zrejme úrodnejšie. Ale pôvod majú ten istý. Vyzerá to...“ trochu sa zarazil a Juni sa na neho zvedavo pozrela, „takmer rovnako, ako miesto, kde som spadol sem do Hraunheimuru.“

„Hm, vidíš, o tom sme ani nehovorili. Ako si sem spadol?“

Juni očakávala, že Gylfimu bude stále robiť problém o tom hovoriť, ale napokon začal rozhodným hlasom: „Mám šťastie, že som sa pri tom nezabil. Kontroloval som GPS prijímač, to som ti už hovoril. Meria to chvenie zeme, aby som to povedal čo najjednoduchšie. Bola tma, a nechcelo sa mi ísť na druhý deň ráno. Ved' aj tak by bola rovnaká tma. Aj keby som šiel hneď ráno, čerta by mi to bolo platné – v zime často vyjde slnko až na obed. A bol som na podobnom mieste ako je toto, samozrejme bez tých stromov, a díval som sa do prístroja. Jeho obrazovka svietila a v tej tme som si nevšimol dieru, do ktorej som spadol.“

„Takže hore je nejaký takto ľahko nájditeľný portál smerom sem?“ divila sa Juni.

„Nemyslím si. To miesto dobre poznám, často som tam chodieval a tá diera tam nikdy nebola. A v blízkosti nie je žiadna činná sopka, ktorá by náhle vytvorila takú priepasť. Iba žeby som mal takú smolu, že sa prebrala práve vtedy, keď som tam bol. Z toho prijímača sme nedostávali informácie, možno podobný záchvev spôsobil reštart stroja, ale mu to zničilo wifi, neviem.“

„Keď sa dostaneš naspäť, určite to zistíš,“ uzavrela Juni, mierne zmätená výrazmi, ktoré použil Gylfi. Ten len prikývol a obaja pokračovali miernym svahom nižšie a nižšie.

Už sa celkom zotmelo, ale Islandčan a elfka predsa len dorazili do mesta, keď sa už zapalovali svetelné lampy. Mesto sa síce značne líšilo od toho, čo by každý človek považoval za mesto, ale napokon zdieľalo s tými pozemskými viac podobností, než by sa zdalo. Niektoré časti mesta boli pokojné a kým ešte všade vládli stromy a zopár domčekov, bolo počuť cikády a možno ďalší hmyz, ktorý Gylfi neidentifikoval. Ale len čo sa pomaly sunuli k jeho centru, menilo sa. Akoby niekde v diaľke hrala hudba na viacerých miestach. Niekde započuli modernú elektronickú hudbu, niekde tradičnú, inde sa spievalo vo veľkom. Aj mesto vyzeralo inak. Pomaly farebnelo, Gylfimu pripadalo ako z nejakých šialených utopisticky futuristických vízií architektov dvadsiateho storočia, ktoré sa nikdy nepostavili. Oblé hrany domov, často v pieskovej farbe, ale akoby neboli postavené z piesku alebo prírodných materiálov, ale umelých vlákien a plastu. Dodávalo tomu akúsi nostalgiu šesťdesiatych rokov, ktorú Gylfi nezažil, ale dokázal precítiť. Niektoré bulváry sa tiahli doďaleka, iné zahýbali tak, že pôsobili ako prirodzené vetrolamy a tie stromy ostatne ani nepotrebovali. Ale naozaj, ak by si mal Gylfi predstaviť nové mesto dvadsiateho prvého storočia, vyzeralo by podobne – veľa upravenej zelene, pôsobivé budovy, ktoré kombinovali bauhaus a postmodernizmus s prvkami neoklasicizmu, takže nepôsobili nudne a akoby skopírované mnoho ráz na rôznych miestach. Každá budova sa od inej líšila, aj keď niekedy v drobnostiach, ale i to hralo svoju estetickú rolu.

Gylfimu sa mesto náramne páčilo. Dost' sa zotmelo a tak sa mesto rozžiarilo ešte viac. Niektoré mrakodrapy, ktoré zase nečneli do príliš závratných výšok, stále ale dostatočnej na to, aby dosahovali výšku štyridsiateho podlažia, žiarili. Neboli to reklamy, skôr pohyblivé obrazce, občas nejaké zvieratá, ľudia a elfovia. Táto svetelná paráda evokovala príjemné pocity, Gylfi nemal pocit, žeby sa tie obrazce nejako nútili jeho pozornosti. A mesto plné zvláštnych ľudí, elfov zahliadol len pár, nejaké ďalšie stvorenia, ktoré napriek ich často bizarným tvarom nevyzeralo nepriateľsky.

Juni sa nahla ku Gylfimu a nadhodila: „Tu to býva tak, že čo znie tichším tónom, alebo svieti, je to priateľské. Ak to reve alebo nesvieti, je to hrozba.“

Gylfi sa tak obzrel a všimol si, že väčšinou je obklopený stvoreniami, ktoré si ticho trilkovali buď pre seba, alebo si šumeli s inými stvoreniami, občas sa zahľadeli na Gylfiho a elfku a príjemne zašumeli. Jedno zvláštne stvorenie, celkom priehľadné a mierne dúhové, sa pozdravilo svojim osobitým štýlom: z akéhosi výrastku na priehľadnej hlave vypustilo fontánu dúhových bubliniek. Gylfimu to až chytilo za srdce, ako hravo a milo to pôsobilo.

„A čo tie revajúce stvorenia?“ opýtal sa Gylfi, stále nadšený a v povznesenej nálade.

„Tu v centre nebývajú tak časté. Skjól má jeden mestský obvod, ktorý patrí skôr týmto nebezpečným tvorom, ale tí sa väčšinou o iné časti Skjólu ani nezaujmajú. Žijú si svoj život a iné ich netrápi. Ale ak by sme tam zablúdili... no neviem, ako by sme obstáli.“

Juni navrhla, aby sa zrelaxovali a oddýchlí si v miestnom hoteli, ak teda nejaký nájdú. Elfka kedysi do mesta chodievala pravidelne obchodovať s miestnymi a bola z mála elfov, ktorých toto miesto priťahovalo. Elfovia sa tiež radšej starali o seba a svoje zvyky a mesto ich ani tak nelákalo. To je tiež inak miestna špecialita, nadhodil Gylfi, ľudia a stvorenia radi žijú vo svojich bezpečných zónach a málokto ich opúšťa. Juni namietla: „My sme často chodievali z Fálky smerom v Niflheimu. A stále tak činíme. Niekedy je však ťažké uniknúť vlkom...“ zahryzla si do jazyka, keď spomenula Gylfiho traumu, ale ten si toho ani nevšimol a pobádal Juni, aby pokračovala, „elfovia sú niekedy zvláštni. Mesta sa boja a vyhýbajú sa mu, pritom je omnoho bezpečnejšie a otvorenejšie obchodu, než tie stvorenia v katakombách. Radšej riskujú, že ich zjedia vlci.“

Juni ukázala prstom na nevysokú budovu pred nimi a usúdila, že v nej sa bude dať prespať a zrelaxovať. Hotel vyzeral zvonku ako neogoticko-postmodernistická oblá štruktúra s vysokou vežou, ktorú by Gylfi prirovnal k lietajúcemu tanieru. Keď vošli dnu, všimli si, že vnútri vládol neopísateľný pokoj, ktorému ešte napomáhal zvuk vody vo fontáne uprostred priestranného átria. Juni nelenila a odkráčala rozhodným krokom k jedným z výťahov a nechala Gylfiho kochať sa krištáľovým lustrom neobvyklého tvaru. Keď sa do sýtosti nabažil, očami našiel Juni už pri výťahu.

„To sa ani nezaregistrujeme?“

„Samozrejme, že áno. Ale až priamo na izbe.“

Keď sa vyniesli výťahom na najvyššie podlažie a dvere sa otvorili, uvideli na stene oproti veľkú svetelnú tabuľu. Gylfi vydedukoval, že tými glyfmi sú zaznačené jednotlivé izby a oblasti podfarbené červenou sú práve obsadené. „Majú ešte desať izieb voľných. Ideme sem? Majú tu reštauráciu s fantastickým výhľadom.“

Gylfi si dovoľil oponovať žartom: „Ja som švorc a nechcem, aby si nám obom platila večeru.“

Juni vtip pochopila a iba sa kyslo zatvárila: „Ale no. Na Ostrove si ma chránil viac, než som chránila ja teba. Ktovie, čo sa nám mohlo stať. Ale nestalo sa. Takže som ti zaviazaná, že sme sa odtiaľ dostali v zdraví.“

„Keď myslíš,“ rezignovane rozpažil ruky Gylfi, ale tiež s poriadnou dávkou nadsádzky.

Hotelové izby sa vinuli pozdĺž chodieb a pri každej z nich zo stien blízko kľučky visel nejaký predmet, vyzeralo to ako malé umývadlo. Ale popravde, bolo to presne to, čo býva na železničných staniciach alebo pošte pri priehradkách, s tým rozdielom, že neboli nijak oddelené. Juni vhodila asi tri zlatky do tejto priehlbinky a dvere sa otvorili. Gylfi sa počudoval, že tu funguje všetko tak automaticky, ale zabudol, že je v Hraunheimure. Tu sú čary, zázraky a podivnosti na bežnom poriadku. Očakával by nejaké zariadenie na odtlačok prstov, alebo nejaký skener a tu nič.

Hotelová izba s dvomi mierne od seba oddelenými posteľami pôsobila stroho, nie však nudne. Gylfi takmer ihneď navrhol, že počká na Juni, než sa dá do poriadku. Juni sa mierne začudovala, no potom si všimla Islandanovho unaveného pohľadu a prisvedčila. Chce byť trocha sám, prehodnotiť si nejaké veci. V hlave, ako inak. A Gylfi tak i učinil. Dôstojne sa vzdialil, aj keď zahliadol Juninu tvár vo dverách, ktorej výraz teraz mohol znamenať hocičo, ale Gylfi sa cítil unavený. Tentoraz fyzicky. A úplne zabudol na to, že v tom chráme takmer zaspal. To bol určite nejaký falošný vnem, ktorý si jeho telo zle vyložilo, keď bolo pod cudzím velením. Koniec koncov, na to si spomína už nejakú ťažšie. Ako keby sa to stalo pred sto rokmi.

Gylfi si pripadal už teraz nahý. Okrem svojej fľaše a už prepotených a špinavých šiat nemal vôbec nič. Iba ohromnú únavu. Chodba bola jasne presvetlená umelým svetlom a na konci chodbičky bolo len malé okienko. Ak je tu niekde reštaurácia, musí byť odtiaľ ďaleko a musí mať svoj vlastný vchod, pochopiteľne. Z toho maličkého okienka toho veľa nevidel. Tak sa prechádzal chodbou, až kým sa neotvorili dvere a nevyšla z nich usmievavá elfka. Bola ozaj krásna. Zavolala si ho dnu a odvetila, že pôjde predobjednať stôl v reštaurácii.

Gylfi sa osprchoval a nikdy predtým si sprchu neužil lepšie ako teraz. Aj keď mal pocit, že mu niečo nesedí. Napriek padajúcej vode mal sluch nastražený naplno a občas sa obzeral. Nešlo ani tak o to, či ho niekto sleduje, skôr mu prišlo, akoby sa rozpadávala celá realita. Akoby vnímal farby nejak inak. Akoby tá voda bola jemne zelenkavá a svetlo oranžovo-žlté, než belasé. Akoby sa mal každú chvíľu prebudiť. Dal sa však do poriadku a vyšiel z kúpeľne. Tam na neho čakalo príjemné prekvapenie. Jeho šaty, ktoré položil na skrinku pred dverami kúpeľne, boli zrazu čisté, voňavé a zošité. Tak na to sa musí opýtať Juni!

Vyšiel z izby a na chodbe ho už čakala nízka elfka, s podobne upravenými šatami, tými istými, v ktorých sem prišla.

„Juni! To si ty...“ ani nedokončil vetu, keď ho Juni prerušila: „Nie, tieto vymoženosti má dnes každý hotel v Skjóle. Pod.“

Gylfi ako pravý gavalier si vzal nežne jej ruku a to tak, že tým gestom Juni milo prekvapil.

„Tak a teraz ma veď,“ hravo odpovedal.

Reštaurácia bola naozaj na opačnom konci poschodia. Aj v túto dobu bola zaplnená tak do troch štvrtín. Gylfi bol však prekvapený, že ani tu sa hlučnosť vôbec nenasila. Človek síce nemusel chodiť po špičkách a občas sa v priestoroch reštaurácie ozývali i hlasnejšie zvuky, ktoré si Gylfi preložil ako smiech, ale všade vládla nejaká dôstojná atmosféra, ktorá Gylfiho napĺňala. Objednávala Juni jedlo priamo pri recepcii, alebo pokladni? To bolo ťažko určiť.

Keď si sadli k stolu, ešte k nim prileteli akési tiché svetlušky, ktoré podávali nápoje. „To je víno. Dávajú ho zadarmo ku každému stolu.“

Pripili si a Gylfi sa konečne cítil, že niekam patrí.

„Gylfi? Ako sa cítiš?“

„Skvele, Juni. Nemôžem si sťažovať.“

„Veď to vidím. Celý žiariš.“

„Neviem ale, ako by som sa tu vyznal bez teba.“

„Stále môžeme ísť hlbšie do mesta. Tam sú okrsky plné ľudí ako si ty.“

„Naozaj? Oni tu tiež niekedy spadli?“

„To neviem. Tam som sa prechádzala len raz. Neviem.“

„Mňa to to ale zaujíma. Ak sem spadli ako ja a sú radšej tu, čo im nedovoľuje vrátiť sa?“

„Možno mesto samotné? Ešte ho dobre nepoznáš, ale je tu radosť žiť.“

„Tomu verím. Už teraz... už teraz sa cítim, že tu patrím. Ešte neviem ako, ale patrím sem. Možno to je ono, prečo tu ľudia ostávajú.“

„Možno to súvisí s jeho menom: Skjól – Úkryt. Ľudia tu nachádzajú to, čo sa im inde nedostáva.“

„Možno.“

Gylfi sa takmer až zalizol, keď si uvedomil, že tam hore ani nemusí ísť. Môže ostať tu s elfkou, v meste, kde sa cíti dobre. Juni mu začala vysvetľovať, že ľudia si sú tu k sebe milší, pretože si nemusia nič pred sebou tajiť. Človek bez tajomstiev si žije ľahšie, nemusí v sebe dusiť tú ťažobu, alebo pocit hanby.

„Predsa sa chceš vrátiť?“ nadhodila Juni práve v momente, keď im doniesli jedlo, ktoré na tanieri vyzeralo úchvatne a farebne.

„Určite nie skôr, než sa podívam medzi ľudí. Možno konečne nájdem spoločnosť, ktorá mi rozumie.“

„Nájdeš. Celé toto mesto je plné ľudí, ktorí sa zbavili svojich vrtochov a narcizmu. Potlačili svoj egoizmus a sú veselší. Pokiaľ viem. A to všetko bez nejakých príkazov, zákazov alebo nariadení. Ak si dokážeš predstaviť dokonalú civilizáciu, tu ju rozhodne nájdeš.“

Gylfi sa síce začal usmievať, ale potom zvážnel a na Juninu otázku, čo sa mu nezdá, začal Gylfi hovoriť otvorenejšie, než ho Juni poznala: „Nesedí mi tu jedna vec – toto je Hraunheimur! Tu je všetko začarované, magické a neskutočné. A práve preto je tu všetko možné – aj to, čo je hore naprosto vylúčené. Ale hovorím si – má cenu byť takto rozmaznávaný, keď vieš, že to nie je skutočné?“

Juni takmer zabehol hrášok, alebo to, čo sa naň podobalo: „Ale druhá stránka veci je, že si v Hraunheimure – a práve preto je to všetko tak dostupné.“

„Nejde o to, Juni. Ak by som sa vrátil tam hore a niekto bude vyzvedat', kde som bol a prezradím im lokalitu Lávového sveta, budú tu chcieť prísť všetci.“

„Naozaj si to myslíš?“ trochu nezanietene odvetila elfka, „aj vtedy, keď ich môže zabiť sopka Niflheim alebo sa môžu stratit' v jaskyni?“

„Veľa ľudí je ochotných obetovať veľmi veľa, len aby bolo s nimi nakladané tak, ako si to želajú. Ale to tak nemôže fungovať. Musia sa zmeniť i oni sami. Ak by prešli všetkými prekážkami, podobne ako ja, boli by vo svojom nebi. A ak sa tou cestou nenaučia toto miesto rešpektovať...“

Juni sa priam zaľúbene zahľadela na Islandana: „Takže tu chceš zostať?“

„Uvedomil som si veľa vecí. Možno si budem protirečiť, ale možno toto mesto je niečo, čo si nezaslúžim. Aj keď by som sa najradšej ponoril do tejto nádhery a prežil tu celý život ako v bavlnke, čo by mi to prinieslo?“

„Ale nebuď blázon, Gylfi,“ mierne pokarhala Juni Islandana, „tu sa nebudeš nudiť, za to ti ručím. Máš nejakú záľubu, o ktorej sa nemáš s kým baviť? Tu takých ľudí nájdeš na tisíce. Chceš sa nejako realizovať? Stavať sochy alebo písať knihy? Tu nájdeš všetko, čo budeš potrebovať...“

„Práve o to ide, Juni. Veci nemajú byť ľahké. Veď ako som sa dostal sem? Tak, že som takmer zmrzol v jaskyni že ma takmer spálil pyroklastický prúd v Niflheime, že ma takmer zabili Hmlovní vlci a to, že sme z Ostrova vyšli zdraví a že ma ten víchor nevzal so sebou, to považujem za zázrak.“

„No vidíš! Všetko si zdarne zvládol a teraz si tu: vo svojom cieli. Uživaj si.“

„Budem. Ale len chvíľku,“ tajomne odpovedal a pomaly sa pustil do svojho jedla. Chutilo skvele a dokázalo dobre zasýtiť. Popravde, konečne je ozajstné prvotriedne jedlo v tomto čarovnom svete!

Junine mince sa v Skjóle zdali byť cenné, pretože keď Juni platila jedinou mincou, vydali z nej za celý mešec drobných, šesťuholníkových mincí s dierkou uprostred, zrejme nejaká miestna mena. Juni a Gylfi, spokojní s jedlom, sa rozhodli vyjsť ešte na chvíľu pred reštauráciu a vmiesiť sa do davu. Juni ukázala Gylfimu cestu krížom cez lipový park – tam uvidela partiu ľudí – konečne ľudí! Gylfi horlivo Juni predbehol a potom sa zadíval tým smerom. A naozaj! Ľudia ako on! Hrali hru podobnú petangu a dobre sa bavili, niečo popíjali, ale dokonale zapasovali do miestnej kultúry, bavili sa hlasnejšie, ale nijak nevystrájali, bavili sa vtipmi a niekde ďalej zase iná partia tancovala na nejakú klasickú hudbu – vyzeralo to majestátne, dôstojne a zase: tá hudba bola akurát tak nahlas, že nikoho nerušila. Tá symbióza ľudí v parku sa zdala tak dokonalá, až Gylfiho zamrazilo: takto sa ľudia hore na povrchu nikdy k sebe správať nebudú.

Srdce mu podskočilo, keď ho celkom neznáma partia ľudí privítala medzi sebou, akoby sa poznali už od detstva – niektorí mu dokonca potľapkali po ramene, iní podali ruky. Neuveriteľné. Dagun, vysoký dlháň, práve pokazil svoj hod, ale pokojne a takmer až ľahostajne prenechal svoje miesto druhému hráčovi, ktorý sa volal Linker. Tomu sa hod podaril a potom Gylfi zistil, že to petang nie je, pretože Linker potom podišiel k prasiatku a i Dagunova petangová guľa teraz patrila Linkerovi. Na otázku, či si môže zahrať, dostal kladnú odpoveď a napokon prehovoril i elfku. Bavili sa do sýtosti aspoň pol hodinu, kým Gylfi, ktorému prideliť sedem gúl, prehral všetky a sadol si na lavičku. Bolo stále príjemne teplo a tak sa otočil na Linkera, ktorý si práve prisadol, pretože prehral gule proti skvele hrajúcej Juni: „Človeče, nezdá sa ti niečo?“

„Čo také, Gylfi?“ príjemným hlasom odpovedal blondiak Linker.

„Toto miesto. Tento park. Je toto reálne?“

Linker sa krátko zasmial: „Pochádzaš zhora, že je tak? Takých je tu málo. Vždy sú prekvapení a trochu nesvoji, keď sem prídu. To je sila zvyku.“

„Lebo tam hore len tak otvorene a nezáväzne sa bavíť s človekom, ktorého vidíš prvý raz, to je tam hore veľmi ojedinelé. Nikdy nebudeme žiť v tak harmonickej spoločnosti ako tu. Ale to som práve chcel: naozaj to nie je klam?“

„Samozrejme, že ti to teraz príde čudné, ale neboj sa, Skjóll počúva svojich obyvateľov a umožňuje im harmonicky žiť.“

„Ja len, či to nie je prehnané...“

„A ako, prosím tá? Keď si s Monštrami nekrížime cesty, nič nám nehrozí. Ani oni nám nechcú krížiť cesty, prídeme im ohyzdni. A ver mi, je to vzájomné. To je celé.“

„Ibaže, ako je to možné?“

„Mesto je predsa pod vplyvom mágie. Ako inak, by to všetko mohlo byť možné?“

Gylfi to skúsil z druhej strany: „Bavil si sa niekedy s ľuďmi zhora?“

„Pravdaže.“

„A nechceli ísť niekedy domov?“

„Chceli. Ale zvykli si. Aj ty si zvykneš, neboj, je to jednoduché.“

„A vieš, aká vedie cesta z mesta hore na povrch?“

„To neviem. Tu je len cesta do sektoru Monštier, za ním už nie je nič. A opačným smerom je pustatina.“

Gylfi mal pocit, že mu nie je súdené ani len byť šťastným, a to dokonca ani vtedy, keď sa nachádza v meste plnom šťastných ľudí. Pokúsil sa však na to veľmi nemyslieť a zabudnúť na svoje pochybnosti. Ostatne, Linker má pravdu, zvykne si. Oстане tu. Ale čo s Juni? Určite sa bude chcieť vrátiť do Fálky. Má tam predsa rodinu a určite i nejaké povinnosti. Ale veď čoho sa bojí? Môže ich občas navštíviť aj do Fálky. Len či to tak pochopí aj Sálka? Asi to teraz nemá cenu rozoberať. Možno má teraz cenu hlavne preskúmať mesto a rozhodnúť sa, čo ďalej. Určite si bude musieť teraz zdriemnuť. Ráno múdrejšie večera. Nemohol si však odpustiť ešte zopár chvíľ s Juni.

Podakoval sa za hru, stiahol Juni za ruku a pokračovali ďalej. Juni veselo kráčala vedľa Islandana a občas mu ukazovala na budovy a približovala mu mesto svojim rozprávaním. Niektoré časti mesta sa zdali hlučnejšie, keď sa vezmú do úvahy i miestne zvláštne druhy prepravy, niečo ako električky, ale bez vedenia nad nimi, ale pod ich podvozkami. Keďže šli na nejakú magickú energiu, bolo vždy bezpečné kamkoľvek sa dostať. A to Gylfiho už mierne aj hnevalo a zisťoval, čo mu na tom mieste vadí: akási zvláštna sterilita.

„Takže mi chceš povedať, že celé mesto ide na magickú energiu... a odkiaľ sa berie? Ako sa distribuuje? Kontroluje nás to nejako?“

„Gylfi, zase veľa premýšľaš. Nevieš sa uvoľniť. Stále hľadáš odpovede, čo je konieckoncov dobré, ale tu sa už nemusíš vôbec na nič pýtať. Všetko je proste tu!“

„Ja viem, ale taký som, rád sa pýtam, keď mi nie je niečo jasné. A viem, že tento svet sa prispôsobuje mne, ale...“

„Aké ale? Potom, čo si tu v Hraunheimure všetko prežil?“

„Veď práve preto. Akosi necítim, že toto bol môj cieľ. A miestni mi hovoria, aby som si zvykol, ale... nedokážem to. Ak je toto ďalšia skúška ohňom, tak túto zdanlivo najjednoduchšiu nezvládnem.“

„Gylfi,“ otočila sa na neho elfka vážne, „si jeden z najodvážnejších ľudí, akých som kedy stretla. A nech na tom Ostrove tá viedol hockto – stále si bol tam, duchom prítomný! Stále si to bol ty, Gylfi! Ak si myslíš, že máš niečoho nedostatok, tak to sa mýliš! Máš veľa vecí prebytok a o tom ani nevieš. Aká skúška stála pred tebou – dal si ju ľavou zadnou. Iba si musíš veriť.“

„Asi máš pravdu. Možno potrebujem len čas, aby som si to uvedomil.“

Ale nebol stále na sto percent presvedčený. Celé mu to pripadalo veľmi podivné. Celé toto mesto nepôsobilo, žeby si tu niekto sám nevybral žiť. A možno práve to je tá skúška – odolať pokušeniam tohto mesta a vymotať sa z jeho uličiek. Doteraz ma Hraunheimur chcel vypudieť z tohto sveta ako nejaký vírus, niekto, kto tu nepatrí. Teraz zmenil tvár. Spomenul si na svoje videnia na Ostrove. Na Gylfi-démona, ktorý sa na neho šklábil a pozýval bližšie do zrkadla, chcel ho stiahnuť do pekelných temnôt. Teraz je Lávový svet na druhej strane – ľahostajne Gylfimu podáva ruku a so znakom uzmierenia kladne kýve hlavou. Len či teraz Lávový svet nepodcenil Gylfiho Svanbjörnssona! Ja ani nemusím prísť na koreň tvojej omamujúcej hry! Stačí mi odtiaľ ujsť. Možno je cesta nahor za dištriktom Monštier. Tam by sa mal vydať. Ale bez Juni. Tú nemôže takto ohroziť, to by si neodpustil. Nie, musí jej svoj plán oznámiť, rozlúčiť sa a skúsiť šťastie sám. Polovicou tohto magického sveta prešiel sám, tak je sa čoho obávať? Ak Juni hovorí, že na to mám, tak na to mám!

Urobili si jeden veľký okruh okolo hotela a Gylfi ďalej absorboval atmosféru tohto mesta ako špongia. Stále necítil tú mágiu. To niečo, čo zo všetkých robí priateľov a prívetivcov. Možno len on je voči tomu imúnny. A možno len preháňa ako vždy. Možno je tiež pod vplyvom mágie tohto miesta a možno i ostatní si uvedomujú... dobre, Gyfi, už sa znovu vraciaš do svojich starých koľají – premýšľaš nad svojimi myšlienkami a vnášaš ich do výpočtu svojich predikcií, ktoré určite nie sú správne. Kedy už toho konečne necháš?! Chcel si byť šťastný?! Tu máš šťastie! Priamo pred sebou! A ešte to ti je málo?! Gylfi, spamätaj sa!

Pred Juni nedal na sebe nič znať, ale tá ho mala už prečítaného. Po jednom z jeho ťažkých odfúknutí sa Juni nezanietene opýtala: „Už si si spravil poriadok v hlave?“

„Zrejme áno, Juni.“

„A výsledkom je...?“

„Že sa teraz pôjdeme vyspať a zajtra vyrážam do dištriktu Monštier.“

Juni sa preľakla, no potom len zalomila rukami: „Gylfi! Ty si naozaj nedáš pokoj, že?!“

„Čoby! Nikto mi nechce o tom dištrikte nič povedať. Musím sa tam pozrieť, možno tam je ten východ z Hraunheimuru.“

Teraz si vzdychla Juni: „A to tam chceš ísť sám, bezo mňa?“

„Nevylož si to zle – nechcem ťa ohroziť. Koniec koncov - ja som tu vred v tomto svete.“

„Vred? O čom to hovoríš?“

„Dal som si veci dokopy. Nevedel by som tu žiť. Prvé týždne by som si užíval, to je pravda, ale potom by som si zvykol a cítil by som... že som zradil. Že tam hore mám miesto. Že tam patrím, aj keď sa mi to teraz nezdá.“

„Rozumiem,“ upokojila sa elfka a dodala: „Cnie sa ti za domovom. Nech už je akýkoľvek, v Hraunheimure sa necítiš doma.“

„Cítim, že aj keby som tu chcel ostať, myslím, že to je tá posledná skúška – čeliť úžasnému svetu, ktorý má k sebe láka a že ja musím odmietnuť. Pre svoje dobro. Pre tvoje dobro. Pre dobro tohto sveta.“

„Nepáči sa mi, ako hovoríš.“

„Ani mne. Ale viem, že to musím urobiť, inak to nepôjde. Deň bude plynúť za dňom bez nejakej možnosti sa niečo nové naučiť! Načo mi budú tieto medové motúzy, keď tam hore je svet, v ktorom mám žiť?“

„Rozumiem. Ved' si o tomto svete ani nechyroval. Ocitol si sa tu náhodou. A tento svet ti ublížil. Niekoľko ráz.“

Musel s tým von, aj keď to elfku nepoteší. Napokon, vzala to veľmi statočne.

„Juni, neviem, ako by som skončil nebyť teba. Ďakujem ti za všetko, čo si pre mňa spravila, určite na teba nikdy nezabudnem,“ vzal ju najprv za ruku a potom ju nenútene pobožkal na líce. Elfka sa začervenala. Gylfi si nechcel dovoliť nejaký prešľap, hlavne, keď si dobre uvedomoval, že tento svet, aj keď sa ak nezdá, je monitorovaný nejakou vyššou mocou. Zatiaľ tomu hovorili „mágia“, ale takto pod kontrolou si pripadal ešte menej slobodný. Juni sa tajomne usmiala, sňala si z ruky náramok so zelenou perlou a odvetila: „Dám ti môj náramok. Neviem, či prežije cestu až na povrch, ale chcem, aby si ho mal a nosil.“

„Juni, to nie je...“

„Nie,“ usmiala sa. „Je to len náramok so zelenou perlou. Nemá žiadnu moc, je to v podstate – ako sa tomu hovorí?“

„Bižutéria?“

„Zaujímavé slovo. Áno, je to ono.“

„Ale tá perla je pravá, či nie?“

„Je to perla z ostrova Vitr. Teda, aby som bola presná – môj otec takýchto periel nazbieral pred rokmi za celú hrst' neďaleko od miesta, kde sme zakotvili. V malej hĺbke sa tam nachádzajú perlorodky. Majú bizarné tvary a často i farby. Ich perly sú ale najčastejšie zelené, ale mám náramky aj z fialovými alebo modrými. Mne nebude chýbať.“

„Ale Juni, ja tebe nemám nič také podobné, čo by som ti mohol dať. Spadol som tu nevyzbrojený žiadnou takou...“

„S tým si nerob starosti. Budem na teba myslieť.“

Spánok vôbec neprichádzal. Medzi ním a Juni vznikalo nejaké puto, ktoré nevedel uchopiť. Kedy si tak elfku mohol vziať so sebou tam hore! Možno to je nejak možné, ale sám nevedel ako. Elfka bola na neho vždy prívetivá, posledne až tajomne a prítážlivo priateľská. Nebol si istý, či mu nepoplietla hlavu. Pretože sa stále mohol rozhodnúť. Ostať tu s Juni? Ak by aj ostal, asi nie v tomto meste – príde mu príliš prepudrované, a áno – vyhovovalo by mu so všetkým, čo k nemu patrilo, ale tá neustála vyššia moc, ktorá poznala všetko a reagovala na každý podnet. Ako keď Juni vložila mince do kasičky a dvere na hotelovej izbe sa ihneď otvorili, akoby to bol nejaký automat. Gylfi sa díval do tej kasičky a nič tam nevidel. Možno tie ozubené kolieska boli všetky pekne schované. Alebo ako harmonicky pôsobila tá reštaurácia – podľa Gylfiho o nich personál vedel ešte len keď sotva vstúpili dnu. Vedeli presne, kedy dojedia, koľko času im majú dať na to, aby si odpočinuli a pekne strávili jedlo, ako na zavolanie doniesli účet... akoby nič v tomto svete nebolo prirodzené, akoby tu všetci navôkol mali nejaké vnútorné hodinky, ktoré sa prispôbovali len jemu... toto mesto je prívetivé – ale umelé. Možno by sa to časom poddalo, ale – nie – Juni má pravdu – do Hraunheimuru som sa dostal omylom, nepatrím tu a tento svet mi za ten krátky čas aj ublížil. Ale nakoniec i prirástol k srdcu, tak...

Dobre, Gylfi, premýšľaj - si pred cieľom. Dnes sa skús nejak poriadne vyspať a zajtra sa odhodlaj nájsť niekoho, kto ti povie, ako sa dostať z Hraunheimuru. Miestni o tom nechcú počuť a o dištrikte Monštier už vôbec nie. Ale niekto bude určite vedieť. Možno tá mágia sa mu znova ponúkne sama ako na striebornej tácke – možno je tento svet tak dizajnovaný, aby Gylfimu ulahodil v každom ohľade. Ak tomu tak je, tak mi jeho tajomstvá musí prezradiť. Ak nie, budem cítiť krivdu. Alebo že tento svet chce niečo predo mnou utajiť. A ak to tak bude, Gylfi bude hľadať odpovede ešte horlivejšie.

A nejde zaspať a nejde! Ale potom sa vyvracia jeho teória, že toto mesto je prispôsobené pre neho. Ak to má byť tak utopické mesto, za aké ho považuje, mal by si teraz pomyslieť na spánok a mal by prísť okamžite! Veď pred tým, než vkročil do hotelovej izby, sa mu chcelo hrozitánsky spať. A teraz zase nič? Dobre, Gylfi, priznaj to – celou dušou tu chceš ostať, ale sám vieš, že nemôžeš a to tá požiera. Tak čo s tým spravíme? Prehodím si to z pleca na plece a budem pokračovať v hľadaní východu, tak ako som si to zaumienil v prvých sekundách, čo som bol pri zmysloch po páde sem? Alebo to celé otočím a budem žiť v rozprávke? A prečo tá vlastne táhá späť hore? Aby si tam bol naďalej za outsidersa, ktorého si nikto nevšíma? Za geológa-meteorológa, ktorému bude vždy niečo chýbať k tomu, aby bol žiadaný komunitou? Alebo aby znova hnil vo svojej práci pri dreve? Alebo aby sa znovu dostal do špirály, lemovanou alkoholovým oparom, sebalútosťou, svetobôľom a melanchóliou?

SIGURVÖR

Zmieriť sa. Veď to hovoril i ten pastier pri Niflheime. Tu to nie je možné – tu sa so svojimi negatívami a pozitívami nijak zmierovať nemusím – sú vyrovnávané samotným mestom. Vždy tu nájdem partnera na dlhé debaty, na spoločné aktivity, zábavu a relax. A ešte s Juni, ktorá svojou krásou a neobyčajnou osobnosťou spĺňa všetky jeho predstavy. Nie. Tu sa neviem zmieriť s tým, kto som. Som, kto som – Gylfi Svanbjörnsson – človek-milión. A čo má byť? Niektoré svoje neduhy môžem eliminovať, iné nie. A to je možno tak dobre. Zachovať stoický pokoj, uvedomiť si, ktoré aspekty odo mňa závisia a ktoré nie. Veď ľudí na svete nie je toľko preto, aby sme boli rovnakí!

Napokon sa predsa len dostavil sladký pocit zaspávania, kedy už nevydržal držať oči otvorené a ponoril sa do spánku. Keď sa však ocital ešte na priedomí snového sveta, zistiac, že počuje divné zvuky, zistil, že zadriemal na chrbte – chyba, to prináša samé snové paralýzy. Rýchlo si to uvedomil, prevrátil sa na pravý bok a už a nemusel premáhať a zaspal pomerne ľahko. Aj keď – počkať – možno až priveľmi ľahko. Znova otvoril oči – nič sa nezmenilo, ale Gylfi mal vnútorný pocit, že už spí. Hm, to je lucidný sen „Falošné prebudenie“? Možno to je len ďalšia personalizovaná vlastnosť tohto mesta – snívaj naozaj, o čom chceš. Ale potom náhle...

Hlasný alarm. A ženský, robotický a monotónny hlas. Hlásil nejakú mimoriadnu situáciu, Gylfi ale ničomu nerozumel. Alarm mu trhal uši a takmer bez rozmýšľania vyrazil von z postele, všimol si, že Juni spí nepohnute a otvoril dvere. Všade panovalo zvláštne ticho, samozrejme okrem toho alarmu a opakujúceho sa robotického hlasu v neznámom jazyku – Gylfi si bol istý, že ak toto počujú všetci v hoteli, vyrazia von rovnako rýchlo, ale nikto nič! Priblížil sa teda k Juninej posteli, aby ju prebral. Ale len čo sa otočil, svet sa začal pred ním meniť. Belel a belel, Junina posteľ sa od neho vzdalovala a Gylfi sa nemohol pohnúť z miesta. V panike Gylfiho teraz nenapadlo, že to môže byť sen a pokúsil sa zakričať. Nešlo to, vydal len ťažký vzdych a teraz ho začalo ťahať kamsi k dverám. Keď sa Gylfi otočil, zistil, že dvere nejestvujú. Len nejaká biela diera, ktorá akrciou pohlcovala všetko okolo seba. Pokúsil sa hodiť k Juninej posteli a chytiť sa nôžky postele, ale i tá sa vzniesla do vzduchu a začala sa točiť okolo bielej diery. Gylfi zrazu pocítil studený vietor...

Prebral sa v nejakej krajine. Dobré, Gylfi, to je stále ten divný sen, upokoj sa, žiadne prudké pohyby, rob, čo ti tento divný sen prikazuje a zobudíš sa. Teda možno. Rozhliadal sa, ale svet okolo seba nepoznal. A ešte sa k tomu neustále menil. Cítil, akoby sa bol nachádzal v nejakej trubici, ktorou môže prechádzať tam a späť a akokoľvek vyhliadať z okna pod rôznymi uhlami, vždy videl svet nejak inak. Inokedy podobná scenéria ako pri reťaze vybuchujúcich sopiek v Niflheime, inokedy podobná ako Hekla, ešte aj s okolím a potom - okolie Afstapahraunu? Ešte aj Kellir videl!

Dobre, Gylfi, a čo tak sa radšej prebrať a vykašľať sa na tieto sny? Nemám čas tu mrhať časom, zajtra musím byť fit a pripravený zmiznúť z Hraunheimuru.

Prechádzal sa ďalej touto presklenou trubicou trochu ospalými krokmi. Trocha ho zneistovali časté zmeny za trubicou, ktoré sa nedali nijak predpovedať. Často sa menili i svetelné a farebné podmienky za tou trubicou. Dokonca by teraz odprisahal, že videl samého seba, ako sa šmýka po chrbte dole rigolom v jaskyni, do ktorej spadol. Dobrý pokus, svet Hraunheimuru! Chceš ma teraz presvedčiť o tom, že všetko sa dialo vo vyššom záujme? A teraz ma chceš presvedčiť, že sem nakoniec patríš? Alebo že pádom do Hraunheimuru som si kúpil jednosmerný lístok? Neokabátiš ma! Toto je sen a aj ty to dobre vieš. Ale to by si mi snád ukázal nejaké pekné chvíľky v Lárovom svete, nie?! Takmer všetky s Juni. Prečo mi neukážeš tie?

Gylfi si až teraz všimol, že čím ďalej putoval tou trubicou, tým sa vzduch pomaly plnil hmlou. Hmlou ako mlieko, až nakoniec nebolo vôbec vidieť do diaľky. A z tejto hmly vyšiel človek – vyzeral sebavedomo, síce to bol sivovlasý postarší pán, no stále krásne vzpriamený a plný sily. Mal na sebe biely oblek (kto dnes nosí biele obleky, preboha) a akúsi palicu so zlatou guľou navrchu. Zdalo sa však, že tú palicu má len tak kvôli tomu, aby vyzerala pôsobivo, tento pán ju nepoužíval ako pomôcku pri chodení.

„Vitaj v Sigurvöre, Gylfi,“ pozdravil Islandčana pôsobivým, charizmatickým, mierne chrapľavým hlasom.

„No teda, to som si nemyslel, že vo sne stretnem Morgana Freemana z blšieho trhu,“ miesto pozdravu zažartoval Gylfi.

Chlapík sa diskkrétne zasmial a pobavene odvetil: „Môžeš pokojne odhodiť svoju masku odvahy, Gylfi. Pravdou je však, že práve nesnívaš. Si v Sigurvöre, Gylfi.“

„Ale no. Ja sám dobre viem, kedy snívam a kedy nie.“

„A vieš sa aj prebrať?“

Gylfi zavrel oči a snažil sa prebrať. To sa mu predsa v snoch podobného kalibru stávalo – cítil, že sa puto s jeho snami pretrhuje a tak sa stačí len poriadne sústrediť na samotné preberanie... niekedy stačí len poskakať na mieste a trhlina do reality sa nakoniec predsa len ukáže... trubica bola preč. Morgan Freeman tam však stále stál. Gylfi prekvapený z nemožnosti sa prebrať, si mrmlal pre seba a spomínal si, či nezjedol na večeru niečo ťažké, čo ho nechce z toho sna pustiť von.

„Sigurvör je ďalšia fáza, Gylfi. Je to ďalšia, ehm... povedzme, dimenzia Hraunheimuru. Gratulujem ti, len málokto sa sem pozrie.“

Gylfimu sa rozšírili zreničky a mal pocit, že zamdlie zo šoku. Takže... nesníva? Tak ako... ako je to možné?

„Hlavne teraz zachovaj pokoj, zvolna dýchaj.“

„Čo... sú...“ Gylfi takmer nemohol dýchať, „toto... za ...čary?“

„Hraunheimur. Mohol si si za ten čas zvyknúť. Tu to už tak chodí.“

„A vy... vy ste kto?“

„Ja som ten, kvôli ktorému si tu.“

Gylfi už dávno stratil pojem o realite. V Hraunheimure sa jeho postoje, názory a celkový prístup k neskutočnému, kompletne otočili na hlavu. Nič tu nedávalo zmysel. Ani jaskyňa, ani tie sopky, ani Vlci, dokonca ani Juni. Mesto malo byť tou miestenkou späť na Island, tak prečo tu teraz trčím s týmto sicílskym mafiánom v nejakom Sigurvöre?! A čo ten chlapík teraz trepol? Že to on ma sem stiahol?! Keby sa mi teraz vrátil vzduch do pľúc...

„Nevykladaj si to nijak zle, Gylfi, koledoval si si o to.“

Ešte bude nepríjemný...!

„Ale ja nie som ten zlý, Gylfi, to by si bol na veľkom omyle, keby si si to myslel.“

Gylfi stále nevedel zo šoku dýchať a už sa zdalo, že sa začne dusiť, keď tu zrazu sa mu náhle uvoľnilo. A potom ešte viac a už mohol stáť rovnako vzpriamene a všimnúť si, že tá zlatá palica chvíľami levitovala vo vzduchu, precitol a premkol ho pocit svojej vlastnej bezmocnosti. Gylfi mal chuť sadnúť si na zem a tak i učinil. Vyliečila ho tá palica. Nie, ja nemôžem. Sadol si na zem a mal chuť sa tam aj rozvaliť, nikoho si nevšímať a začať plakať. Cítil sa tak nepotrebný, zlomený, podvedený a nemohúc s ničím pohnúť, nič pochopiť, nič nedokázať, cítiť sa ako bábka v tomto zázračnom svete...

„Kto ste?“ skúsil to Gylfi rozhodnejším hlasom, ale sám počul, že sa mu triasol.

„Volaj ma Sandri.“

„Len Sandri?“

„Len Sandri.“

„Dobre. Tak Sandri: vysvetlíš mi čo sa tu, u všetkých trollov Islandu, deje?“

„Je to jednoduché a zložité zároveň.“

„Tak začnime od začiatku.“

„Pekne sa usad.“

Gylfi akoby mierne nadskočil, aj keď sedel na zemi, ale to znova tá palica – v mikrosekunde videl, že sa vzniesla do vzduchu a on podskočil sám od seba preto, aby sa zrazu ocitol vo veľmi pohodlnom kresle v nejakej starobylej knižnici. Steny boli posiate ohromnými regálmi s knihami. Napravo od neho ho ohrieval kozub, naľavo od neho sedel Sandri, teraz v čiernom, elegantnom obleku s klobúkom na hlave, si čítal knihu. Gylfi priam cítil tú zatuchnutosť a prach starých kníh, ktorá sčasti dráždila nos odporným zápachom, na druhej zase dodávala knihám ten pravý odtlačok starých múdrostí.

„Nie sú knihy ostatne zvláštne? Sedíš si takto pohodlne v kresle, pozeráš na očíslované stránky čohosi, čo bývalo kedysi drevom a pri čítaní mierne halucinuješ, snívaš s otvorenými očami?“

„To... je zvláštna úvaha,“ skúsil Gylfi opatrne. Už vedel, že so Sandrim bude komunikácia ťažká, najmä kvôli tým šokom, na ktoré ho Sandri nepripravoval.

„Preto mám rád knihy. Sú zvláštnym odkazom ľudí, ktorí nám nimi chceli niečo povedať. Niekedy priamočiaro, inokedy kostrbato. Niektorých sme pochopili, iných nie.“

Gylfiho vytáčala tá teatrálnosť, ale radšej mlčal a priam si, aby sa v tom koženom kresle mohol stratiť a prepadnúť ním von odtiaľto.

„Napríklad si vezmi túto knihu – je tak zaujímavá, a pritom tak prostá.“

Ukázal mu obal knihy, ktorú držal v ruke a Gylfi na jej obálke videl samého seba, ako testuje tvrdosť stien v jaskyni, do ktorej sa prepadol. Znova sa mu rozšírili zreničky, ale potom si uvedomil, že tú knihu radšej ani nechce držať v rukách. Veď to zažil. Nech Sandri tu na mňa hrá akúkoľvek hru, vychádza mu to, hovoril si, vystrašený ako malý žiačik.

„Chceš si ju pozrieť?“

Gylfi nevedel, čo odpovedať, ale vyliezlo z neho len nerozhodné Nie, na čo Sandri zareagoval pokojným hlasom: „To je kľúč v pochopení zmyslu tvojej cesty. Chceš predsa vedieť, prečo si tu, nie?“

„Áno... ale... nemôžeme ísť na to o trochu konkrétnejšie?“ stále sa mu triasol hlas.

Sandri sa na neho dlhšie zapozeral a potom vstal z kresla: „Vlastne áno, Gylfi, máš pravdu. Asi tá trochu znervózňujem, však?“

Gylfi mierne prikývol.

„Aj to ale bolo nutné. Chcem len, aby si pochopil, že som tá musel presvedčiť, že nie som Morgan Freeman.“

Gylfi sa cítil ešte nahejší ako v meste. Ak to vôbec bolo možné.

„Teraz ale chcem, aby si hovoril viac ty. Nemáš sa čoho báť. Hovor tak konkrétne, ako vieš. Síce tu nemám žiadnu výhru, ale ani žiaden trest. Takže môžeš ostať pokojný. Tvojimi slovami – predstav si, že si u terapeuta.“

No zbohom, jeho zmysel pre humor je ešte horší než môj, pomyslel si Gylfi.

„Som tvojou súčasťou, Gylfi. Rozprávaš sa sám so sebou. A samému sebe predsa nebudeš klamať.“

A znova tá nekonkrétnosť.

„Pamätáš sa na svoje pocity v jaskyni? Popíš mi ich.“

Naozaj som u terapeuta.

„Najprv bolesť. Potom nemohúcnosť, strach, hrôzu...“

„A ešte niečo? Zmätenosť?“

„Aj tú.“

„Nová udalosť. Niečo nečakané. Očakával si smrť. Ale predsa len si vstal a napriek tomu, že si sotva chodil, si hľadal možnosť úniku.“

„Dajme tomu.“

„Sám si chcel, aby sme hovorili konkrétne, tak hovor konkrétne,“ Sandri však neznel nijak povýšenecky, nahnevane alebo netrpezlivo. A to dodalo Gylfimu trochu odvahy: „Nevedel som, čo

robiť. Mal som v hlave neporiadok, poznal som príbehy ľudí, ktorí spadli do roklín a už sa z nich nedostali.“

„Ale na nich si v tej chvíli nemyslel.“

„Už nie. Rozmýšľal som, ako sa z toho dostanem.“

„A dostal si sa.“

„Dostal. Keď som si v tom rigole povedal, že to skúsím vyšľapať hore, pramálo som tomu veril. Napokon som sa šmykol a sklízol nižšie a zničil si nohy ešte viac.“

„Ale dostal si druhú šancu.“

„Dostal. Snáď poznáš tú...“

„Ale tvoje pocity ostali takmer rovnaké, či nie?“

„No stále som bol zmätený a zničený. Cítil som i vďaku, ale všetko ostatné ju prehlušilo. Vieš mi vysvetliť...?“

„Neviem. Hraunheimur je tvojím iným ja. Akoby si sa na seba pozrel z iného uhla.“

„Tomu ale nerozumiem.“

„Veď ani ja.“

„Ale počkaj,“ Gylfi sa usalašil v kresle a pomaly strácal sebakontrolu, „keď mi tu hovoríš, že ja som ty, tak potom poznáš všetko, čo sa v tomto svete stalo, že je tak?“

„Na ničom z toho, čo si zažil, v konečnom dôsledku nezáleží! Záleží na tom, či si z toho niečo odnesieš. Ak budeš znova chodiť po povrchu Islandu, môžeš na všetkých z Hraunheimuru zabudnúť, Gylfi. Vytvoril si si ich.“

„To... aj Juni?“

„Aj Juni.“

„Nie!“

„Ale áno.“

„Tak potom z čoho sa ti mám vypovedať?“ netrpezlivo odvetil Gylfi a čakal na odpoveď.

„Daj si dokopy dve a dve. Všetko, čo si zažil, je len vedľajším produktom toho, čo to malo symbolizovať, Gylfi. Mal si sa zmieriť so sebou. Zmieril si sa?“

Gylfi sa upokojil, aj keď stále nevedel, kam tým Sandri mieri.

„Zrejme áno.“

„Odpovedz jasne - áno alebo nie?“

Gylfi mlčal.

„Ja som si ťa stiahol k sebe do Sigurvöru, pretože som si bol istý, že si sa zmieril.“

„Ak myslíš to, či som sa zmieril s tým, že ostanem niktošom a outsiderom, tak to som sa zmieril, určite,“ tichým a rezignovaným hlasom odvetil Gylfi.

„Cítim, že to hovoríš s istou dávkou citového zafarbenia.“

„Ľudia si myslia, že si od života niečo zaslúžia automaticky podľa toho, čo podľa nich dokázali.“

„No vidíš – konečne hovoríš k veci, Gylfi, len pokračuj,“ posmelil ho miernym zakývaním palice.

„Mám svoje muchy. Na niektorých viem zapracovať, na iných nie. Ale už ma to nezaujíma. Nechcem sa vyhovárať, ale niektoré veci odo mňa nezávisia. Niektoré áno. Všetko závisí od toho, akú prioritu im nastavím. Vtedy som si istý, že robím správne veci.“

„Kedy si na také niečo prišiel, Gylfi? Samozrejme, spadol si do toho sveta vo verzii Gylfi 1.0 a teraz sa prejavuješ ako nová verzia Gylfi 2.0. Kde nastal ten zlom?“

„Zlom?“ položil si básnickú otázku Gylfi, ktorý si z pohodlia kresla prezeral všetky tie knihy v regáloch a začal sa osmelovať. Nerozumel, kam tým Sandri mieri, ale cítil, že keď sa vyrozpráva, uvoľní sa mu. Naozaj ako u terapeuta. „Nebol to zlom. Prebiehalo to nejak vo fázach a vlnovito. Zistil som, že Hraunheimur sa neriadi žiadnymi pravidlami, ktoré poznám zhora a tak som sa podľa nich nemohol riadiť. To som sa dozvedel od tej ženy, čo mi chrstla do ucha tú liečiacu masť. Ešte v Niflheime som tomu príliš neveril, aj keď som videl andov a toho džina. Pochopil som to asi až vtedy, keď ma napadli Vlci.“

„Takže si to pochopil v tej najťažšej chvíli.“

„Keď človeka všetko bolí a nemôže sa pohnúť, chce len jedno – byť znovu zdravý za každú cenu. Vtedy je schopný všetkého. Človek si na určitú mieru bolesti zvykne, ale čím dlhšie pretrváva, tým ju človek chce rýchlejšie odstrániť. A je schopný veriť i alternatívnej medicíne a rôznym „čarom“ a „mágii“. Tu síce tá mágia bola uchopiteľná...“

„Prečo ale nie sme schopní vidieť nedostatky iných tak jasne ako tie svoje?“

„To je básnická otázka?“ skúsil to nezaniateným hlasom Gylfi.

„Nie. Skús mi na to odpovedať.“

„Hm, lebo sa navzájom nepoznáme dostatočne? Lebo ich niekedy prehliadame? Lebo sa nám ľudia s nimi nezveria?“

„Áno, aj...?“

„Aj čo?“

„Že prehnane nafukujeme naše neúspechy. Alebo možno len životné skúsenosti, ktoré vnímame ako neúspechy.“

„To s nafukovaním neúspechom, to asi preháňaš, úplne na sto percent nesúhlasím. K jednému človeku, čo nafukuje svoje neúspechy môžeš postaviť troch, ktorí nafukujú svoje úspechy.“

„Preto to vnímam ako problém, Gylfi. Nikto si nepamätá všetky tvoje úspechy a neúspechy tak ako ty. A s touto vedomosťou môžeš pristupovať ku každému človeku zvlášť. A to je v tom tá výhra, Gylfi. A ak aj spraviš určité chyby v minulosti, ktoré si pamätá hŕstka tvojich známych, neznamená to, že sa nedokážeš zmeniť. Alebo, že sa nezmenia oni.“

„A čo v takom prípade urobiť?“

„Ach, Gylfi, ako si prešiel tým Hraunheimurom?“

„Po svojich,“ začal Gylfi a potom si spomenul, že časť toho prešiel ležiac na chrbáte koňa, „väčšiu časť.“

„Na tom nezáleží. Čo s tým urobíš?“

„Vykašlem sa na to. Stanovím si priority a budem sa nich držať.“

„Presne tak!“

„A budem žiť pre súčasnosť.“

„Tak je to správne!“

„Ale to nie je tak jednoduché.“

„Nič nie je jednoduché, keď si to povieš. No dobre, Gylfi, a čo bolo potom? Tma v jaskyni a prechod do otvorenejšieho sveta sopky – ako to na teba zapôsobilo?“

„Hm, to v tej tme to nebolo jednoduché. Všetky zvuky prehlušoval tlkot môjho rozblázneného srdca. Ale keď som sa zmieril, všetko sa vyčistilo. A sopka? Najprv som sa k nej musel dostať bludiskom. Bol som zmätený a trochu i našťvaný...“

„To je dôležité! Mieril si svoj hnev na niekoho konkrétneho?“

„Možno. Ale i to sa menilo – raz som bol nahnevaný na seba, že som sem spadol, potom na Thórvalda, že sa len tak sám od seba stratil, potom na svoj osud...“

„A že si sa brodil v mäkkej zemi.“

Gylfi trochu strácal pôdu pod nohami: „No keď to takto všetko vieš, načo sa pýtaš?“

Sandri rukou so vztýčeným ukazovákam smerom hore, akoby na pohrozenie, upozornil Gylfiho, že už len sa o hneve rozprávajú a Gylfi ho už cíti.

„Celý ten čas, Gylfi, si ty tá sopka – mohutná a majestátna, ale plná žlči, ktorá môže kedykoľvek explodovať. Nehovorím o precitlivenosti alebo temperamente, prípade impulzívnej povahy – to predsa každý z nás raz za čas zažije – ale udržiavať tento kotol, túto sopku pri živote a dokonca ju nechať vybuchnúť – to so sebou môže niesť následky.“

„Aha. Takže aj s tým sa mám zmieriť.“

„Pravdaže. Niekedy urobíš chybu a ten druhý ti ju nechce odpustiť a teba to štve. Nemusí. To on sa s tým nevie zmieriť a potom jeho „rany“ z minulosti kontrolujú jeho činy v prítomnosti. Na druhej strane, takto sa predsa navzájom od seba učíme, dôležité je pochopiť podstatu tej „rany“. Niektoré „rany“ si od nás nezaslúžia toľko pozornosti, aby s nami takto manipulovali. Tie len pekne hod' do svojej sopky a aspoň na určitý čas spomalíš jej soptenie.“

Gylfi pomaly prichádzal na koreň vecí. Zrejme musí začať od seba, ak chce niečo zmeniť. Sám už pochopil, že niektoré vrtochy jeho povahy sa dajú potlačiť. Zvládne držať pod pokrievkou aj samotné ego. Len aby tých vrtochov zase nemal priveľa. Ale veď on s nikým nemá žiaden konflikt, tak prečo... lebo sa im dostatočne neprispôobil? Možno na tom nezáleží, asi je naozaj lepšie mať svoje priority a držať sa ich. Niekedy je nejakú situáciu určite lepšie vyhodnotiť tak, že sa stiahne do ulity a bude si hrabať na svojom piesočku. Jeho aktivita určite stojí aj na tom, ako si váži ostatných – kto mu je bližší a kto nie. A potlačiť svoje potreby na úkor ostatných. Čo je na tom, že si to nikto nevšimne? Nie je presne tá zázračná vec, ktorej sa hovorí „nezištnosť“, ktorá z nás robí lepších ľudí? Ak si do nezištnosti nútený, je to stále nezištnosť? Možno je, ale je rozhodne uspokojujúcejšie, ak to človek robí nie preto, aby sa pred niekým vytiahol, alebo „aby šiel vzorom“, ale preto, lebo sám vyhodnotil, že to má zmysel, že sa stará, že mu to nie je ľahostajné.

Sigurvör sa začal pomaly meniť. Sandri spravil nejaký pohyb palicou a knižnica pomaly mizla. Gylfimu však položil ďalšiu otázku bez toho, či ho Gylfi vnímal alebo nie: „Potom si spadol medzi andov. A kým si sa motal v katakombách, stále si cítil hnev?“

„Áno. Nie však už tak veľký. Držal som sa Ducha, aby ma vyviedol z katakomb, ale potom som sa znova našťval, keď odišiel. Keď som už šiel do Fálky okolo tých efuzívnych sopiek, už som sa upokojoval.“

„A sopky potom prestali chrliť toľko lávy. Vidíš, kam sa dostávame?“

Knižnica sa tratila a miesto nej mal Gylfi pocit, že sa díva na panoramatické kino, keď z bielej hmly začali vychádzať vlci.

„No a potom ma tieto vlky pokúsali do zadku!“

„Tak vidíš. Nenesieš si z toho dobré spomienky, a predsa dokážeš žartovať,“ uznanlivo odvetil Sandri.

„Lebo ma doviedli k Juni. K najkrajšej elfke v Hraunheimure.“

„A potom si šiel k Sálke. Tá tá vyliečila, ale nepustila ťa do mesta, kým si jej nedoniesol drahokam.“

„Presne tak. O Sálke som už ale odvtedy nepočul.“

„A ty si jej ten drahokam doniesol. Vieš, na čo ho Sálka potrebovala?“

„Nestará som sa. Mal som jej ho doniesť a ona mi za to umožnila cestu do Skjólu.“

„Drahokam,“ začal vysvetľovať Sandri a vlkov vystriedala projekcia drahokamu, ktorý sa schovával v tajomnej truhličke, „som ja. Sálka ma zničením toho drahokamu chcela poraziť a získať prístup k Sigurvöru.“

Gylfimu takmer vypadli oči z jamôk: „To som ale nevedel!“

„Prirodzene, že nie,“ odvrátil pohľad od Gylfiho.

„Ale ak by som to vedel...!“

„Nerob si s tým starosti, Gylfi. Veď ja som ťa k nemu zaviedol.“

Takže Sandri bol ten neznámy, kto ho ovládal. To si mohol domyslieť.

„Tak prečo si ma k nemu navigoval? Chcel si, aby ťa Sálka zničila?“

„To som nechal na tebe, aby si na to prišiel. Sálka ťa vyliečila, všakže? A poistila sa, aby si jej ten drahokam doniesol, však? Ale u Sálky musíš očakávať, že sa poistí dvakrát!“

„Čo také ešte spravila, čo som si nevšimol?“

„Mesto.“

Projekcia zmizla a ukázalo sa mesto Skjóll tak, ako ho videl Gylfi. Tomu začalo svitať. Celý čas to bola hra na mačku a myš. Kto vyhrá? Sálka, jeho občas neposedné ego, alebo Sandri, človek, ktorý musí s egom neustále bojovať?

„Vyhrál si, Gylfi. Blahoželám.“

„Nenájde nás tu Sálka teraz?“

„Porazil si ju tým, že si začal rozmýšľať o tom, prečo sa vrátiť naspäť hore, domov. Hraunheimur je smrť, Island je život.“

Gylfi si išiel ďalej oči vyočiť, keď sledoval Skjól akoby z dronu. Sám nemal poňatia, že je tak veľký. Sálka sa naozaj chcela poistiť, že sa Gylfi v meste stratí a zapadne.

„A... čo teraz? Prebieha snáď teraz nejaký súboj medzi vami, ktorý nie som schopný vnímať?“ skúsil Gylfi otázku, o ktorej si myslel, že bude múdra.

„Keďže si tu, to znamená jediné – je po bitke. A ty si vyhral.“

Gylfi sa zamyslel: „Ja?“

„Samozrejme. Nemaj ma za boha tohto sveta. Sandri je Gylfi a Gylfi je Sandri. Som len tvojou verziou.“

„Z budúcnosti?“ prekvapene opáčil Islandan.

Sandri sa krátko zasmial a posledné, čo si z Hraunheimuru pamätá, bol jeho zvláštne pokojný, chápvavý pohľad a zamávanie palicou so zlatou guľou so súhlasným gestom. Ešte si pamätal aj jeho posledné slová: „Z minulosti, Gylfi!“, ktoré sa echom tratili v mliečnom opare. Gylfi začal cítiť akýsi zvláštny diskomfort, keď sa všetko okolo neho tratilo a mizlo. Chcel zakričať niečo na Sandriho, ale prebral sa ležiac na chrbte, dívajúc sa hore na mĺkve a tmavé nebo. Dobré, Gylfi, ďalšia fáza? Čo bude nasledovať teraz? Žeby už tá Víťazná brána? Tak prečo je tu taká tma? Začal ho bolieť chrbát a pocítil ešte nejaké šteklenie. Rýchlo sa rukou striasol jedným šmahom ruky miesto, kde ho štekli, akoby po ňom liezol najväčší chrobák na svete, nech už bol akokoľvek neškodný. Týmto pohybom sa veľmi rýchlo prebral a posadil na zadok.

A dobre, že sedel. Väčšie oči ako Gylfi v tej chvíli nemal nikto na celom chladnom ostrove. Gylfi sa díval na Kellir, ktorý sa už začal mierne ukazovať z tmy. Mierne brieždilo, ale na Islande tomu slnku vždy trvá, kým vyjde alebo zapadne. Potom sa obzrel vôkol seba a potom pod sebou. Áno, zem pod ním sa prepadla, ale sotva tridsať centimetrov a nie úplne! A podobne rýchlo, ako sa snažil zbaviť toho šteklenia, vstal a oprášil si nohavice. Afstapahraun. Zrak mu padol na GPS prijímač, ktorý mal opraviť. Nesvietil. Možno sa vybil, pretože ho odpojil z elektriny a batérie zase veľa nevydržia. Pyramídka z okruhliakov. Jeho auto. Všetko tak, ako tu nechal. Takže - spadol? Alebo si len narazil hlavu? Reflexívne si siahol na hlavu a skúsil, či nemá ruku mokrú od krvi. Necítil nič. Ale mohla už aj zaschnúť. Asi by mal ísť k doktorovi. Takmer určite. Skúsi ísť na pohotovosť a povie im, že spadol a nič si nepamätá. Zmieni sa možno o tých snoch, ale nepôjde do detailov. Iba si chce byť istý, či sa nezranil.

Strelil si jedno mierne zaucho, v tom šeru ešte chvíľami skúmal miesto, kam spadol. Nevidel nikde žiadnu zaschnutú krv. Hm, zvláštne. Nebol si istý, či v tomto divnom citovom rozpoložení bude vedieť opraviť ten GPS prístroj, ale skúsil to. Podišiel k nemu, vzal ho do ruky, zapol - a ten sa ani nemal chuť rozsvietiť. Dobré, Gylfi, prvá vec – skúsil si to vypnúť a zapnúť? A s touto otázkou podišiel späť k pyramídke, zapojil GPS prístroj do elektriny a znova zapol. Aby si v tom šeru nekazil oči, nedíval sa na displej, ktorý svietil ako blázon. Počkal asi minútu a potom sa podíval na kvalitu

signálu. GPS veselo ukazoval, že dáta prúdia tak, ako majú. Dobre, zavolám Brímimu, ten mi určite povie, či dáta dostáva alebo nie. Ved' má pohotovosť, takže dvihnúť musí.

Gylfi nechal GPS prístroj v pyramídke, ešte ju neprikryval, a odišiel späť do auta. Keď zabuchol dvere a sedel pohodlne na mieste šoféra, musel si hlavu oprieť a trochu ešte premýšľať nad tým, čo sa to vlastne stalo. Ale nenechával tomu priveľa času a z palubnej dosky vzal mobil a vytočil Brímiho.

„Gylfi?“

„Hm, ahoj, Brími. Pozrel som sa na ten GPS prístroj a vyzerá, že už posiela dáta.“

„Fakt? A čo si urobil?“

„Reštartoval som ho. Štávu mal celý čas, možno nejaký bug. Ak sa to bude opakovať, rovno objednaj nový kus.“

„Pozriem sa, či idú dáta.“

Gylfi držal mobil pri uchu, ale myslou bol stále v Hraunheimure. Neskutočnom svete, ktorý si vyfantazíroval. Počul Brímiho, ako si sadá k počítaču a niečo do neho tŕká. Aj to tŕkanie sa mu zdalo akési povedomé. Stále bol mimo, nevedel sa sústrediť. Bol to sen? Dobre, Gylfi, upokoj sa. Pôjdem na pohotovosť a vysvetlím im, čo sa mi stalo. Možno mám nejaké neviditeľné zranenia.

„Ide. Super, Gylfi, dobrá robota!“ pochválil Brími zmäteného Gylfiho, ktorého začala bolieť hlava. Dobre, Gylfi, teraz je to už jasné – potkol si sa a spadol. Možno bol naozaj v nesprávny čas na nesprávnom mieste a iba sa na tom mieste začala tvoriť trhlina. Škoda, že GPS merač toto nezachytil, keďže bol bez šťavy.

„To som rád. Ešte niečo?“

„Vidím, že už posiela dáta. Zatiaľ nič nepotrebujem. Ďakujem.“

„To sa mi hodí. Nejak ma rozbolela hlava.“

„Dobre sa vyspiš a hneď ti bude lepšie.“

„Určite. Keby niečo, ozvi sa.“

„Dobre. Ale už ťa nechám. Zavolám len keby bolo niečo super sŕne. Užívaj si víkend.“

„Aj ty.“

Gylfi znechutene odhodil telefón na sedadlo spolujazdca, pričom sa od mäkkej sedačky ešte odrazil ako od trampolíny kolmo do vzduchu a až potom sa usalašil na sedadle. Tá hlava bolí, a ako! Gylfi mal pocit, že ho moce, že keby vstal, tak by neudržel rovnováhu. To som bol riadny kripel, že som sa tam tak natiahol a odpadol, povedal si. Nejak zvládne ešte odšoférovať do nemocnice a potom si oddýchne, akéže užívanie víkendu. Možno si to tam aj na lôžku nechajú.

Naštartoval, otočil sa a zišiel kopcom dole späť na cestu. Dalo to trochu zabráť, lebo to auto chcelo ísť rýchlejšie, než by Gylfi chcel a ešte mu niečo zrejme vypadlo z vrecka a zapadlo medzi pedále. Dobre, Gylfi, to už nejak zvládneš. Len sa nezabi cestou do nemocnice. Zastavil auto tesne

pred odbočkou na hlavnú cestu, zatiahol ručnú brzdu, aby sa nerozbehol kopcom dole a zohol sa nešikovne pod volant medzi pedále. Nahmatal to, čo mu vypadlo z vrecka a keď si všimol, čo to má v rukách, takmer stratil reč. Hlava zázračne sama od seba v tej sekunde bolieť prestala, ale jeho srdce sa išlo zbláznit'. To, čo mu vypadlo z vrecka bol Junin náramok so zelenou perlou!

To nemôže byť náhoda! Gylfi nikdy náramky nenesil. Občas ešte smart hodinky, ale i tie mal doma vybité už asi mesiac. Obzrel sa, akoby mal niekde okolo seba v tej tme zbadat' krásnu elfku. Čo to má byť, dopekla? Takže ten Hraunheimur... bol reálny? Alebo kým som bol mimo, mi niekto ten náramok podstrčil? Ako dlho som bol mimo? Dni, minúty, či hodiny? Nikdy neveril na cestovanie v čase, ale vedel o tom, že pri niektorých drogách sa mení vnímanie času – ale ja nedrogujem! A čo môj telefón? Nevšimol si žiadne poznámky alebo upozornenia. Nemá žiaden dôkaz o tom, či to, čo sa stalo, bolo reálne alebo nie. Ale ten náramok nikdy inde vidieť nemohol.

Obzeral si ho v svetle žiarovky interiéru auta. Zelená perla – no to ma podrž. Nie žeby existovali len v Hraunheimure, ale on sám nikdy pravú zelenú perlu v ruke nikdy nedržal – len tam dole. A práve teraz. Ešte si ho pár ráz poobzeral, či na ňom nenájde nejaké runové písmo alebo čokoľvek – nie, nič sa na ňom nepísalo. Možno na tej perle – jej povrch nebol úplne guľatý a rovný. Dobre, Gylfi, čo teraz?! Ak je toto nejaký žart, tak tomu niekomu to naozaj vyšlo! Ale hneď si spomenul na svoju cestu Lávovým svetom. Nie, teraz nemohol šoférovať, bol príliš rozptýlený. Musí tu chvíľu posedieť a popremýšľať.

Dobre, Gylfi, nablbli sme sa dost'. Asi máš v hlave halušky, pomyslel si. Je to len náramok. Ved' i Juni vravela, že to je bižutéria. Ale ak by mi ho sem niekto podstrčil, kto by to bol? A to by ma tam nechal len tak ležať? Nezavolať by ani pomoc? Island je priveľký na to, koľko tu žije ľudí. Často je aj miestnym prízvukované, aby sa bez akéhokoľvek lokátora len tak do prírody nevybrávali na vlastnú päsť. A toto miesto, nech je akokoľvek blízko hlavnej cesty, aj tu sa dá stratiť. Ale čo teda ten Hraunheimur? Ak to nebol výplod mojej fantázie, čo to mohlo byť? Nejaký portál do iného sveta? Neveril na také veci, je predsa vedec.

Dotkol sa Juninho náramku tak, že perlu držal palcom a ukazovákom pravej ruky a priložil si ho k hrudi. A potom to zacítil – akési zvláštne teplo, ktoré ho upokojovalo. Nebolo to teplo jeho ruky – vychádzalo z toho náramku. Mierne sa začudoval, ale pokračoval v rozjímaní. A zrazu sa jeho myšlienky vyčistili. Priam cítil nosom morský vzduch. Srdce mu búšilo ako bláznivé.

Gylfi? Si tu?

Pustil sa náramku a precitol. To nebude len bižutéria! Morský vzduch zmizol. Cítil zvláštnu energiu, ktorá sa na neho preniesla. Akoby Juni bola stále s ním, akoby ho sledovala a povzbudzovala.

Juni? Si tu?

Dobre, Gylfi – ďalší krok. Nasad' si ho. Nikdy takéto niečo nenosil, ale vykašlal sa na svoje staré ja. Ani si nikto nič nevšimne, je to jednoduchý náramok. Nadýchol sa a náramok si natiahol na ruku. Najskôr sa obával, že mu bude primalý, predsa len, ak patril Juni, na jej malé rúčky by si nasadila i náramok v detskej veľkosti. A až teraz si všmol, že sa náramok – ehm, zväčšil? Nenatiahol sa takým spôsobom, ako očakával. Natiahol sa, napriek tomu, že nebol elastický.

„Tvoja cesta ešte nekončí.“

Kto to povedal? Ten náramok? Priložil si ruku k sluchám a náramok bol naďalej mĺkvy. Dobre, fakt zájdem do tej nemocnice, lebo kompletne strácam pojem o tom, čo je pravdivé a čo nie.

Ale náramok ďalej mlčal a keď sa Gylfi rozhodol, že je na čase ísť a skúsiť, či je v realite, v ozajstnom Islande, alebo nebudaj v nejakom svete ešte pod alebo nad Hraunheimurom. Motor stále bežal, Gylfi uvoľnil ručnú brzdu a pustil sa hlavnou cestou späť domov. Cítil sa uvoľnený a dovolil si aj mierny úsmev. Iba sa cítil dobre. Hlava bolieť prestala, cítil v sebe elfiu energiu a mal pocit, že sa mu nálada ešte vylepšuje, ak to ešte vôbec bolo možné. Akoby žul žuvačku. Čítal totiž, že žutie žuvačky klame mozog, ktorý si myslí, že keď prežúva, je. A to odomyká staré pudy, ktoré hovoria – keďže ješ, nehrozí ti žiadne nebezpečenstvo. Môžeš byť pokojný. To sú tie podedené pudy od praľudí, ktorí jedli vždy v bezpečí svojej jaskyne.

Na perách mu ihral jemný úsmev len pri pomyslení na Juni. Teraz je čas veriť. Nech to bolo čokoľvek – vykašlem sa na to. Hraunheimur bol reálny a on si z neho odnesie viac než len tento náramok. Ten len potvrdil to, že Lávový svet existuje. Ak by sa tam vrátil s prístrojmi, možno tam nebude, ale čo je ho po tom. Existuje. Zažil ho. Veľmi sa bál, zranený sa nechal viesť pustatinou, spoznal Juni, Sandriho a Sálku. A ak je Sálka Gylfiho prvá verzia, musí sa viac podobáť na Sandriho. Zmieril som sa. So všetkým. Dokážem to. Keď si spomeniem na Lávový svet a Juni, hneď som zmierený so všetkým. Ten náramok – či to je placebo alebo nie – mi pomáha. Teraz už ostáva len maličkosť – stať sa lepším Gylfim.